

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

**„Náš život? Krátký nocleh
v nevyhovující hospodě.“**

Terezie z Avily, učitelka církve

12 stran o eschatologii – dogmata,
vysvětlení, příběhy...
str. 30–41

Obsah:

tricáté osmé číslo

- 3 Život bez lásky
- 4 Miluji opravdu někoho víc než sám sebe?
- 7 Řekli svatí a to platí...
- 8 Poprava, která se stala svědectvím o víře (svatý Edmund Kampián, do str. 21)
- 12 Přes Prahu a Brno zpět do Anglie
- 18 Po stopách svatého Edmunda v Čechách a na Moravě
- 22 Co je Evropa?
- 25 Byli jsme právě v polovině písně „Polib ďábla“
- 28 Křesťan a islám
- 30 Housenky a budoucí život
- 31 Co je to eschatologie?
- 34 Křesťanská eschatologie v kostce aneb Co nás čeká...
- 37 O posledních věcech člověka
- 39 Co to prospěje pro věčnost?
- 40 Háček s návnadou / Dům pro řidiče, a bouda pro tebe / Bůh mu řekl: „Blázne!“
- 42 Víra – to je pevný základ
- 46 Řekl jsem si: „Kázat budu krátce!“
- 48 Ať se ti život povede!
- 49 Nebojme se plout bez motoru
- 50 Říkali, že si nemůžu vybírat, co budu vydávat...
- 52 Když nezabrání početí, může zabít
- 56 Změnilo to mou duši a mé jednání
- 58 Když Pán bere, dvakrát dává...
- 60 Ježíšův životní styl
- 61 SČS „v kostce“
- 62 Čistá láska?

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
38/2016, X. ročník, vydáno 22. srpna 2016

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P.ThLic. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P.ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Adresa redakce: Časopis **Milujte se!**, 671 03 Vranov nad Dyjí 20
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, http://rcmonitor.cz,
číslo účtu pro zaslání darů: 2400089111/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis **Milujte se!** je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sestry Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasilaným darům, neboť časopis nemá předplatně či státní a církevní dotace. Zaslání dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnění texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.

Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: Ondřej Dvořáček

Milovaní čtenáři!

Příklady světců povzbuzují. A zvláště silně nás mohou povzbudit příklady těch, kteří jsou nám nějakým způsobem bližší. Mezi takové patří, kromě jiných, i svatý Edmund Kampián. Přestože je to světec velmi významný a ve světě známý, bude možná pro některé překvapením, že svou formaci a první roky kněžství prožil v naší zemi. Láska k vlasti a věrnost poznané pravdě obsažené v katolické víře vyústily v jeho životě v době pronásledování katolíků v Anglii k tomu, že se nezdráhal obětovat svůj život.

Už před lety se mi do rukou dostal jeho krátký životopis. Ten mě zaujal natolik, že jsem si tohoto světce přímo zamíloval. Oslovil mě těmito věcmi:

1. Byl ochoten riskovat a jít do nebezpečných situací, do kterých si jiní netroufali.
2. Přitom rizika, která podstupoval, nebyla nějak samoúčelná. Neriskoval zbytečně, ale v případech potřeby se rizikem nenechal odradit.
3. Nejenže byl mimořádně dobře vzdělaný ve věcech víry, ale měl vše tak promyšleno a promeditováno, že si byl v pravdách katolické víry jistý natolik, že se neobával žádné příležitosti o ní hovořit.
4. Nedal se od dobrého odvrátit ničím: nenechal se podplácet, nenechal se zastrážit.

Nakolik se mi podařilo zjistit, nejsem zdaleka sám, koho jeho příklad nadchl. O jednom takovém muži jsme již v časopise *Milujte se!* psali (viz číslo 34, str. 8 až 17 – on-line v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se). Jmenoval se Jan Ogilvie. Jeho cesta také vedla přes Prahu, Brno a na své poslání se připravoval i v Olomouci. A co je důležité, také se stal svatým! Osloví jejich příklad i vás?

V Kristu P. Marek Dunda

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sestry Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2400089111/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složenky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Život bez lásky

Povinnost bez lásky – činí mrzutým.

Odpovědnost bez lásky – činí bezohledným.

Spravedlnost bez lásky – činí tvrdým.

Moudrost bez lásky – činí hrozným.

Přátelství bez lásky – činí falešným.

Pořádek bez lásky – činí malicherným.

Čest bez lásky – činí domýšlivým.

Majetek bez lásky – činí lakomým.

Víra bez lásky – činí fanatickým.

Život bez lásky – je nesmysl.

Ale život v lásce – je štěstí a radost.

Kdybych měl dar prorokovat, rozuměl všem tajemstvím, ovládal všecko, co se může vědět, a víru měl v nejvyšší míře, takže bych hory přenášel, ale neměl lásku, nejsem nic. A kdybych rozdal všechno, co mám, a pro druhého do ohně skočil, ale neměl lásku, nic mi to neprospěje.

apoštol svatý Pavel (srov. 1 Kor 13,1nn)

***Srdce bez lásky
je jako pole
bez vláhy. Brzy se
promění v poušť.***

Podle knihy P. Josefa Doubravy A P. Marka Dundy „Mozaika duchovní moudrosti“, A.M.I.M.S., 2014 – možno objednat na www.amims.net nebo pomocí kuponu na str. 38; 96 stan, příspěvek na tisk 20 Kč ■

Miluji opravdu někoho víc než sám sebe?

„Kdo nemá nic, za co by položil život, miluje tedy nejvíc sám sebe, a vlastně živoří, protože jen láska umožňuje vpravdě žít,“ říká Mons. Josef Hrdlička, pomocný biskup olomoucký.

Ano, je cesta, jak vytrvat i v nejtěžším

V knize *Souostroví Gulag* Alexandr Solženicyn popisuje kolem padesáti metod vyšetřování a mučení, které mění člověka ve zlomenou trosku, schopnou přiznat se k čemukoli. Už číst tyto řádky působí čte-

náři bolest těžko snesitelnou. Spisovatel ale těší čtenáře: „Bratře můj! Neodsuzuj ty, kdo touto cestou prošli a nevydrželi, nehod' po nich kamenem!“ Ale také se ptá: „Je vůbec způsob, jak může mučený člověk obstát? Tvor cítící bolest, tvor slabý, s živými pouty k jiným, nepřipra-

vený, uzlíček masa, nervů a kostí? Čeho je třeba, aby byl silnější než vyšetřovatel a celá ta železná past nad ním sklapla naprázdno?“ Autor, sám vězeň, odpovídá: „Ano, je cesta. Už na prahu vězení si říci: Budiž, život pro mne skončil, dřív či později stejně umřu. Mé tělo je už pro mne

Foto: Flickr, BostonCatholic (CC BY-ND 2.0)

„Oni zvítězili Beránkovou krví..., protože svůj život nemilovali natolik, že by se zalekli smrti.“

ze Zjevení svatého Jana (Zj 12,11)

je oběť mše svaté. V ní slavíme nekrvavě památku této Kristovy závěti, jeho kalvárskou oběť za naši spásu. Tehdy se proměňuje jeho Tělo, které se za nás vydává, a Krev prolitá na odpuštění našich hříchů.

Mám takový poklad?

Každý z nás by si měl s bází a chvěním položit otázku: „Je v mém životě opravdu něco nebo někdo, za co bych byl ochoten zemřít, dát život? Něco nebo někdo, poklad mému srdci tak drahý, že ho miluji víc než sám sebe?“ Dnešní člověk, vystavený stálému tlaku tržní nabídky, reklamy, výhod, požitků, trendu zajištěnosti, zisku, pohodlí, jak se zdá, je stále méně schopen tohoto úplného sebezřeknutí. Jenže ten, kdo nemá nic, za co by položil život, miluje tedy nejvíc sám sebe a vlastně živoří, protože jen láska umožňuje vpravdě žít. Jen ona umožňuje člověku, aby se zcela daroval. Bez ní život nemá naplnění, člověk jen živoří.

Teorie? Ne, praxe!

I my, křesťané dnešní doby, jsme vystaveni těmto vlivům, i nám se může zdát, že v dnešní době nikdo po nás nemůže chtít oběť života, prolítí krve pro něco. Tím bychom ale zpochybnili, ba popřeli ve svém svědomí základní identitu křesťana, protože křesťan ví, že Někdo šel na smrt za mne a za všechny, prošel nevýslovným mučením a smrtí. A vzkazuje nám, že „nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí život“. A to není jen moudrá teorie. Dodává: „Vy jste ti moji přátelé.“ I vrchol celého života Církve

Křesťanství bez kříže neexistuje

Křesťanství bez kříže neexistuje. Pán svá slova bere smrtelně vážně. Druhý den po těchto slovech vykřácel na kříži. A proto naše odpověď nesmí být pouhou nezávaznou, vlašnou vzpomínkovou slavností, obvyklým mešním rituálem, ale vědomou a vždy horoucí touhou odpovědět na lásku láskou. Má zasáhnout nejhlubší místo našeho bytí. Také na život a na smrt.

Zde se může vynořit pokušení. Co vám říkají tyto věty: „Ne, Pane, kdyby tě všichni opustili, já nikdy. I svůj život za tebe položím?“ Slova jsou nám jistě povědomá. Vyslovil je sám Petr, skála Církve. Víme dobře, co mu Pán odpověděl slovy laskavými a chápavými, ale přesto neúplatně pravdivými: „Do rána mě třikrát zapřeš.“ (Jan 13,38) Křesťan se má varovat sebevědomých gest, siláckých emocí a velkých slov, nevíme, jak bychom dopadli v mezní zkoušce, v nejtvrdějších zkouškách pravdy. Zvítězit lze pouze v síle Boží, v síle víry, milosti a lásky, neboť jen láska „všechno vydrží“. Ne vlastním hrdinstvím, ale Krví Beránkovou. O tom vypovídají všichni mučedníci.

Neříkejme, že nás se to netýká

A jedním znamením naší doby je rostoucí počet mučedníků ve světě. Nedávno Svatý otec František plakal nad křesťany ukřižovanými v Sýrii, přibítymi na kříž jako jejich Pán. Mučedníků je dnes víc než ▶

Foto: ARCHIV MSI

zbytečné. Jedině má duše a mé svědomí mají pro mne ještě význam a cenu. Jen ten zvítězí, kdo se všeho zřekl.“ Tolik citát autora. Věta z knihy Zjevení vystihuje sílu mučedníků slovy: „Oni zvítězili Beránkovou krví..., protože svůj život nemilovali natolik, že by se zalekli smrti.“ (Zj 12,11)

*„Jen ten zvítězí, kdo se všeho zřekl.“
Alexandr Solženicyn*

*Je v mém životě
opravdu něco nebo
někdo, za co bych byl
ochoten zemřít,
dát život?*

by řekl něco o významu slovesa dokonavého a nedokonavého. Nikdo ať si nemyslí, že ve chvíli mezní zkoušky, kdy jde o to, dokázat položit život, by sám v sobě našel hrdinskou sílu k nejvyšší oběti. Větší šanci má ten, kdo se učí věrně a stále „pokládat život“ postupně a neustále právě v těch všedních malých věcech, které konáme s láskou a ochotně, ať už je to trpělivost v kříži, obětavost v životě pro druhé v rodině, manželství, v práci pro děti, v mezilidských vztazích a v jiných nenápadných a nepatrných hrdinstvích, kde láska překonává sebelásku. I zde jde o „děj nedokonavý“, protože jde o službu v nikdy nekončícím proudu sebedarování z lásky.

Ty jsi, Ježíši, jako první položil život z lásky k nám. A tuto lásku stále vkládáš do všech malých věcí, které Ti denně svěřujeme a kam Tě zveme. Pomoz naší malé lásce stále více a plněji se Ti darovat. Do krajnosti, bez výhrad, navzdory své slabosti, patřit Ti se všim všudy, na život a na smrt.

Foto: Flickr, pavel hadzinski (CC BY-NC-ND 2.0)

v prvních staletích dějin Církve. Zejména v Africe a Asii. Je to setba budoucí Církve. Neříkejme, že nás se to netýká. I v nás všech má být statečné srdce, schopné milovat někoho více než sebe samotného. A to jsi na prvním místě a nezaměnitelně Ty, náš Pane.

jeme, je jakýmsi „barometrem“ našeho skutečného stavu srdce, víry i mravní síly. Je rozdíl mezi slůvky „položít život“ a „pokládat život“. Znalec jazyka

Mons. Josef Hrdlička (titulky redakce; podle knihy „Oživ plamen“, Matice cyrilometodějská, Olomouc, 2015; možno objednat na www.maticecm.cz) ■

„Znamení“, které mi napoví

Existuje jedno „poznávací znamení“, jak bychom asi obstáli ve velké zkoušce víry, kdy jde doslova o život. Pán říká: „Kdo je věrný v maličkostech, ten bude věrný i ve velkých věcech.“ (Lk 16,10)

Pokud selháváme a vzdáváme malé zkoušky, kterými je naplněn čas všedního života, je malá naděje, že bychom hrdinně obstáli, kdyby „šlo o všechno“. Běžné denní zpytování, které tak často zanedbáváme nebo si zjednodušu-

*Pán říká:
„Kdo je věrný
v maličkostech,
ten bude věrný
i ve velkých
věcech.“*

(Lk 16,10)

Foto: seitra Gregorie

Řekli svatí a to platí...

„Nejlepším lékem na nervy nejsou tabletky a prášky. Lékem na nervy, který je neúčinnější, je vybudovat v sobě ducha oběti,“ řekla blahoslavená Uršula Ledochowska. A opravdu, mnoho z toho, co nás doposud deptalo a ničilo, se může stát zcela paradoxně zdrojem naší radosti, pokud pochopíme, že těžkosti můžeme nést jako oběť z lásky. A že láska je a bude naším největším a nejtrvalejším bohatstvím.

Foto: Flickr, Max Crowe (CC BY-NC 2.0)

Bůh od nás žádá toto: dobrou vůli, připravenost, dobře využít každou situaci a umět se pro Něho obětovat!
sv. František Saleský

Druhý člověk existuje proto, abys mu mohl prokázat lásku, kterou máš vůči Bohu.
sv. Kateřina Sienská

Není větší lásky, než se obětovat za spásu duší, jak to dělal Pán Ježíš Kristus!
sv. František Saleský

Největší oběť – to je oběť vlastní vůle.
sv. Maxmilián Maria Kolbe

Láska, která má hranice, není pravou láskou.
sv. Gabriel od Bolestné Matky Boží

*Nic není malé,
co se koná z lásky
a pro lásku.*

sv. Terezie z Lisieux

Nejlepším projevem ducha oběti je vytrvalost v započaté práci: a to jak tehdy, když je dílo příjemné, tak i tehdy, když je vyčerpávající.
bl. Josemaría Escrivá

Milovat je dát všechno a dát sám sebe – ne jen půjčit!
sv. Terezie z Lisieux

Všechny naše oběti jsou ničím ve srovnání s tím, co nám Bůh chystá na věčnosti.
sv. Leopold Mandič

Jeden z nejpodstatnějších skutků lásky je snášet bližního.

sv. Vincenc z Pauly

Znakem, podle kterého je možné poznat vyvolené, je láska; tak jako je znakem zavržených nenávisť. Žádný zavržený nemá rád jiného zavrženého.
sv. Jan Maria Vianney

Náš Pán po nás nikdy nežádá těžší oběti, než jsou naše síly.
sv. Terezie z Lisieux

Připravila Irena Brožová
(podle knihy Marka Dundy „Řekli svatí a to platí“, 1. a 2. díl, A.M.I.M.S., 2009 a 2010;
kompletní text on-line
na www.fatym.com, objednávka v papírové podobě na www.amims.net nebo kuponem na straně 38, příspěvek na tisk á 20 Kč) ■

Poprava, která se

Den poprav byl stanoven na 1. prosince 1581. Spolu s jezuitou Edmundem Kampaňem měli být stejným způsobem popraveni i další dva kněží: jezuita otec Briant a otec Sherwin, který byl diecézním knězem. Bylo to v době, kdy se rozhodovalo o budoucnosti Církve v Anglii...

Strašný ortel

Ortel za údajnou velezradu, který soudci vynesli, byl strašný: odsouzení měli být sice oběšeni, ale pak měla být oprátka přeříznuta a na zemi jim mělo být ještě za živa rozpáráno břicho, vyjmuta střeva a vytrženo srdce z těla. Kat měl srdce ukázat lidem a poté ho vhodit do ohně. Hlavy popravených pak měly být pro výstrahu vystaveny na kůlech a těla rozčtvrcena...

Soudní porotci, kteří ortel o takovéto smrti vyslovili, věděli, že nespravedlivě odsoudili nevinné, a měli špatné svědomí. Proto se ještě pár dnů před popravou

White Tower v londýnské královské pevnosti, kde byl sv. Edmund Kampaň vězněn před popravou – Coldharbourská brána přiléhala těsně k objektu vlevo

V jednu hodinu ráno 1. prosince 1581 byli odsouzení vyvedeni z londýnské pevnosti Tower, kde strávili předchozí měsíce ve vězení.

znovu sešli a rokovali. Měli ještě v živé paměti slova patera Edmunda Kampaňna, kterými se při soudu bránil a která vyzněla pro všechny přítomné velmi přesvědčivě. I když soudci neměli žádné sympatie pro katolickou víru, přece jen měli alespoň trochu smyslu pro čest. Zvažovali, zda nemají zmírnit způsob provedení trestu smrti. Nakonec ale u nich převlád

strach z královny Alžběty, která by se jim za tuto změnu mohla mstít. A tak neměli nic.

Gratulace k popravě

V jednu hodinu ráno 1. prosince 1581 byli odsouzení vyvedeni z londýnské pevnosti Tower, kde strávili předchozí měsíce ve vězení. Prožili tam mnoho utrpení.

stala svědectvím o víře

Foto: Flickr, MegMoggington (CC BY-NC 2.0)

Northan, jeden z těch, kdo je mučil, říkával, že on dokáže to, co ani příroda nedovede, a chlubil se tím, o kolik dokázal natáhnout na skřipci při mučení tělo patera Alexandra Brianta...

Byli převedeni do jiného londýnského vězení v Coldharbourské bráně. Teprve tam jim bylo oznámeno, že ještě ten den budou popraveni. Vzájemně si poblahopřáli, že jim Bůh dal milost, aby svým umučením a smrtí následovali Pána Ježíše Krista.

„Divadlo“ začíná

Ráno se před vězením shromáždilo nevidané množství zvědavců. Neodradilo je ani sychravé studené počasí a déšť. Otec Kapián měl po celé Anglii velký respekt, a to jak mezi katolíky, tak i mezi mnoha anglikány, kteří si ho pro jeho vytříbené znalosti a svatý život velmi vážili. Další se přišli jen podívat na to „divadlo“.

Když se brána věznice otevřela a Edmund Kapián uviděl to množství lidí, byl viditelně potěšen a s neskrývanou radostí oslovil davy: „Bratři v Kristu! Ať vás Bůh zachová a udělí vám milost, aby se z vás stali katolíci, abychom se také jednou v nebi shledali...“ (Říká to lidem, kteří vědomě – většinou z prospěchu

nebo ze strachu – odpadli od katolické církve – pozn. red.) Pak poklekl směrem k východu a modlil se: „Do tvých rukou, Hospodine, odevzdávám svého ducha.“

Před vraty už byly přistaveny dva povozy, každý s párem koní. Na první z nich pevně připoutali Kapiána a na druhý další dva odsouzené kněze – otce Brianta a Sherwina. Cesta ze žaláře na popravě v Tyburnu je dlouhá dvě anglické míle – to je asi půl hodiny cesty. Otec Edmund Kapián se neustále modlil. Nechyběly nadávky, výsměch a hulákání mnohých anglikánů a jejich kazatelů. Anglikánský pastor Charek, který byl jedním z těch, kteří se marně snažili porazit Kapiána v disputacích, kráčel za jeho vozem jako vítěz.

Nechyběli ale ani katolíci a lidé, kteří měli s odsouzcením soucit.

Popraviště jako jeviště nasvícené září slunce

Když průvod dorazil na popravě v Tyburnu, přestalo pršet, začalo se vyjasňovat, a dokonce vysvitlo i ranní prosincové slunce. I zde čekalo na vězňové množství lidí, takže spolu s davy, které odsouzcence cestou doprovázely, to bylo

A. Edmundus Campianus sacristia iterum sub patibulo contionatur, statim cum Alexandro Brianto Rhonensis, et Rudolpho-Sherwino huius Collegii alumni suspenditur.
B. Illi adhuc tepentibus cor et viscera extrahuntur, et in ignem projiciuntur.
C. Eorundem membra ferentibus aqua clixantur, hinc ad urbem huc et portam appenduntur, cognante Elizabetha Anno M.D.LXXXI. die prima Decembris. Horum confusis morte aliquot hominum milia ad Romanam Ecclesiam converterunt.

Foto: The New York Public Library (G. B. Cavalleri, ca. 1525–1600)

Umučení Edmunda Kapiána, Alexandra Brianta a Ralpha Sherwina, rytina z roku 1584

množství, které doposud nikdo ze zúčastněných pohromadě neviděl. Jako prvního pod šibenici vyvedli Kapiána a s oprátkou na krku jej postavili na káru.

V Anglii se zachovávalo právo odsouzence oslovit těsně před popravou shromážděné. Kapián se rozhlédl a viděl množství známých tváří. Nastalo hrobové ticho. Každý chtěl slyšet ještě naposledy slova tohoto věhlasného řečníka.

„Jsem zrádce – pokud je zradou být katolíkem a knězem...“

S vážnou tváří, ale klidným a jasným hlasem začal otec Kapián mluvit: ▷

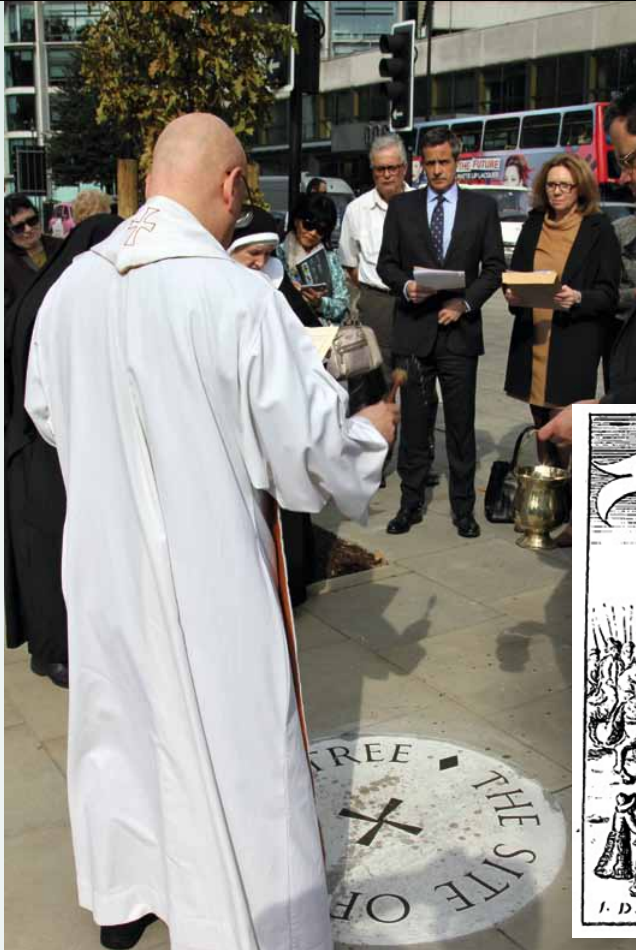

Foto: Simon Caldwell, St. Gabriel News & Media

„Ať vás Bůh zachová a udělí vám milost, aby se z vás stali katolíci, abychom se také jednou v nebi shledali...“
svatý Edmund Kampián

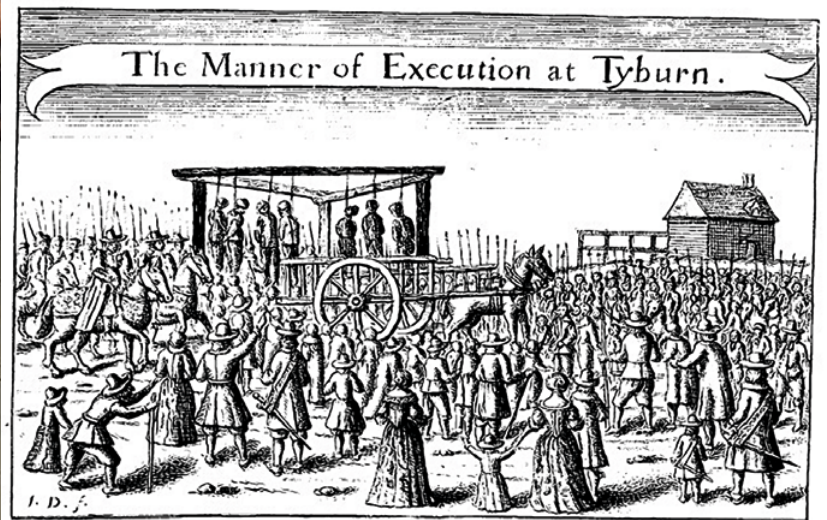

Foto: Wikimedia Commons

Žehnání obnovené památné plakety, vyznačující místo, kde stálo tyburnské popraviště (2. 10. 2014) – dnes je zde rušná londýnská křižovatka

„Popravdě, stal jsem se divadlem pro Hospodina, Boha svého, pro anděly i pro vás, milovaní!“ Vtom jej vládní rada Knowles přerušil a přikázal, aby se místo kázání raději přiznal k velezradě a odprosil svou královnu. Kampián zcela klidným hlasem odpověděl: „Pokud jde o domnělou velezradu, která se mi dává za vinu a kvůli níž zde musím zemřít, dovolávám se vás všech za svědky, že já takovouto vinu nemám!“

A když mu opět domlouvali, aby se netvářil jako neviný a nepopíral svůj zločin, odvětil: „Pánové, pokud je zradou být katolíkem a knězem, nuže, přiznávám se, že jsem zrádcem! V katolické víře jsem žil a v katolické víře chci i zemřít! A Bůh je mi svědkem, že jsem se jiné zrady nedopustil!“

„Odpouštím všem!“

Když mu bránili v této řeči pokračovat, řekl: „Rád odpouštím porotcům, kteří mě odsoudili. Odpouštím všem a také já prosím o odpuštění. (...) Nikdy jsem se nedopustil žádného zločinu, ani proti královně, ani proti vlasti, ani proti komukoliv, kvůli kterému bych si zasloužil smrt jako vlastizrádce. Moje jediná vina je, že jsem kněz a člen řádu Tovaryšstva Ježíšova (tj. jezuita – pozn. red.).“

V tu chvíli předstoupil jeden učitel, jmenoval se Hearne, aby lidem přečetl listinu s vysvětlením, že všichni tři odsouzení neumírají kvůli náboženství, ale kvůli velezradě. Brzy však jeho slova zanikla v hluku davu, který už pravdu slyšel z úst Kampiána.

Poslední modlitba

Kampián využil této chvíle a modlil se. A pak byl vyrušen otázkou, zda se odříká papeže. Odpověděl pevně: „Jsem katolík.“ Jeden z kazatelů jej žádal, aby se s ním pomodlil *Kriste, smiluj se nad námi* a jiné modlitby. Ale Kampián to odmítl: „Nejsme přece vy a já stejné víry, přijměte to. Já nikoho ze svých modliteb nevyklučuji, ale prosím, aby se se mnou modlili katolíci. Prosím je, aby se za mne pomodlili *Věřím v Boha*, až budu umírat.“ A modlil se dál.

Pak ještě na další dotazy vyjasnil, že Alžbětu uznává za královnu a že se za ni modlí a upřesnil: „Aby jí dal Hospodin dlouhé a pokojné panování a k tomu plnost svého požehnání.“

Smrt, která oslovila víc než život

Pak byla kára pod nohama odsouzence podtržena. Přiskočil kat, a tak jak měl nařizeno,

Ještě větší divy však Bůh působil v tu chvíli – a také potom – v srdcích lidí.

chtěl visícího mučedníka odříznout a jako velezrádci mu rozříznout prsa, vytrhnout ještě bijící srdce a ukázat je pro výstrahu lidu se slovy: „Hle, srdce zrádce!“ Vtom však vytasil admirál Howard kord, a přestože byl nekatolík, nedovolil, aby se kdokoli dotkl umírajícího kněze dřív, než zemře. Lidé se v tu chvíli modlili *Věřím v Boha* – někteří šeptem, jiní hlasitě. A teprve pak kat dokončil nařizené dílo... A pokračovaly popravy dalších dvou kněží.

Na všechny přítomné příklad těchto mučedníků velmi silně zapůsobil. Zvláště závěr života Edmunda Kampiána mnohé oslovil. Jestliže za svého života přivedl hodně lidí zpět do katolické církve, pak životopisci na základě svědectví přímých účastníků mluví o tisících těch, kteří opouštěli anglikánskou víru a vraceli se do katolické církve díky své účasti na jeho popravě. I zúčastnění katolíci byli povzbu-

Foto: John Salmon, (CC BY-SA 2.0)

Foto: Image © 2016 Jesuit Institute London, Campion Hall Collections

Oltář s replikou tyburnské šibenice v Tyburn Convent, Londýn

zeni tímto příkladem věrnosti a pevnosti a nebáli se pak podstoupit jakékoli oběti spojené se zachováním své víry.

Zvláštní svědectví současníka

Přímý nadřízený Edmunda Kampiána jezuita otec Persons, který spolu s ním vykonával v Anglii misi, v souvislosti s popravami ještě zaznamenal i mimořádné události, které na Londýňany silně zapůsobily. Jedna z nich se týkala mrtvého těla patera Brianta, popraveného jen několik okamžiků po Edmundovi Kampiánovi. Když byla Briantova hlava už oddělena od těla a jeho srdce bylo vytrženo, postavilo se náhle tělo samo na nohy a stálo vzpřímeně před zraky všech přítomných.

Ještě větší divy však Bůh působil v tu chvíli – a také potom – v srdcích lidí.

* * *

Svatý Edmund Kampián, kněz Tovaryšstva Ježíšova – řádu jezuitů –, byl blahorečen v roce 1886 a svatořečen roku 1970. Svátek má 1. prosince. Na své působení se připravoval v naší zemi (viz následující článek). Patří tedy určitým způsobem k našim světům.

P. Marek Dunda ■

(Prameny k celé sérii jsou uvedeny na str. 21)

Část lana, jímž byl sv. Edmund přivázán k desce, na níž byl za koněm vláčen z vězení na popraviště

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus Jakým způsobem je církev misionářská?

Církev vedená Duchem Svatým pokračuje během dějin v poslání samého Krista. Křesťané mají proto všem národům hlásat radostnou zvěst, kterou přinesl Kristus, tak, že půjdou jeho cestou, ochotní obětovat se až k mučednictví.

Jak se vydává svědectví pravdě?

Křesťan má povinnost vydávat svědectví evangelijní pravdě ve všech oblastech své veřejné i soukromé činnosti, a to, jestliže je to nutné, i obětí svého života. Mučednictví je nejvyšší svědectví vydané pravdě víry.

Jakou povinnost má člověk k pravdě?

Každá osoba je povolána k upřímnosti a opravdovosti v jednání a v řeči. Každý má povinnost hledat pravdu a přijmout ji a podle jejích požadavků uspořádat celý svůj život. V Ježíši Kristu se Boží pravda zjevila

úplně: on je Pravda. Kdo ho následuje, žije v Duchu pravdy, varuje se dvojakosti, přetvářky a pokrytectví.

Srov. *Kompendium Katechismu katolické církve. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2006.*

Z nauky Církve¹⁾

Církev byla založena Bohočlověkem Ježíšem Kristem.^[De fide]

Církev je mystické tělo Ježíše Krista.^[Sent. cert.]

Kristus určil Církvi, aby pokračovala v jeho vykupitelském díle po všechny časy.^[De fide]

Kristus ustanovil Petra za prvního mezi apoštoly a jako viditelnou hlavu celé Církve a svěřil mu osobně a bezprostředně jurisdikční primát.^[De fide]

Podle Kristova ustanovení přechází Petrův primát na všechny jeho nástupce.^[De fide]

Nositelé Petrova primátu jsou římscí biskupové.^[De fide]

Srov. *Dogmatika. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994.*

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevyjadřují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učením Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecně rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry.

Přes Prahu a Brno zpět do Anglie

Zimní refektář někdejší jezuitské koleje Klementinum v Praze, dnes všeobecná studovna Národní knihovny

Foto: Flickr, timoherrmann (CC BY-NC 2.0)

Narodil se v Anglii, zemřel v Anglii (viz předcházející článek), ale šestinu svého života prožil v Čechách a na Moravě. Blahořečen byl v roce 1886, svatořečen 1970, svátek má 1. prosince, ve výročí své smrti – v den svých „narozenin pro nebe“.

Patří k „naším nebeským přátelům“ – ke svatým, kteří mají velmi úzký vztah k naší zemi.

Syn knihkupce, narozený v době velkých zmatků

Bylo to 25. ledna 1540. V hlavním městě Anglie, v Londýně, se v rodině knihkupce narodil chlapec. Dostal jméno Edmund. Několik roků předtím se anglický král Jindřich VIII. odtrhl s celou zemí od katolické církve (1531) a sv. Ignác z Loyoly založil jezuitský řád (1534). Tyto dvě události výrazně ovlivnily také život Edmunda Kampiána. Stejně jako mnoho dalších Angličanů, ani mladý Edmund zprvu

netušil, jak se zorientovat v nové nábožensko-politické situaci. Jindřich VIII. se pouze odtrhl od katolické církve, kdežto jeho syn a nástupce mladičkový Edvard VI. se pod vlivem svých rádců daleko více než otec přiklonil k protestantismu. Pak v Anglii následovalo nakrátko zase katolické období s královnou Marií. Ale nástup královny Alžběty na trůn znamenal znovu tvrdý přechod od katolicismu ke státnímu anglikánskému náboženství. Byly vyhlášeny přísné protikatolické zákony. Alžběta však chtěla, aby ji poddaní milovali a ze začátku se nejprve snažila pevněji uchopit moc. Proto konala mnoho okázalých návštěv a získávala další lidi, kteří by mohli být užiteční pro její záměry.

Oblíbený člověk, učitel i řečník

Edmund, který měl dva bratry a sestru, byl pro svůj ctnostný život oblíben nejen studenty, ale i ostatními lidmi. Jako mladík studoval a později vyučoval na oxfordské univerzitě. Jeho nadání bylo mimořádné a brzy se stal známým a uznávaným. Především byl vyhlá-

šený řečník a mistr slova. Zcela splňoval tehdejší tři kritéria pro dobrého řečníka: 1. myšlenky jasné, 2. v řeči jadrné, 3. provázené podle obsahu vroucími city. Proto není divu, že při různých výjimečných příležitostech mluvil právě on.

Už ve 13 letech na škole pro obchodníky vítal svou řečí katolickou královnu Marii a začátkem září v roce 1566, už jako uznávaný mladý profesor, měl hlavní řeč při příležitosti návštěvy nové královny Alžběty v Oxfordu. A pak se mohl před ní a jejím doprovodem blýsknout i při veřejné disputaci. Alžběta se vyslovila, že je potěšena, že tak nadějného muže viděla a slyšela. Zároveň vydala pokyn svým nejbližším rádcům, aby jej časem nenápadně získali pro další spolupráci.

Ctižádostivost zaslepuje

Přes všechny své kladné stránky byl Edmund velmi ctižádostivý a uznání ze strany významných osobností ho téměř zaslepovalo. A tak se nemůžeme divit, že se tento katolík postupně dostal až k tomu, že se nechal vysvětit na anglikánského jáhna. Jeho odpad nenastal hned – vše šlo

Edmund byl velmi ctižádostivý a uznání ze strany významných osobností ho téměř zaslepovalo.

Sir Robert Dudley Leicester, portrét asi z roku 1564 od neznámého malíře

pozvolna a poměrně nenápadně. Začalo to častějšími návštěvami u Roberta Dudleye, hraběte z Leicesteru – tento mocný spolupracovník královny otvíral mladému profesorovi vstup do velkého světa a vzbuzoval v něm další ambice. A pak zde byl biskup Cheyney, který byl v Edmondových očích úctyhodným mužem, jiným než ostatní anglikánští biskupové – Kampiánovi se zdálo, že jeho podání je ještě slučitelné s katolickou vírou. Právě tento biskup mu řekl, že by byl rád, kdyby ho mohl vysvětit na jáhna.

Výčitky svědomí a návrat do katolické církve

Teprve po vysvěcení se dostavily výčitky – a to velmi silné. Edmund odmítl nabídku kázání, které mělo stvrdit jeho nové anglikánské směřování i na veřejnosti. Místo toho odešel v srpnu 1569 z oxfordské univerzity. Vyhledal katolického kněze a před dvěma svědky se přihlásil ke katolické víře. Pak se vyzpovídal ze všech hříchů za svůj dosavadní život. Byl ochoten na sebe vzít

Studenti v Oxfordu

Foto: Flickr, seandalai (CC BY-NC 2.0)

Jeho odpad k anglikánské státní církvi nenastal hned a vše šlo pozvolna...

jakékoli pokání, jen aby tuto svou zradu odčinil. Ale i po této zpovědi v něm ještě přetrvával určitý duchovní neklid. Zbavil se ho až ve chvíli, kdy se rozhodl, že celý svůj život zasvětil službě Pánu Bohu. Po tomto rozhodnutí našel opět vnitřní pokoj.

V exilu na Moravě a v Čechách

Přestože miloval svou vlast, poznal, že nyní jako katolík – ten, který se zřekl státní anglikánské víry – nemůže v Anglii zůstat. Pro katolíky tam nebylo bezpečno.

Jeho cesta spojená s hledáním Boží vůle vede přes Irsko a Belgie a přivádí ho až do Říma. Do Věčného města jde pěšky jako poutník, aby poznal, co od něj Bůh očekává. V květnu 1573 vstupuje do jezuitského řádu a je poslán do noviciátu do Prahy a na Moravu (noviciát je určitou vstupní „přípravkou“ na pozdější složení slibů v řeholních rádech; Edmondův noviciát začal v Praze a pokračoval v Brně – viz následující článek).

V naší zemi prožívá svá první jezuitská léta. Téměř sedm let. Právě v Praze ho také počátkem roku 1580 zastihne povolání, že má nastoupit na velmi nebezpečné misie v jeho rodné Anglii. Jeho cesta do vlasti vede znovu přes Řím, kam dorazil 2. dubna 1580.

Dobře věděl, do čeho jde...

V Římě se konají poslední přípravy na cestu. Když chtěli Kampiánovi ušít

nový oděv, neústupně se bránil. Řekl: „Jdu do Anglie, aby mě tam oběsili, a k tomu stačí i jakékoli starší šaty.“

Potom se 5. dubna naposledy setkali jezuitská účastníci výpravy P. Edmund Kampián a P. Robert Persons u svého představeného – generála řádu P. Merkuriana. Ten k nim promluvil: „Tovaryšstvo Ježíšovo vás, ctihodní otcové, odesílá do Anglie, abyste tam pracovali pro spásu nesmrtelných duší. Uděluje svátosti, ujměte se slabých a opuštěných, vytrvejte ve svaté víře až do smrti a dávejte tím dobrý příklad...“ A ještě zdůraznil: „Upozorňuji vás a prosím, synové moji, nemíchejte se do žádné politiky!“ Právě to byl důležitý příkaz, díky kterému se mělo předejít nadbytečným konfliktům s vládou královny Alžběty.

Papežské požehnání na cestu

Pak je otec generál vzal k papeži Řehoři VIII., aby jim požehnal. Ten se velmi zaradoval, když uviděl misionáře pro Anglii.

V Římě bylo v exilu mnoho kněží pocházejících z Anglie a někteří z nich se chtěli k výpravě připojit. Čtrnáctičlenná skupina misionářů vyrazila na cestu 14. dubna 1580 – tři z nich byli jezuité. Otec Kampián šel celou cestu – až na jeden den, kdy měl zimnici – pěšky.

Mezitím už se po Anglii rozšířily zprávy, že se blíží množství jezuitů, které posílá papež. ▷

*Vnitřní pokoj našel,
když se rozhodl
zasvětit svůj život
Bohu.*

Foto: Wikimedia Commons

Detail jezuitského kostela na vedutě od Jorise Hoefnagela z roku 1617

*V květnu
1573 vstupuje
do jezuitského
řádu a je poslán
do noviciátu
na Moravu.*

Odvaha udělat poslední krok

Před vstupem do Anglie se kněží a jejich průvodci rozdělili na malé skupinky. Všichni mají převleky – na žádném není poznat, že je kněz. Mají falešné doklady a změněné jméno. Vyplovají do Anglie. Dostávají se k nim zprávy o důkladných kontrolách a zatýkání všech, kdo jsou jen sebemeně podezřelí. Anglie už na ně čeká... Slyší i dobře míněné rady: „Nechtějte si sami svůj příchod udělat nebezpečnějším, než to je. Uvidíte, že za nějakou dobu obava z vašeho příchodu poleví, vládní slídilové zalezou a vy snadněji proniknete. Navíc, Anglie vás potřebuje živé, a ne jako mučedníky hned na začátku.“ Nejprve se tato rada zdála misionářům moudrá, ale netrvalo to dlouho a otcové Persons a Kampián se rozhodli, že raději vyrazí na ostrov. Nebezpečné to bude stále a není dobré nechat anglické katolíky déle čekat – potřebují duchovní posilu, mohli by začít malomyslnět...

Průliv La Manche s výhledem na bílé útesy Britských ostrovů

Foto: Flickr, Cruccione (CC BY 2.0)

S odvahou – a s drzostí...

První vyrazil představený celé jezuitské skupinky pater Persons. Byl přestrojený za vojenského důstojníka a napodoboval i vojenské vystupování. Vyrazil se svým průvodcem z francouzského přístavního města Calais. V Doveru s nevídanou odvahou, a snad až drzostí zašel přímo za místodržitelem a žádal jej, aby se ujal jeho záležitosti: „Během několika dnů zde přistane jistý znamenitý klenotník jménem Patrik, který ve velmi důležité záležitosti směřuje do Londýna. Postarejte se, prosím, aby ho nikdo v přístavu zbytečně nezdržoval.“ Ten Patrik nebyl nikdo jiný než Kampián.

Otec Persons zařídil i vše další, a když mluvil s důstojníkem pobřežní stráže, jednání zakončil slovy: „Chovejte se k němu tak, jako byste sloužili mně samému.“ Právě jeho neohroženost a zdravé sebevědomí mu zajišťovaly nejlepší ochranu. Nikoho ze špiclů a stráží, kteří slídili po kněžích, ani nenapadlo, aby ho byl v nejmenším podezřívali...

„Přisahám, že nejsem Allen...“

Otec Kampián to při vstupu do Anglie měl trochu těžší. Přijížděl se svým společníkem v přestrojení za klenotníka. V tu dobu se už po Anglii rozkřiklo, že právě přes Dover prošel před pár dny nepozorovaně jezuita, který už tajně působí – nikdo však netušil, kdo to jen mohl být a jak se do země dostal. Po vážném napomenutí z Londýna

*V Praze ho zastihlo povolání
nastoupit na velmi nebezpečné
misie v jeho rodné Anglii.*

už v Doveru nevěřili nikomu. Když se Kampián šel hned hlásit veliteli, okamžitě byl obviněn, že je kněz – a mysleli si, že je to pater Allen – rektor seminářů, ve kterých se v Evropě připravovali kněží pro Anglii. Kampián přísahou potvrdil, že není Allen. Následovalo ještě pár dnů vazby. V té době se vězňové radili, jak s nimi naložit. Nakonec je ale propustili.

Různá přestrojení, jména a místa

Kampián se vydal přímo do Londýna. Zde se s ním spojili mladí katoličtí šlechtici, kteří už na něj čekali a byli rozhodnutí všestranně pomáhat při jeho misi. Vše probíhalo v utajení, ale velmi účinně. Katolíci přicházeli na bohoslužby, které se konaly v různých domech za zavřenými dveřmi. Kampián hodně zpovídal, přijímal odpadlíky zpět do katolické církve, kázal a uděloval další svátosti. Často musel měnit místo pobytu, přestrojení i jméno. Vždy se našel někdo další, kdo ho doprovodil na nové působiště a kdo zajistil vše potřebné. Cestoval především v noci a býval hostem jak u bohatší katolické šlechty, tak i u těch, kteří by to sami nejméně čekali – vždyť pod svícem bývá největší tma. Brzy pro něj začal být Londýn příliš nebezpečný. A tak jezdil z místa na místo po celé Anglii. Všude se o něm mluvilo... To nesmírně dráždilo královnu a představitele nového anglikánského náboženství.

Po uvěznění mu nabízejí mnoho výhod, když se zřekne katolické víry...

Závažná otázka

Brzy po příchodu do Anglie kontaktovali jezuité i ostatní kněze a vysvětlili jim, že přicházejí spolupracovat, povzbudit ve víře, ale ne organizovat státní převrat. Při tomto setkání byla též řešena jedna závažná otázka. Všem lidem je vládou předepsáno pravidelně se účastnit anglikánských bohoslužeb. Má se katolíkům doporučit, aby se jich účastnili jen naoko, anebo mají tyto bohoslužby bojkotovat a vystavit se velkým pokutám a dalším trestům? Shodli se, že katolíci na státní bohoslužby nesmějí a že je lépe trpět pro svou víru, než třeba jen naoko od ní odpadnout.

Jako štvaná zvěř

Edmund Kampián sepisuje ve dvojím opise takzvanou *Obranu*. V této listině uvádí důvody svého příchodu do Anglie a připojuje prosbu, aby mu bylo dovoleno svobodně promluvit o pravém náboženství: před královnou, doktory a mistry svobodných umění a před učenci obou fakult práva – církevního a občanského. Jednu listinu si ponechává u sebe, pro případ zatčení. Druhou svěřuje katolíkovi Poundovi. Má za úkol zveřejnit ji po jeho zatčení. Ten ji však, asi z nepochopení, zveřejnil mnohem dříve a tím na otce Kampiána upozornil. Kampián se stává štvanou zvěří...

Královna Alžběta nechala 15. července 1580 zveřejnit výnos, že jezuité jsou papežem vysláni, aby pobuřovali ke vzpouře. Bylo rozhodnuto, že kdokoli by přijal jezuitu nebo jiné kněze, bude tvrdě potrestán. Vypuklo velké pronásledování. Od 15. července do 31. srpna bylo zatčeno a obžalováno 50 000 katolíků. Zatčeným byly zabaveny majetky a byly pronásledovány i jejich rodiny. Ve věznicích byli mučeni a mnozí přišli o život.

Vlna návratů do katolické církve

Přes toto nové kruté pronásledování se stále další a další vraceli zpět ke kato- ▶

Foto: Image © 2016, Jesuit Institute, London

... výhody nabízejí vězňitelé, a dokonce i královna, která se s ním setkala.

Ze zákona schváleného 18. 3. 1581 královnou Alžbětou

Ke cti a slávě Boží (?), k větší jistotě královny a pro blaho (!) poddaných (...) ustanovujeme:

1. že se dopouští velezrady ten, kdo by někoho od anglikánské víry odvrátil a uvedl ho do církve římské, anebo i ten, kdo by se opovážil dát rozhrěšení anglikánovi... (...) velezradou je vinen ten, kdo se vrátil pod poslušnost papeže anebo přijal rozhrěšení... (...) kdo by něco z toho do dvaceti dnů neudal, je považován za spoluviníka velezrady.
2. Každý, kdo je přitomen na mši – i tajně –, propadá trestu jednorozhodného vězení a pokutě...
3. Každý starší šestnácti let za neochotu účastnit se státních bohoslužeb zaplatí měsíčně pokutu... Nemůže-li zaplatit, zůstane uvězněn tak dlouho, dokud nezaplatí...
4. Má-li někdo domácího učitele, který nemá osvědčení od protestantského biskupa, je potrestán pokutou...
5. Kdo by byl vyzván, aby složil přísahu, že se zříká uznávat papeže, a neuposlechl by, přijde o všechny majetek a zůstane uvězněn až do smrti. Podobně bude potrestán i ten, kdo buď nechce uznat královnu za nejvyšší hlavu církve v Anglii, anebo kdo u sebe nosí medailku, růženec, škapulíř...

Svým soudcům řekl: „Uvědomte si, že tím odsuzujete všechny své katolické předky a jejich víru...“

Foto: Flickr, bridgetmcken (CC BY-NC 2.0)

lické víře, zpovídali se a byli ochotni přijmout i jakékoli oběti. Katolíci, kteří byli ve vězeních, nesli hrdinně svůj úděl a neméně statečně si vedli i ti, kteří zůstali na svobodě. Vše možně podporovali kněze a pomáhali jim v jejich službě.

Kniha ve 20 000 výtisků

Největší zájem vlády a jejich mnoha špehů byl zaměřen na dopadení otce Edmunda Kampiána. Ten však klidně pokračoval ve svém díle.

Dne 18. března 1581 potvrdila královna zákon, který přitvrzoval podmínky pro katolíky. Mimo jiné v něm stojí, že velezradou je vinen ten, kdo by se vrátil pod poslušnost římskému papeži. Po vydání tohoto nového zákona bylo třeba stavět nové věznice...

Je až těžko uvěřitelné, jak v tomto ovzduší tvrdého pronásledování otec Kampián dál neohroženě působil, a to dokonce se stále větší účinností. V jarních měsících 1581 navíc sepsal celou knihu nazvanou *Desatero důvodů*. Přehledně a srozumitelně v ní vysvětluje pravdy katolického učení a vyvrací bludy šířené po Anglii státní mocí. Přestože nemá k dispozici knihy, často z paměti cituje s naprostou přesností řadu autorů.

Podarí se mu zorganizovat i tajné vytištění této knihy, a to v nákladu neuvěřitelných 20 tisíc výtisků.

Po zdařilém rozšíření tohoto svého díla, především mezi vzdělance, píše Kampián 9. července 1581 svůj poslední

list novému představenému jezuitů P. Claudiu Aquavivovi do Říma: „Nikdy si naši nepřátelé nepočínali zuřivěji a ukrutněji než právě nyní. Avšak nikdy na tom nebyla záležitost Ježíše Krista lépe a jistěji než v této době.“

Kampiánova kniha *Deset důvodů*

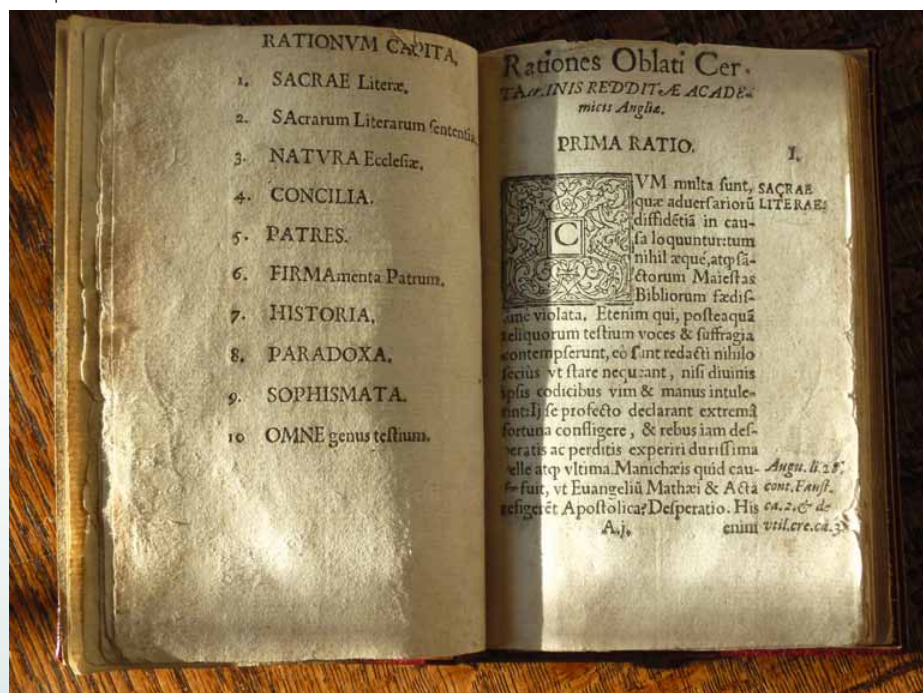
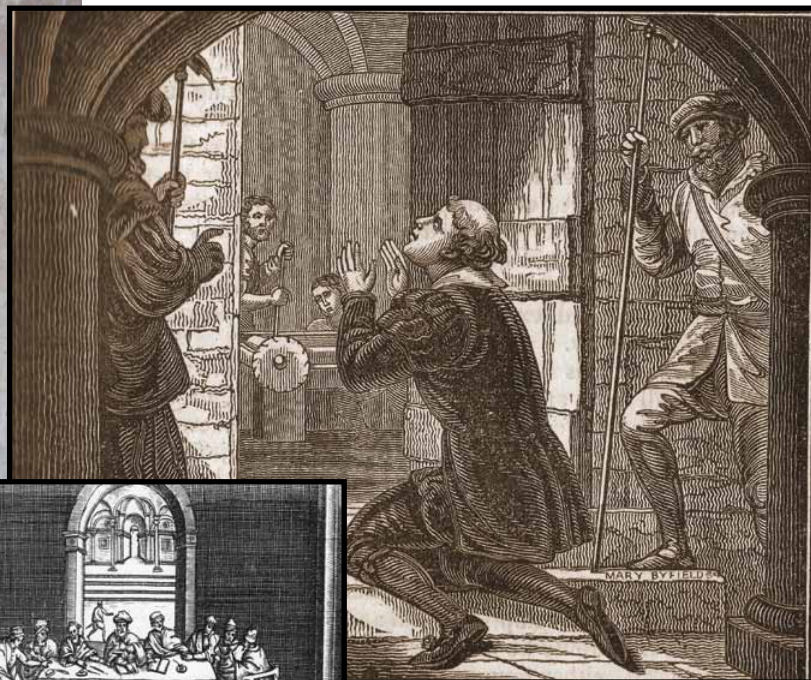

Foto: Image © 2016 Jesuit Institute London, Campion Hall Collections

Skřípec v londýnském Toweru

Svatý Edmund se modlí před mučením

Mučení sv. Edmunda Kampiána

Zatčení, přemlouvání, mučení

Tři týdny po vydání knihy *Desatero důvodů* je Kampián zatčen. Stalo se to na zámku v Lyfordu u urozených pánů z rodu Yate 17. července 1581. Zrádcem se stal jeden katolík. Kampiána vezou do Londýna. Má dobrou náladu, je plný pokoje a není na něm znát ani nejmenší zármutek. Přichází mnoho lidí, aby ho během cesty aspoň na chvíli zahlédli. Mezi lidmi má velmi dobré jméno. Pro jeho ušlechtilé jednání, vzdělanost a statečnost si ho váží i někteří jeho nepřátelé. Když Kampiána uvězní v Toweru, nabízejí mu nejprve mnoho výhod, pokud se zřekne katolické víry – nabízejí je vězňitelé, a dokonce i královna, která se s ním setkala. Poté, co projevil neochotu ustoupit z věrnosti katolické víře, je opakovaně mučen na skřípci. Utrpení je tak veliké a tak dlouhé, že při vstupu do mučírny pokleká a prosí Boha, aby mu dal sílu vytrvat. Nic při mučení nevyzradí a stále se modlí.

Disputace

Rada koruny rozhodla, že chtějí slyšet Kampiána při veřejné disputaci. Domnívali se, že po nelidském utrpení už on sám nabídku k disputaci odmítne nebo že nebude už mít svou dřívější bystrost a nebude schopen se přiměřeně bránit.

Kampián se o disputaci dozvídá pouhou hodinu předem, aby se nemohl připravit. A hned nabídku přijímá. Disputace se koná 31. srpna 1581 v žálárním chrámu Toweru za velké účasti posluchačů, především ze vzdělaných vrstev. Proti Kampiánovi a dalšímu uvězněnému, knězi Sherwinovi, nastoupili nejučenější zástupci anglikánů: Alexandr Nowel, děkan katedrály svatého Pavla v Londýně, a Day, děkan windsorský. Výsledek šestihodinové disputace je jednoznačný – vítězem je Kampián. Nikdo z anglikánů sice svou porážku nepřizná, ale na další disputaci už není dovolen přístup veřejnosti a musí nastoupit i „nové“ síly na straně anglikánů... Po jedné z dalších tří neveřejných disputací vyzval pastor Charek posluchače, ať v modlitbě poděkují za to, jak on porazil Kampiána a přispěl k vítězství anglikánské pravdy. Přítomní vůči tomu projeví vlnu nevole – vždyť věděli, že výsledek je přesně opačný. Charek prohrál...

Pro Kampiána byly tyto disputace velkou šancí promluvit před vzdělaným publikem a ovlivnit mnohé, aby správně pochopili pravdy katolické víry. A u celé řady posluchačů to skutečně časem přineslo své ovoce. Výsledek byl dvojitý: Kampián byl znovu mučen na skřípci a královna Alžběta napříště zakázala jakékoli disputace s jezuity, protože by to mohlo ohrozit víru posluchačů.

Soud a rozsudek

Ještě jednou měl Kampián možnost promluvit bez omezení k veřejnosti: při soudu, který se konal 20. listopadu 1581 – přesně na svátek jeho patrona svatého Edmunda. Mluvil jménem osmi odsouzenců a ve své dlouhé řeči obhájil sebe i ostatní tak skvěle, že všichni přítomní mysleli, že musí následovat propuštění.

Ale opak byl pravdou. Přestože dokázal nevěrohodnost svědků, kteří svědčili křivě, vše už bylo rozhodnuto předem. Rozsudek zněl – jsou vinni velezradou. Všem bylo jasné, jaký trest k tomu patří. A Kampián se ujal slova a řekl: „*Te Deum laudamus* – Bože, chválíme tebe. My se smrti nebojíme... Ale uvědomte si, že tím odsuzujete všechny své katolické předky a jejich víru...“

Očitý svědek dosvědčuje, že Kampiánovy oči zářily radostí...

P. Marek Dunda ■

Po vynesení rozsudku řekl: „Te Deum laudamus – Bože, chválíme tebe. My se smrti nebojíme...“

Foto: Eva Hodišková, Národní knihovna České republiky

Vyobrazení sv. Edmunda Kampiána na fresce Jana Hiebla v Barokním knihovním sále Klementina (20. léta 18. stol.)

Po stopách svatého Edmunda v Čechách a na Moravě

Byl Angličan, ale naprostou většinu svého řeholního života prožil v naší zemi. A právě z Prahy byl povolán na svou poslední misi, která po roce končila na londýnském popravišti (viz předcházející články). V naší zemi se odehrávala také velká část z jeho krátkého kněžského působení. Můžeme ho tedy považovat určitým způsobem za „našeho“ světce.

Z Prahy do Brna s „nezvratným přesvědčením“

Edmund Kampián v květnu 1573 vstoupil v Římě k jezuitům. A hned v červnu nastoupí do noviciátu v Praze. Po dvou měsících je celý noviciát 26. srpna přesunut do Brna. Horlivý novic si brněnské prostředí velmi oblíbil. V noviciátní knize *Liber examinum probationis*, do níž novicové zapisují svá jména, věk a další poznámky, kromě jiného zapsal: „Moje nezvratné předsevzetí je žít a umřít v řádu Tovaryšstva Ježíšova. Znovu to zde stvrzuji a činím to nyní zcela dobrovolně, bez jakéhokoli nucení nebo naléhání... Co

do schopností, mohl bych paměť označit jako poněkud dobrou, mysl ke studiím náchylnou a doufám, že k tomu budu mít dost sil, stejně jako k ostatním úkolům Tovaryšstva Ježíšova.“

V noviciátu bývají jezuité kromě všech duchovních úkonů a cvičení vedeni tak, aby si osvojili být za všech okolností pokorní a v těžkostech stateční. Edmund byl novicem přímo vzorným.

Podivné vidění: „Tvoje smrt bude šťastná!“

V brněnském noviciátu uctívali často Pannu Marii před obrazem, který čes-

*Slyšel slova:
„Edmunde, tvoje
smrt bude šťastná
a tvá krev bude
jednou vylita
za katolickou
víru.“ Pak vidění
zmizelo.*

Foto: Flickr, Marquette La (CC BY-NC-ND 2.0)

kému noviciátu věnoval bývalý generál řádu svatý František Borgiáš. Jednalo se o kopii římského obrazu Maria Maggiore. Jednou byl Edmund na zahradě a věnoval se něčemu zbožnému. Ze své činnosti byl vytržen zvláštním úkazem: vidí překrásnou postavu. Neodvažuje se na ni pohlédnout. Po chvíli se přece jen podívá a poznává Královnu nebe a země přesně tak, jak je vyobrazena na uctívaném

obrazu. V tu chvíli se jeho srdce zmocnila veliká radost. A to vše bylo ještě završeno, když mu Panna Maria řekla: „Edmunde, tvoje smrt bude šťastná a tvá krev bude jednou vylita za katolickou víru.“ Pak vidění zmizelo. Na tato povzbudivá slova Edmund nikdy nezapomněl. Netrvalo to ani devět let a proroctví se na něm vyplnilo.

Výjimka: profesorem už v noviciátu

Když po roce noviciátu představení viděli, že je Edmund Kampián v duchovním životě na výborné úrovni a že jeho rozhodnutí pro život v jezuitském řádu je pevné, udělali něco zcela výjimečného. Poslali ho na druhý rok noviciátu do Prahy, aby tam vyučoval rétoriku. A tak ho 7. října 1574 stěhovali z Brna tři mladí jezuité. Nejvyšší

kancléř Vratislav z Pernštejna k tomu zapůjčil povoz.

Opět tedy přednáší posluchačům – tentokrát už ne jako ambiciózní profesor z Oxfordu, ale jako pokorný služebník Boží. Pražané ho poznali jako člověka šťastného ve své službě a brzy si ho velmi oblíbili. Kampián se seznamuje s prostředím a zůstává v Praze i po dokončení noviciátu.

Zde žili svatí v minulosti, zde se rozhoduje budoucnost

Pochopil, na jak důležitém místě je. Zde žil svatý Václav a zde se rozhoduje o budoucnosti českého království. Školní rok 1576 zahajoval chvalořečí právě na tohoto světce a svým posluchačům předával zdravou svatováclavskou hrdost a zbožnost: „Jsi požehnaná, země česká, zde věřící ▷

*V Praze se stal
oblíbeným
kazatelem
na Hradě u ještě
mladého císaře
Rudolfa II.*

Pražský hrad za Rudolfa II. a Praha po roce 1591 na rytině Jorise Hoefnagela

Foto: Wikimedia Commons, sokoljan (CC BY-SA 3.0)

Císař Rudolf II. v letech, kdy slyšel Kampiánova kázání

Foto: Wikimedia Commons, Martino Rota (v období 1576–1580)

se těší z takového knížete. Jak je šťastné město, ve kterém žil takovýto světec!“ Je si též vědom, že se zde vychovává budoucí generace, která rozhodne o dalším vývoji celého národa. Doba byla mimořádně nepříznivá i pro katolíky v českém království. Neopomenul tedy žáky povzbuzovat, aby byli v katolické víře pevní, a zvláště se

je snažil připravit a vybavit pro setkání s jinověrci.

Ve škoře i na Hradčanech u císaře Rudolfa...

Kampián však v Praze nebyl jen učitelem, ale měl na starosti mnoho dalších úkolů. Aby vše stihl, vyprosil si dovo-

lení, že mohl vstávat dříve. A představení se na něj s důvěrou obraceli s novými a novými zodpovědnými úkoly. Vždy je s poslušností přijímal se slovy: „Velebný otče, když myslíte, že to zvládnu.“ Mezi takového úkoly například patřilo pořádání slavnostních vystoupení žáků při různých pravidelných i mimořádných příležitostech. Mnohé programy vystoupení sám připravoval a sestavoval. Stal se též oblíbeným kazatelem na Hradě u ještě mladého císaře Rudolfa II. a jako kazatel býval zván i na jiná místa. Zachovala se například jeho řeč při pohřbu dvorní dámy Marie Kardanové v roce 1577. Posluchače dokázal jako vždy zcela zaujmout. V závěrečné části pronesl: „Zde jsme jenom na pouti! Putujeme a ani nepozorujeme, že každou chvíli je někdo z nás vyzván, aby odstoupil, a své místo přenechává dalším poutníkům. Proto ve své mysli budme nasměrováni ke své pravé vlasti...“

Mezi vědou a praxí, mezi katolíky i nekatolíky

Svému příteli z dob studií otci Personsovi píše: „Těším se výbornému zdraví. V životě jsem nebyl vědeckými pracemi tak zavalen jako v Praze. Avšak chvála Bohu, ještě nikdy se mi tak snadno literárně nepracovalo jako nyní.“

Jezuitské školy mají vynikající jméno, a tak se zde často objevují i synkové z nekatolických šlechtických rodin. Příklad jezuitů a opravdová zdravá víra způsobuje, že vycházejí nejen se skvělými znalostmi v různých oborech, ale se zocelenými charaktery a jasným nasměrováním.

Kampián patří ke generaci jezuitů, kteří vychovali budoucího arcibiskupa pražského Jana Lohela a řadu dalších významných mužů, kteří v dobách zkoušek byli velkou oporou pro katolíky.

Obnova skrze mariánské družiny

Rektor univerzity si dal 16. ledna 1575 zavolat některé z nejkvalitnějších studentů a vyjádřil přání, aby byla založena mariánská družina, kterou povede Edmund Kampián. Tato první mariánská družina v naší zemi se brzy rozrostla počtem, ale potěšitelný byl i nárůst duchovní horlivosti u jednotlivých členů. Edmund Kampián sestavil stanovy a ty se pak staly východiskem pro mnoho dalších mariánských družin, které velmi rychle začaly vznikat. Mariánské družiny pak v dalších stoletích sehrály velmi důležitou úlohu při upevňování a předávání víry.

Foto: Wikimedia Commons, Tita Momo (CC BY-SA 4.0)

Milovaní bratři v lásce Ježíše Krista.

Jak moc vás mám rád, posudte podle toho, že i když při každodenních povinnostech nemám čas ani vydechnout, přece jsem si udělal čas, abych Vám mohl napsat... Jakmile jsem zaslechl, že někdo od nás pojedou do Brna, ovládl mě najednou zcela jiný duch. Moje srdce se rozpaluje, kdykoliv si vzpomenu na Váš dům, v němž žije tolik horlivých duší. Oheň v duši, oheň v těle, oheň v řeči, oheň, jenž přišel sám Bůh svrhnout na zem, aby všude hořel. Jak jsou mi milé ty stěny, které i mě kdysi mezi vámi obklopovaly! (...) Kde se jako o závod cvičí v pravé pokoře a upřímné lásce moji v Kristu milovaní bratři Jan a Karel, oba Štěpánové, Jiří, Tobiáš a Kašpar. Věřte mi, bratři drazí, že se andělé s radostí dívají na Vaše obyčejné práce...

Škoda, že jsem v řeholi jen jeden rok, a oproti tomu jsem třicet let strávil ve světě. Jak bych byl rád, kdybych mohl obrátit tato čísla a říci, že jsem pobyl ve světě rok, ale přes třicet let jsem v řádu. (...) Kéž bych nepoznal jiné zaměstnání než poslušnost a neznal nic jiného než Ježíše Krista Ukřižovaného!

Andělé se s radostí dívají na Vaše obyčejné práce...

Kněžské svěcení

Začátkem září 1578 byl Edmund Kampián vysvěcen na kněze arcibiskupem pražským Antonínem Brusem z Mohelnice. Arcibiskup si ho velmi vážil a rád chodíval na Kampiánova kázání. Zachovala se jeho památná slova, která pronesl po Edmondově kněžském svěcení: „Od Angličana Viklefa přišlo na Čechy všechno špatné, dalšího Angličana nám Hospodin poslal, aby rány po Viklefovi Čechům zahojil.“ (Pozn. redakce: Viklefovými bludy se inspiroval Jan Hus.) Životopisci zmiňují, že po kněžském svěcení Kampiánova horlivost ještě vzrostla.

Anglie volá...

I do Prahy pronikají zprávy o těžké situaci v anglickém království. Královna Alžběta nelitostně pronásleduje katolíky a ti už téměř nemají žádné kněze. Je třeba vyslat misionáře, kteří sice půjdou na téměř jistou smrt, ale trpícím anglickým katolíkům je nutno pomoci. Jezuité na výzvu papeže začínají připravovat misii do Anglie. Hned jak se v řádu rozšířila informace o chystané jezuitské misii do anglického království, začínají se hlásit dobrovolníci, kteří jsou ochotni takto nabídnout svůj život. Kampián už v říjnu 1579 dostává dopis od svého přítele patera Allena, ve kterém zmiňuje, že toto poslání je připraveno i pro Kampiána a že bude brzy pro tento účel vybrán generálem řádu. Kampián ví moc dobře, co by to znamenalo: ve hře je mučednická smrt.

Sbohem, Praho!

Kampián skutečně dostává 22. února 1580 dopis od generála řádu, a když ho přečte, padá na kolena: Děj se vůle Boží! Od té chvíle se Kampián modlil s ještě větší rozhodností slova „Buď vůle tvá“ a s velkým odhodláním připravoval svou cestu do Říma a pak do Anglie.

Zpráva o Kampiánově odchodu na misie do Anglie se rychle roznesla po Praze. Teprve nyní se ukázalo, nakolik Kampián přirostl Pražanům k srdci

Foto: archiv MSI

„Zde jsme jenom na pouti!“ svatý Edmund Kampián

a jak moc si tohoto kněze váží. Nastalo dojemné loučení. Jeho příklad si vryli hluboko do srdce. Tušilo se, že odchází na brzkou smrt. V pražské koleji žil jeden bratr, Jakub Gallus, původem ze Slezska. Noc před odjezdem napsal Kampiánovi na dveře: P. Edmund Kampián, mučedník. Vyšetřováním se zjistilo, kdo to byl. Přiznal, že když se za P. Kampiána modlil, vnukl mu to dobrý Duch, a tak to napsal. Bylo mu za to uloženo malé pokání. Na tuto drobnou příhodu by si nikdo nevzpomněl, kdyby se toto proroctví brzy nenaplnilo.

Když byl Edmund Kampián v Londýně umučen, zpráva o tom se brzy dostala i do Prahy. Všichni se na něj dobře pamatovali. Jedni ho litovali, druzí obdivovali, jiní prosili o jeho přímlovu. Místnost u sv. Klementa, ve které v Praze bydlel, upravili na kapli a lidé se sem chodili modlit.

P. Marek Dunda ■

Literatura k celé sérii:

Possoz, Alexis. *Le premier Jesuite Anglais martyrise en Angleterre, ou, Vie et mort du Pere Edmond Campian, de la Compagnie de Jesus.* Lille; Blocquel-Castiaux. (Vyšlo nově 2012 u Nabu Press.)

Balbín, Bohuslav. *Bohemia sancta.*

Kobler, Andreas, S.J. *Die Märtyrer und Bekenner der Gesellschaft Jesu S.J. in England während der Jahre 1550–1681.* 1886.

Simpson, Richard. *Edmund Campion.* John Hodges; London, 1896.

Rejzek, Antonín, T.J. *Blahoslavený Edmund Kampián kněz z Tovaryšstva Ježíšova, pro sv. víru mučedník ve vlasti své.* Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje; Brno, 1889.

„Od Angličana Viklefa přišlo na Čechy všechno špatné, dalšího Angličana nám Hospodin poslal, aby rány po Viklefovi Čechům zahojil.“

Antonín Brus z Mohelnice,
arcibiskup pražský 1561–1580

„Nemáme čas, je třeba konat. Nemůžeme se radit, svolávat konference a létat po summitech. Nepřítel je tu. Armáda a muži čekají na povel. Místo toho komentujeme komuniké, vydávaná leda pro pobavení nepřítele. Máme být na stráži, ale diskutujeme, co vlastně hlídat...“ řekl profesor Petr Pítha večer v pátek 13. listopadu 2015 ve svatovítské katedrále o svátku svaté Anežky české – jen několik hodin před tím, než na šesti místech Paříže udeřili islámští útočníci, kteří zabili 129 lidí a dalších 352 zranili. A dodal: „Spíme tvrdším spánkem než Pilátovi žoldněři a také naše probuzení bude horší než jejich.“
Kompletní text promluvy najdete na webu pražského arcibiskupství – viz odkaz za článkem.

Co je Evropa?

Nyní máme příležitost pochopit...!

Co je Evropa? Evropa není geografický pojem, ale pojem civilizační a kulturní. Je definována jako oblast, kde je uctíván křesťanský Bůh. Evropané si to uvědomili, když byli konfrontováni s jinou civilizací, která vyznává jiného Boha. Je to zásadním

Evropa je definována jako oblast, kde je uctíván křesťanský Bůh.

způsobem jiná civilizace, protože mezi milosrdným, nesmírně lidským a odpouštějícím Bohem, ochráncem a zachránce, a Alláhem, nelítostně tvrdým bohem muslimů, je veliký rozdíl (přestože díky vlivu judaismu a křesťanství, ze kterých Mohamed čerpal, patří v islámu k 99 božím jménům i „milosrdný“ a „slitovný“ – pozn. red.).

Svoboda a otroctví

Křesťanství je náboženství, které už od Starého zákona, který Kristus naplnil, dovršil, ale nezrušil, považuje člověka za svobodného. Dává mu právo se rozhodovat a žádá jeho odpovědnost. Alláh, vyžadující naprostou poslušnost člověka, činí z něho otroka. Křesťanství, hlásající pokoj, je zjevně náboženstvím života,

islám, vyhlašující džihád, je naopak náboženstvím smrti.

Svobodu je třeba hájit

Řekl jsem, že Evropa je územím. Území se musí hájit. Od první chvíle byl vztah mezi křesťanstvím a islámem charakterizován válkou o hranice dvou náboženství. Od počátku jde o džihád, boj na život a na smrt. Zapomněli jsme na to a najednou si nevíme rady. Jsme ohroženi, děsíme se. A strach je špatný rádce. Všechno už bylo. Sestra Anežka (promluva prof. Píthy byla pronesena v pražské katedrále při oslavě jejího svátku – pozn. redakce) řešila stejný problém při náporu Tatarů. Všechno už bylo, ale nic se do písmene neopakuje. Anežka řešila situaci v době, kdy Evropa měla jasno, kdo je její Bůh.

Kořenem všeho našeho neštěstí je, že jsme se odklonili k jinému bohu a stali se civilizací konzumismu.

Foto: Flickr, Traveloscopy (CC BY 2.0)

Jsme vyznavači peněz, které, jak si nalháváme, umožňují všechno...

konzumismu. Jsme vyznavači peněz, které, jak si nalháváme, umožňují všechno, hlavně množství nejrůznějších požitků. Všechno už bylo. Izraelité si udělali modlu, zlatého býčka, symbol peněz, síly, mládí, sexuální potence. Přesně to, co Evropané postavili na vrchol své hodnotové pyramidy.

Byla to dlouhá cesta a těžko říct, kdo všechno k ní přispěl. Liberálové, kteří otevřeli brány svévole; vyznavači tajemné ruky trhu, kteří manipulují lidmi, aby vycházely jejich nereálné modely a teorie; osvícenci, kteří spolu s nevhlednou a nepřilíš bystrou hlavou Ludvíka XVI. srazili gilotinou i hlavu autoritě Boží a uvolnili tak trůn pro despoty a diktá-

tory s absolutní, ničím neomezenou mocí; nebo relativisté, kteří zbořili pevné hradby mezi dobrem a zlem, protože nás poučili, že všechno můžeme vidět i jinak, takže je vlastně jedno, co budeme dělat, a zároveň nás připravili o rozum. Ušli jsme cestu trvajícím dobře půl milénia (půl tisíciletí – pozn. redakce), než se projevil mravní rozvrat ne nepodobný sebevraždě, protože Evropa se rozpadá. Nezbylo jí nic, co by ji drželo pohromadě. Nemá myšlenku, nemá Boha, nemá nic. Zbyly jí snadno směnitelné, ničím nepodložené bankovky (z německého Bankozettel – papírové peníze – pozn. red.). Ale Evropa jich nemá dost, aby za ni vyhrály válku. Byrokratické monstrum předpisů a direktiv, které předstírá vytvoření jednotné Evropy, mi přijde jako dílo dráteníka, který spravuje roztržitý krajáč, který stejně pořád prasklinami teče, takže se hodí leda na suchou potřebu.

Podryli jsme i jazyk

Odklon od skutečného Boha ke konstrukci jakkoli důmyslné znamená pro Evropu zánik. Všechno se nám drolí pod rukama: právní řád, školství, rodiny (...) Podryli jsme i jazyk a nemáme, čím ▷

Řešením tehdy bylo pozvednout kříž a označit jím prapory na znamení, že ti, kdo pod nimi stojí, brání království života.

Kořeny našeho neštěstí

A tím se dostáváme ke kořenu všeho našeho neštěstí. Tím je, že jsme se odklonili k jinému bohu a stali se civilizací

Mezi milosrdným, nesmírně lidským a odpouštějícím Bohem, ochráncem a zachráncem, a Alláhem, nelítostně tvrdým bohem muslimů, je veliký rozdíl.

Izraelité si udělali modlu, zlatého býčka, symbol peněz, síly, mládí, sexuální potence. Přesně to, co Evropané postavili na vrchol své hodnotové pyramidy.

Foto: Flickr, ceftatis (CC BY-NC 4.0)

se dohadovat. Jeden druhému nerozumí – všechno už bylo. Bábelské monstrum lidem spadlo na hlavu, protože si přestali rozumět. Spolu s jazykovými pravidly se nutně ztrácí schopnost zdravého úsudku. Všechno jsme postavili na hlavu a teď se divíme, že máme všechno vzhůru nohama. Posouváme významy slov a bortí se nám pod nohama i realita, se kterou byla původně slova pevně spojena. Představí-li nám dnes někdo svou přítelkyni, víme jen, že jsme podali ruku jeho současné konkubíně. Obsah osudového slova *současné* v této větě si domyslete sami. Když někdo řekne, že *to zařídí, protože má přátele*, mluví o vlivných kamarádech. Ale přátelství je něco jiného. Je to vztah lidí, kteří se shodnou na určitých zásadních životních

Všechno už bylo, ale nic se do písmene neopakuje.

principech a na hodnotách, které má cenu hájit. Je to vztah závazný a trvalý, a proto skýtá v životě oporu a jistotu. Přátelství je tkanivem společnosti, bez něhož se společnost roztřepe.

Charita znamená *rodičovská péče*, ne instituty pro ty, o které sami nechceme

pečovat. Podle zlatého telete se to přeče řeší složenkou.

Když je něco časté, není to ještě normální!

Slovo *normální* se dříve užívalo ve smyslu přirozené. Dnes má význam *běžné, časté*. Norma je něco stanoveného zákonem. Posun významu ukazuje, že jsme odmítli zákonodárce Božího a určujeme normy jiné, které jsou ovšem nepřirozené. Skvěle to vidíme na zákonodárství o rodině. To vycházelo ze zákonodárství Božího, tj. od přirozené rodiny, a chránilo právě ji. Samozřejmě pamatovalo na všechny, kdo ať už vrozenou odchylkou nebo ranou osudu úplnou rodinu (otec, matka, děti) mít nemohou nebo ji ztratili. Je pro ně třeba udělat hodně, ale není možné v socialisticky rovnostářském duchu a v postmoderní libochuti učinit z rodiny jeden z případů něčeho, co lidi občas postihuje jako neštěstí. K tomu nás krok za krokem tlačí šílená demagogie a lobbismus agresivních seskupení. Jsou úspěšná a zákonodárci postupně znevažují a znevýhodňují tradiční rodinu. Dospěli už tak daleko, že tradiční rodinu staví do pozice, kdy je hlídána jako zločinná. Jsou už země, kde vyjde-li najevo, že se v nějaké rodině činí rozdíl mezi mužem a ženou, může být rozeznána jako zločinecké doupe. Otázka pohlaví je věcí svobodného rozhodnutí. Pohled do rozevřeného klína není pro nás směrodatný. Nedáme si diktovat od Boha, který se skrývá za přírodu. Že budeme muset změnit jazykový systém? Nevadí, od čeho máme parlamenty.

Foto: Wikimedia Commons, MasyJav Chernov (CC BY-SA 4.0)

Novináři...

Opravdu nikoho neviním. Takového vedlé se musí zúčastnit společnost jako celek. Přeci však mám dvěma skupinám trochu za zlé jejich destruktivní píli. Na prvním místě jsou to novináři, kteří místo aby nás co možná přesně a úplně informovali, krmí nás denně mrtvolami – zaručeně čerstvé zboží! – a ukrutnostmi. Taky to už bylo. V antickém Římě neměli televizi, museli jít na reál do arény. Nebo nás krmí skandály ze světa elit, které – málo platné – stojí na místě vzorů pro společnost. Zpravidla málo zasvěcené novinářské komentáře a předpovědi, co kdo teď udělá, jen zvyšují dezorientaci a odvádějí pozornost. To je dnes zvlášť nebezpečné. Ani vás neodsuzuji, ale měli byste si položit otázku. Jste tak hrozně nevzdělaní a hloupí, že jen pleskáte nesmysly, které se líbí davu, nebo jste tak zlí, že vědomě roznášíte zlo? Nechci od vás odpověď, zeptejte se jen tak, kvůli sobě.

... akademici, vědci

Druhou skupinou jsou akademici. Ti se totiž zcela oddali zlatému teletu a odevzdali mu stavovskou čest, protože prodali své schopnosti, jako když ženy prodávají svá svůdná těla. Jako se nerozumná drůbež seběhne, když selka zavolá *puť, puť, puť, puť* a hodí jí zrní, tak spěchají oni, aby jim neušel ani krejčárek, když agentury zavolají *granty, granty*. Co se dá dělat, přeci nezůstanou chudí. Samozřejmě, že ne oni sami, ale jejich ústavy. Pozoruji, že přítomným vrcholným představitelům akademické obce jen důstojnost místa zabraňuje, aby se hlasitě neohradili (promluva byla přednesena v pražské katedrále nejen v přítomnosti kardinála Duky, ale také před velkým počtem profesorů, docentů... – pozn. redakce). Já vás ale opravdu nechci urážet. Jen jsem vám nabídl zrcadlo.

A co Církev?

Odpovědět ovšem musím na otázku mnoha z přítomných: *A co Církev?* Řekl jsem, že vinni jsme všichni, tedy i Církev. Měli bychom mluvit pevněji, protože na náš hlas společnost čeká. Neomlouvám, že to děláme bázlivě nebo neděláme vůbec. Ale zvažte, pokud jde o českou provincii, pár okolností. Co můžete čekat od těch, kteří byli padesát let umlčováni, vehnáni do kostelů a tam izolováni. Co očekáváte od Církve, ze které jste udělali fackovacího panáka, kterého používáte k předvolebním kampaním. Je to ▶

Byli jsme právě v polovině písni „Polib ďábla“

Frontman skupiny *The Eagles of Death Metal*

Foto: Flickr, annainAustin (CC BY 2.0)

Z teroristických útoků, ke kterým na šesti místech Paříže došlo 13. listopadu 2015, měl největší

počet obětí (89 z celkového počtu 129) ten, který se odehrál v koncertním sále Bataclan na Boulevard Voltaire. Bylo to během vystoupení americké skupiny *Eagles of Death Metal* (v překladu *Orlové Death Metalu*; skupina však nehraje patetický agresivní hudební styl *death metal*, který většinou přímo vychází ze satanismu, naopak sleduje jen zábavu: za zvuku tzv. garážového rock'n'rollu ironizují sami sebe jako rockery a rebely i tento hudební styl. Ovšem toto „nevinné“ nevázané zahrávání si, doprovázené oplzlostmi, dává celé „shodě okolností“ další varovný rozměr). Redaktoři francouzského magazínu *Le Point* hovořili po útoku se členy skupiny. Dozvěděli se od nich, že islamisté vešli do sálu právě ve chvíli, kdy skupina hrála píseň *Kiss The Devil* (Polib ďábla). Vešli a začali zabíjet...

Je to jen náhoda – pouhá „ironie osudu“ –, že celé to „peklo“, jak ho pak označovali ti, kteří ho pře-

Když ďábla pozveme, nenechá na sebe dlouho čekat...

žili, vypuklo právě ve chvíli, kdy kapela hrála tuto píseň? Její slova jsou: „... já ho políbím na jazyk. Kdo bude mít rád ďábla? Kdo bude zpívat jeho píseň? Já budu mít rád ďábla a zpívat jeho píseň!“

Když ďábla pozveme, nenechá na sebe dlouho čekat...

A dokonce ho není třeba ani zvat – stačí mu ponechat prostor.

Připravil P. Pavel Zahradníček ■

Zdroj:

www.lepoint.fr/societe/bataclan-les-musiciens-du-groupe-eagles-of-death-metal-racontent-leur-calvaire-14-11-2015-1981579_23.php

www.hlavnespravy.sk/neuveritelna-nahoda-islamisti-spustili-teror-prave-vo-chvili-ked-kapela-spievala-pobozkaj-diabla/708601

Může se Evropa zachránit? Může, ale nemusí. To odvisí od nás.

skvělá figura, protože se má vyřešit otázka jejího majetku. Jde o velké peníze. Na to voliči slyší. A tak podle toho, kde uchažeč o funkci mluví, bije do panáka, který je asociální boháč a neplní své sliby, protože nenastavěl desítky charitních domů za peníze, které zatím nedostal. Podruhé horuje za spravedlnost, ale vzápětí zvažuje, zda je rozumné Církvi tak velký majetek svěřit, protože se má starat o věci duchovní, a ne hmotné, a taky to kněží nezvládnou, protože prostě nejsou ekonomicky vzdělání (což je pravda, jenže Církev tvoří také laici). (...) Ty, panáku, buď rozumněj a mlč, protože každé tvé slovo

bude zpolitizováno a Církev do politiky nepatří.

Chcete, abychom mluvili jasně a pevně, ale vyloučíte nás ze hry pro sebemenší porušení pravidel o politické korektnosti. Opět nikomu nic nevyčítám. Jen konstatuji, že celá naše společnost, včetně drtivé většiny věřících, nemá jasno, jakou úlohu má Církev v životě země, že k ní patří. (...)

Každý jsme vinen – nakolik jsme podlehlí zlu

Řekl jsem, že smrtelnou nemoc Evropy způsobila celá její společnost. To znamená, že ji kromě výjimek zavinili všichni.

Sám také cítuji svou vinu, ale už jsem si ji uvědomil a přiznal. Jenže vina je velká a bojíme se přiznat se k ní. A tak, jak už to bylo od začátku a jako se to stále opakuje, svalujeme vinu na ty druhé. Adamovic v ráji se vymlouvali jeden na druhého, až Černý Petr zůstal na ďablovi. V krizích středověku se očekával konec světa a všichni hledali Antikrista. Jan Milíč z Kroměříže ho hledal zvláště pečlivě až do dne, kdy ho jím (za Antikrista – pozn. redakce) označený císař Karel IV. pozval, aby ho přátelsky poslouchal. Milíčovi po tom hovoru došlo, že žádný ztělesněný Antikrist nemůže být, protože pravým nepřítelem je duchovní princip zla, které ohrožuje každého a všude se snaží proniknout. Dneska už nehledáme Antikrista, ale hlavního viníka. Pro jedny je

Foto: P. Krzysztof Dedeck

to Obama, pro druhé Putin, pro další to byl Ussáma bin Ládín, ale ten už vypadl ze hry. (...)

Co je dobré a co máme dělat?

Nemáte daleko k tomu, abyste mi řekli: Proč nás kritizuješ a ukazuješ, že všechno je špatné? Měl bys také mluvit o tom, co je dobré, a pochválit nás. A hlavně nám řekni, co tedy máme dělat. Jistě je mnoho dobrých a krásných věcí: Jsou čisté zářící dětské oči a jim odpovídající hvězdy na nebi. Jsou milenci, kteří pod ním jdou a mluví o plánech, jak spolu budou vytvářet domov. (...) Druhou otázku rád zodpovím, jsem na ni připraven. Buďte pravdiví, poznejte, kdo jste a kde stojíte, a tam konejte, co máte na tom místě konat. Už teď, kdy je jakž takž mír, ale hlavně se

v tom vycvičte, kdyby, nedopusť to Bůh, došlo k válce, kdy voják bojuje, lékař zachraňuje raněné, sestry obvazují rány a zázemí nesmí selhat.

Může se Evropa zachránit?

Možná, že někdo položí ještě jinou otázku: Může se Evropa zachránit? Může, ale nemusí. To odvisí od nás. Budťo poslech-neme hlas proroka Joela („Navraťte se k Hospodinu, svému Bohu, neboť je milostivý a plný slitování, shovívavý a nejvyšší milosrdný...“ – srov. Joel 2,12–18), anebo...

Ale i to už bylo. Zmizel Babylon i Egypt s Mezopotámií, stejně zanikl vyžilý Řím na svou mravní rozloženost pod náporom svěží krve barbarů. A co vzešlo z toho rozkladu a chaosu? Zrodilo se a zesílilo křesťanství. Církev byla pronásledována a žila v diasporách, ale vydržela a stála u zrodu nové Evropy. Byli to totiž křesťané, jejichž Církev obnovila zákonnost, obnovila obdělávání polí a zachránila kontinent z hladomoru, našla a určila cíl, a především se starala o člověka, o každého člověka, protože jí to uložil její Bůh, který člověka stvořil, nikdy neopustil a přinesl mu spásu, tj. odpuštění, protože jeho milosrdenství trvá navěky. Amen.

*Mons. Prof. PhDr. Petr Pítha, Dr.h.c.
(P. Pítha je probošt Kapituly u kostela
Všech svatých na Hradě pražském,
emeritní profesor dějin a teorie kultury,
v letech 1992–1994 byl ministrem školství;
zkráceno z promluvy na svátek sv. Anežky
Přemyslovny 13. 11. 2015 v katedrále
sv. Víta, Václava a Vojtěcha; titulky
a perex redakce) ■*

Kompletní text a audiozáznam:
<http://www.apha.cz/prof-pitha-jmenovan-monsignorem>

„Navraťte se k Hospodinu, svému Bohu, neboť je milostivý a plný slitování, shovívavý a nejvyšší milosrdný...“

Joel 2,13

CO MÁME DĚLAT?

Nakolik jen jsem schopen dnešek dobře uchopit, vyzývám vás k následujícím postojům a činům. Nepodlehnete zděšení a strachu, který nepřítel bude rozsévat všude a kdekoli po světě.

Držte se pohromadě v těch uskuteních, které jste zbudovali jako síť skutečných přátelství. Vaše vztahy ať jsou pevnější než jindy.

Zůstaňte soudní a budťe věcní, protože se ozve přemnoho nepravých proroků a divných vůdců (tam, kde demokraticky zvolené politické elity nechtějí nebo nejsou schopny problémy řešit, otvírají tím prostor pro ty, kteří usilují o totalitu – pozn. redakce). **Jděte za Kristem a držte se evangelia.**

Budťe opatrní vůči komukoli, koho někdo z vás dobře nezná. Nepřítel se snaží proniknout všude v rouše beránčím, a pak zaútočí zevnitř.

Bojujte zmužile. Hájíme se nepříteli, který ve svém slovníku nemá slovo *smilování*. **Nedejte se však strhnout k vášni pomstít se.**

Nikdy nezapomeňte, že život jde dál, a žijte tedy všechno, co k němu běžně patří. Slavte svátky, zachovávejte řád dne i roku a radujte se z dobra. Ano, prožívejte je silněji a s větší vděčností.

Poučte své děti o všem, co pro danou dobu musí vědět, ale zároveň udělejte všechno, aby prožily dětství v míru domova a pocitu ochrany svých rodičů.

Především si ovšem **ujasněte, co je křesťanský život, a žijte jím hlouběji a opravdověji. Chrání vás to.**

*Mons. prof. Petr Pítha
proneseno den po teroristických
útocích v Paříži*

Kompletní text:

www.apha.cz/file/49981/kazani-na-krtinch-prednesene-14112015-v-15-hodin.pdf

Foto: Flickr, khowaga1 (CC BY-NC 2.0)

Křesťan a islám

„Křesťanství a islám, stejně jako každé jiné mimokřesťanské náboženství, věřící křesťan nemůže klást na stejnou rovinu,“ připomínají autoři textu „Křesťan a islám“. Členové autorského týmu jsou doktoři, docenti, profesori filozofie a teologie na teologických a filozofických fakultách v České republice. Dvacetistránkový text, ze kterého vám nabízíme několik úryvků, má církevní schválení olomouckého arcibiskupa Mons. Jana Graubnera. Celý spis je vám k dispozici zdarma on-line na www.hesperion.cz.

Je Alláh tímtež Bohem jako náš Bůh Otec, Syn a Duch Svatý? (...) Podle našeho soudu je **nezbytné velmi dobře rozlišovat pohled tak říkajíc „shora“ a „zdola“**. Při pohledu shora, tak říkajíc od Boha směrem ke světu, je třeba říci: ano, jedná se o jediného Boha stvořitele a Pána světa. Z tohoto hlediska máme jediného Boha. **Při pohledu zdola jde však o odlišnou míru poznání tohoto Boha ze strany křesťanů a muslimů**, jak se odráží v jejich posvátných knihách. Ve hře je také odlišná přístupová cesta k tomuto jedinému Bohu. Sám Ježíš říká o poznání Boha ve Starém zákoně následující: „Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo nezná Syna než Otec; ani Otce nezná nikdo než Syn – a ten, komu to chce Syn zjevit“ (Mt 11,27).

Rozebírat to, k čemu vede striktně jednoosobová koncepce Boha (Alláh) na jedné straně a trojosobový obraz Boha kupříkladu v oblasti pojmání společnosti, by si vyžádalo mnoho místa. Upozorníme jen na některé souvislosti. Jelikož **Bůh křesťanů je jako trojosobový věčně sám v sobě dialogický, křesťané dnes vytrvale usilují o dialog s druhými**, mezi něž patří i muslimové. **Monologický Bůh ale takovou pohnutku k dialogu nepředstavuje**, a proto se nesmíme divit, že muslimové jsou v této věci naladěni na jinou strunu. Křesťanský obraz Boha nás vede k tomu, abychom odlišnost neničili a abychom na druhých spravedlivě vnímali to pozitivní. Známe některé texty z oblasti islámské teologie a **nikde jsme tam nenalezli podobně pozitivní hodnocení křesťanství ze strany muslimů, jakým je text II. vatikánského koncilu (viz rámeček)**. **Velmi často tam ale nacházíme tvrzení, že křesťané jsou modloslužebníci**.

Je Alláh tímtež Bohem jako náš Bůh Otec, Syn a Duch Svatý?

Koho ale radikální islamisté opravdu nesnášejí, jsou ateisté. Rovněž ti, kdo se hlásí k darwinismu, by dané riziko neměli brát na lehkou váhu. To, že křesťan s někým názorově nesouhlasí, určitě neznamená, že by mu přál cokoli zlého, a proto o všechny tyto naše spoluobčany máme výhledově vážné obavy. Víme, že **postavení ženy v islámském světě není vždy právě komfortní** a nečiní zadost nárokům na lidskou důstojnost a spravedlnost, což se mimochodem již zejména v Německu začalo projevovat.

V ohrožení není ani tolik křesťanská víra, protože ta překoná veškerá úskalí. Hospodin nedopustí, aby víra vymizela, byť se jí bude držet třeba jen malý zbytek věrných, jak tomu bylo tolikrát v dějinách Izraele. **V ohrožení je primárně demokracie a nynější politické uspořádání našeho světa.**

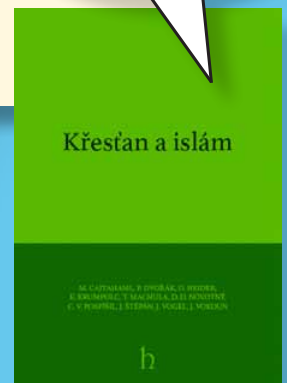
Když čteme Nový zákon, snadno zjistíme, že Ježíš nás napomíná, abychom za bližního pokládali každého, kdo je reálně v nouzi, a to bez ohledu na jeho národnost, barvu kůže, náboženské přesvědčení. Jedná se o velmi dobře známé podobenství o dobrém Samaritánovi (srov. Lk 10, 25–37). (...) Zároveň je ale třeba důrazně podtrhnout, že pomoc křesťan rád poskytuje skutečně potřebnému, ale nikoli podvodníkovi a taškáři, který chce zneužívat jeho naivitu. **Skutek milosrdenství prokázaný potřebnému nás skutečně připodobňuje našemu Pánu. Když projevujeme dětinskou důvěřivost a necháme se napalovat, určitě nás to s Pánem nespodobuje.**

Pomoc křesťan rád poskytuje skutečně potřebnému, ale nikoli podvodníkovi...

Nastalou situaci ale můžeme vnímat také jako pobídku k něčemu pozitivnímu: **pokud my Evropané nebudeme mít dostatek vlastních dětí**, pak podle přirozených zákonitostí, které také mají svůj původ v Bohu, **ztratíme budoucnost a v posledním důsledku i zemi**, kterou nyní spravujeme! Přistěhovalecká vlna může být pohnutkou k hlubšímu zamyšlení nad naší kulturní i náboženskou identitou!

Mnozí se zasazují za pomoc uprchlíkům, což není jistě tak úplně špatně, nicméně **západní křesťané zapomínají na své bratry a sestry ve víře, kteří vydávají svědectví v zemích, kde vládne islám. Jejich postavení ve společnosti se v jednotlivých zemích různí, a to podle toho, jaký vliv má ve společnosti radikální islám.** Není tajemstvím, že mnozí z nich každoročně přicházejí o život! A západní svět, Evropa i většina západních křesťanů to z různých důvodů nebere příliš v potaz. Jestliže poskytujeme pomoc muslimským uprchlíkům, neměli bychom za to důrazně požadovat, aby se v muslimských zemích jednalo skutečně lidsky s našimi bratřími ve víře?!

AUTOŘI:
M. CAJTHAML,
P. DVORÁK, D. HEIDER,
E. KRUMPOLC, T. MACHULA,
D. D. NOVOTNÝ, C. V. POSPÍŠIL,
J. ŠTĚPÁN, J. VOGEL,
J. VOKOUN

Kompletní text v PDF zdarma na www.hesperion.cz
(Možno objednat i v tištěné podobě – minimálně 10 kusů; cena 20 Kč za kus)

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

„Církev se dívá s úctou také na muslimy, kteří se klanějí jedinému Bohu, živému a o sobě jsoucím, milosrdnému a všemohoucímu, stvořiteli nebe a země, který promluvil k lidem. Jeho rozhodnutím, i tajemným, se snaží podrobit celou duši, jako se Bohu podroboval Abrahám, na něhož se islámská víra ráda odvolává. Ježíše sice neuznávají jako Boha, ale uctívají ho jako proroka, ctí jeho panenskou matku Marii a někdy ji i zbožně vzývají. Kromě toho očekávají den soudu, kdy Bůh vzkřísí všechny lidi a odplatí jim. Proto si váží mravního života a Boha uctívají zejména modlitbou, almužnami a postem. Jelikož během staletí povstalo mezi křesťany a muslimy nemálo rozbrojů a nepřátelství, vybízí posvátný sněm všechny, aby zapomněli na to, co bylo, aby se upřímně snažili o vzájemné porozumění a aby společně chránili a podporovali sociální spravedlnost, mravní hodnoty, mír a svobodu pro všechny lidi.“

(Nostra aetate, Deklarace II. vatikánského koncilu, čl. 3).

Housenky a budoucí život

Foto: Flickr, indoloonny (CC BY-NC-ND 2.0)

Jakýsi člověk se rozhodl dělat osvětovou činnost mezi housenkami. Mrzelo ho, když viděl, jak jen žerou lupení, a na nic vyššího nemyslí.

Začal jim trpělivě vysvětlovat, co je čeká: „Až se jednou přiblíží konec tohoto vašeho housenčího života, zakuklíte se. Bude to vypadat, že už jste mrtvé, že je úplný konec... Ale pak kukla jednoho dne praskne. A vyletí krásný

motýl! To budete vy! Proměnění. Vznese se a poprvé uvidíte všechnu tu nádhery: louky plné květů, lesy, řeky, jezera a v dálce modravé hory... Dokážete si to představit? Představte si prostě to nejkrásnější, co vůbec dokážete...“ Housenky pokyvovaly moudře hlavami, že ano, že si to dovedou představit, že to nejkrásnější dokonce už v duchu vidí... A ten člověk by spokojený. Vůbec netušil, co si housenky představují, když se snaží představit si to nejkrásnější.

Víš, co si housenky představily? Já ti to prozradím. Představily si

Usychá tráva, květ vadne, ale slovo našeho Boha trvá navěky. (Iz 40,8)

nekonečnou pláň a na ní všude samé zeli. A vůbec je nenapadlo, že až jednou jako motýli okusí nektar z květů, lupení jim už nebude vůbec nic říkat.

Tento příběh pro zamyšlení, který jsem kdysi slyšel vyprávět, mě velmi zaujal. Ukazuje totiž, jak je těžké porozumět v plnosti Božímu příslibu: „... jak stojí v Písmu – (my zvěstujeme) to, co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují.“ (1 Kor 2,9)

I když ještě nemůžeme plně porozumět (a už vůbec ne si představit), dvě věci bezpečně víme:

- na to, co Bůh slíbil, se můžeme plně spolehnout;
  - způsob, jakým Bůh splní to, co slíbil, přetrufně vše, co si dokážeme nyní představit.
- Tak se neboj...!

*„Jak stojí v Písmu – my zvěstujeme to, co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují.“
(1 Kor 2,9)*

Foto: Flickr, Mean and Pinchy (CC BY-NC 2.0)

P. Pavel Zahradníček ■

Co je to eschatologie?

Kdybychom se zeptali nějakého studenta teologie: „Co je to eschatologie?“ možná by nám s úsměvem odpověděl: „Je to nejjednodušší ze všech zkoušek – moc o tom totiž nevíme...“ Ale možná by také již s vážnější tváří dodal: „Ale to, co o tom víme, to opravu stojí za to!“

Závěrečná část příruček dogmatiky

Eschatologie je ta část křesťanské dogmatiky, která shrnuje, co jako křesťané věříme o takzvaných posledních věcech člověka a světa.

Zde je na místě alespoň stručné vysvětlení: slova dogma a dogmatik nejsou nadávkami, jak by se někomu mohlo z jejich dnešního běžného použití zdát. Starořecký výraz *dogma* znamená „nauka“,

„učení“ nebo „závěr“. Je odvozený od řeckého slovesa *dokein* – „jevit se“, „ukazovat se“ – **slovo dogma je tedy etymologicky (tj. podle svého jazykového původu) to, co se ukázalo jako správné.** Křesťané začali tohoto slova používat pro skutečnosti, o kterých Církev mohla s naprostou jistotou prohlásit, že se ukázaly jako správné, neboť sám Bůh nás o tom ujistil a svou autoritou za těmito věcmi a pravdami stojí. To je také smysl takzvaného „vyhlášení dogmat“ ať již samotnými papeži, nebo koncily pod vedením papežů: potvrzení, že na nějakou pravdu týkající se víry nebo mravů je stoprocentní spolehnutí, protože není jen lidskou úvahou, ale patří k tomu, co nám dal jako pravdivé poznat sám Bůh (viz infobox na str. 36: vyhlášení dogmat není „zavádění novinek“).

Katolická dogmatika je teologický obor, který systematicky shrnuje tyto *naprosto jisté prvky* naší víry, dále je zkoumá, rozvíjí a ukazuje, jakým způsobem se opírají o Boží slovo obsažené v Písmu svatém

a také jak vycházejí z tradice Církve – tedy jakým způsobem odrážejí to, co vždy Církve jako bohatství víry předávala.

Podle tradičního rozdělení katolické dogmatiky je eschatologie její poslední částí.

Jako pointa: krátká, ale důležitá

Eschatologie má svůj název podle starořeckého výrazu *ta eschata* – „poslední věci“. Shrnuje to, co víme o smrti, soudu, vzkříšení, věčném životě... Můžeme říci, že tvoří jakousi pointu naší křesťanské víry a naděje. Je to pointa, za jejíž

„*Ta eschata*“
znamená
ve starořečtině
„poslední věci“.

*Je to shrnutí toho, co nám
v Ježíši Kristu dal sám
Bůh poznat o smrti, soudu,
vzkříšení, věčném životě...*

pravdivost ručí sám Bůh. Skrze svého jediného Syna, který se stal člověkem – skrze Ježíše Krista, který za nás z lásky zemřel na kříži a třetího dne vstal z mrtvých –, nás Bůh ujišťuje, že i v našem životě nejde jenom o čas strávený zde na zemi a že smrt nebude naším definitivním koncem. A jádro té celé „Boží pointy“ zní: proto je tvůj život na zemi tak důležitý, protože se v něm rozhoduje o celé tvé věčnosti.

Pointa bývá velmi stručná. Také tato „Boží pointa“ je taková. Když jsem studoval teologickou fakultu, mělo skriptum nadepsané „Eschatologie“ jen 32 stran. Přitom je však klíčová. To asi znáte sami: když se někomu z vyprávění nebo z vtipu vytratí pointa nebo rozuzlení – prostě to,

k čemu vše směřovalo –, celek pak nedává vůbec smysl. Podobně jsou na tom ti, kterým se „vytratila pointa“ celé jejich existence na této zemi.

Boží řešení rovnice s mnoha neznámými

Různá náboženství a filozofické systémy se od nepaměti snažily rozřešit otázku: Co bude, až zemřeme? Teoreticky je myslitelná celá řada různých řešení: koloběh dalšího převtělování, rozplynutí v nirváně, život v nějakém ráji podobný životu na zemi, přeměna na kosmické částice letící vesmírem a nebo třeba vůbec nic... Křesťanská odpověď (viz následující článek) není jen nějakou další hypotézou

mezi mnoha jinými. Pokud věříme, že v Ježíši Kristu se stal Bůh člověkem (a to je základ, od kterého se vše ostatní v křesťanství odvíjí), pak řešení, které nám On sám přinesl, má absolutní platnost. Bůh se nemůže mýlit a nemůže nám ani lhát.

Poslední, ale také nejnovější věci!

Za povšimnutí také stojí, jak se k tomu, co řečtina nazývá *ta eschata* čili „poslední věci“, staví latina. Latinsky píšící církevní otcové ve svých spisech používali místo slova „poslední“ přídavné jméno „nejnovější“ (*novissima*). Takže například „Poslední den“ (označující konec světa a den Kristova druhého příchodu spojený

Vyhlášení dogmat není „zavádění novinek“

Je důležité zdůraznit, že křesťané nezačínají věřit nějaké pravdě až od okamžiku, kdy ji nějaký papež nebo koncil „vyhlásil jako dogma“. Naopak, při vyhlášení jakéhokoliv dogmatu je vždy pečlivě zkoumáno, zda obsahem slavnostně vyhlášeného dogmatu

bude to, co Církev již dávno věří, a zda je explicitně, nebo alespoň implicitně zjevil jako pravdivé sám Bůh. Vyhlášení za dogma tedy neznamená vymýšlení něčeho nového, ale slavnostní potvrzení toho, že daná skutečnost patří k pokladu víry – k tomu, co

Církev věří, věřila a co nám dal v Ježíši Kristu poznat sám Bůh. Zároveň jsme přesvědčeni, že při takovém slavnostním vyhlášení Bůh provází Církev zvláštní a mimořádnou pomocí Ducha Svatého, takže takové slavnostní potvrzení nějaké pravdy jako pravdy Bohem zjevené je pak stoprocentně spolehlivé a neomylné. V odborných příručkách katolické dogmatiky (a také v našich přehledech v časopisu *Milujte se!* ve žlutých infoboxech nadepsaných „Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí“) jsou takto stoprocentně jisté pravdy označeny latinským *De fide*, což v překladu znamená „Z víry“ (tj. tvrzení, které poznáváme „z víry“, protože nám je zjevil jako pravdivé sám Bůh). Označení *Sent. cert.* (*Sententia certa* – pravda teologicky jistá) nesou v přehledech pravdy, které jsou stoprocentně jisté proto, že jsou odvoditelné z pravd Bohem zjevených a dalších přirozeně poznatelných. Naopak to, co je v přehledech označeno *Sent. comm.* (*Sententia communis* – společné mínění teologů) není stoprocentně jisté, i když se většina teologů domnívá, že to tak asi bude...

Pro úplnost je také potřebné doplnit, že existují i pravdy víry, které sice zatím nebyly slavnostně vyhlášeny jako dogmata (tedy jako „jistá nauka“), ale jsou jimi na základě všeobecného a řádného hlásání Církve – Církev je nikdy slavnostně nevyhlásila, protože to nebylo doposud potřeba – prostě „všichni vědí“, že tuto pravdu Církev jako od Boha zjevenou předává a učí. Také tyto pravdy se v přehledech označují *De fide* a někdy se k nim přidává poznámka „na základě všeobecného a řádného učitelského úřadu církevního“.

Papež Pius IX. vyhláší dogma o neposkvrněném početí Panny Marie (1854)

Foto: Flickr, Lawrence. OP (CC BY-NC-ND 2.0)

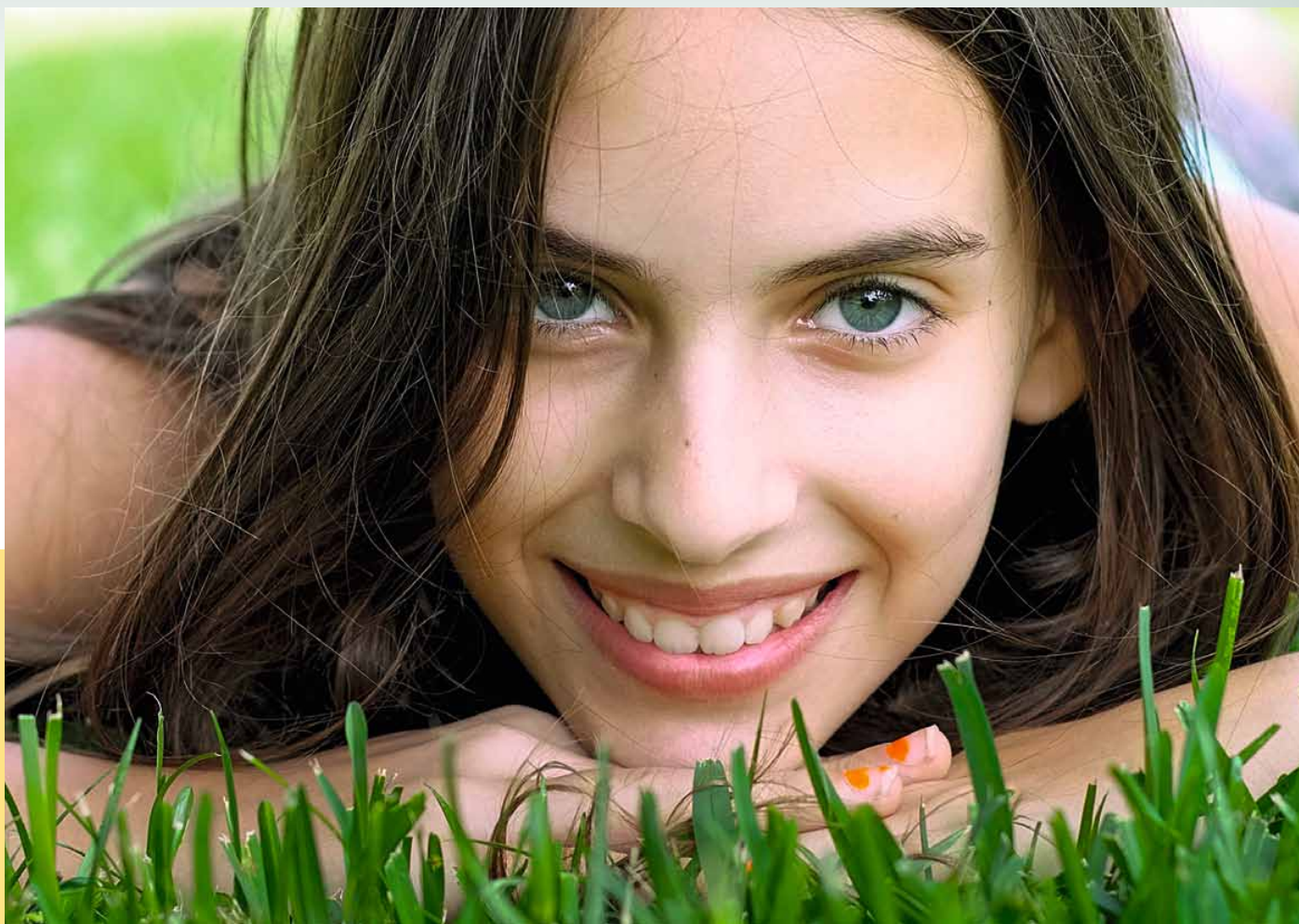

Foto: Flickr, jikatu (CC BY-SA 2.0)

Také je zajímavé, že řadu velmi důležitých pravd Církve slavnostně vyhlásila za „dogma“ až velmi pozdě – třeba až v novověku. Do té doby to prostě nebylo potřeba, protože o nich a o tom, že jsou to pravdy od Boha zjevené, nikdo nepochyboval. Takto například byly slavnostně vyhlášeny mnohé pravdy týkající se Eucharistie (Mše svatě a Svatého přijímání) až teprve v 16. století na Tridentském koncilu v reakci na to, že je začal popírat Martin Luther a protestanti. Předtím nebylo potřebné slavnostně vyhlášovat, že tyto pravdy jsou Bohem zjevené, protože to nikdo významný mezi křesťany nepopíral. Výše řečené můžeme shrnout: doba, kdy byla nějaká pravda slavnostně vyhlášena za „dogma“, neukazuje, od kdy dané pravdě křesťané věří, ale kdy jí někteří naopak věřit přestávali – a bylo potřebné jasně a slavnostně říci: Toto Církev věří a jako Bohem zjevenou pravdu předává!

P. Pavel Zahradníček ■

Jádro té celé „Boží pointy“ zní: proto je tvůj život na zemi tak důležitý, protože se v něm rozhoduje o celé tvé věčnosti.

s posledním soudem) se latinsky řekne *Novissimus dies*, což znamená „nejnovější den“. Jako by na to, co řecky písaří otcové popisovali z našeho pohledu „smrtníků“, hleděli již „z druhé strany“ – z pohledu věčnosti. A podle toho to také nazývali. Je to opravdu ta „největší novinka“, kterou Bůh připravil k radosti jedněch a možná ke zděšení jiných. Bude to začátek toho, co bude zcela nové a současně již věčné. Písmo svaté to nazývá „novým nebem a novou zemí“ – světem přetvořeným do věčné podoby...

Věčné již začalo! Začalo i pro tebe?

A ještě jedna věc stojí za zdůraznění. V Písmu svatém si toho všímá především evangelista svatý Jan. To věčné (to poslední, k čemu vše směřuje – a současně to nejnovější) již určitým způsobem začalo. Věčný život není jen cosi,

co přijde až jednou, až po smrti... Nějakým způsobem můžeme mít v sobě věčný život již nyní, když jsme skrze křest a víru spojeni s Ježíšem Kristem: „Kdo věří v Syna, má život věčný.“ (Jan 3,36) Pán Ježíš to říká jasně a velmi důrazně: „Amen, amen, pravím vám: Kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má věčný život a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života.“ (Jan 5,26) Teologové mluví o takzvané prezentní (přítomné) eschatologii v Janově evangeliu. Už nyní v přítomném okamžiku máme jakoby v zárodku to, co je obsahem naší křesťanské naděje. Pán Ježíš například říká: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má věčný život.“ (Jan 6,54) Neříká, že „bude mít“, ale že „má“! Již nyní můžeme mít život, který nám ani smrt nevezme. Stojíš o něj?

P. Pavel Zahradníček ■

Křesťanská eschatologie v kostce aneb co nás čeká...

„Kompedium, které předkládám všeobecné církvi, je věrnou a spolehlivou syntézou (...), obsahuje ve stručnosti všechny podstatné a základní prvky víry církve...“ řekl o něm papež Benedikt XVI. Jako bývalý profesor sestavil toto „Kompedium katechismu katolické církve“ pro přehlednost ve formě stručných otázek a odpovědí. Může sloužit jako jakési katolické FAQs („Frequently Asked Questions“ – v překladu „často kladené dotazy“). Vybrali jsme pro vás to, co se v něm týká smrti, věčného života, soudu, nebe, očištění, pekla, druhého Kristova příchodu a proměny světa do jeho věčné podoby. Souhrn toho, co nám v Ježíši Kristu o těchto skutečnostech dal poznat Bůh...

„Tělo je stěžejním
bodem spásy.“
Tertulián († 202)

Co se stane s naším tělem a duší při smrti?

Při smrti dochází k oddělení duše od těla, tělo propadá rozkladu, zatímco nesmrtelná duše jde vstříc Božímu soudu (takzvaný soukromý soud – pozn. redakce) a čeká na opětné spojení s tělem, až vstane proměněné při druhém příchodu Pána. Pochopit, jak dojde ke vzkříšení, přesahuje možnosti naší představivosti a našeho rozumu. (Pozn. red.: Důvodem, proč tomu věříme, je, že nám to Pán Ježíš slíbil a my mu věříme; tato víra se odvíjí od toho, že jsme jako křesťané uvěřili, že On je Bohem, který se stal člověkem, a proto se nemůže ani mýlit, ani nám lhát.)

Co znamená „vzkříšení těla“?

Znamená to, že konečný stav člověka nebude pouze duchová duše oddělená od těla, ale že jednoho dne se vrátí k životu i naše smrtelná těla.

Jaký je vztah mezi Kristovým a naším vzkříšením?

Jako Kristus opravdu vstal z mrtvých a žije navždy, tak i nás všechny vzkřísí v poslední den s neporušitelným tělem: „... ti, kdo konali dobro, budou vzkříšeni k životu, kdo páchali zlo, budou vzkříšeni k odsouzení.“ (Pozn. red.: Jedná se o slova Pána Ježíše zachycená v Janově evangeliu – Jan 5,29.)

Co znamená zemřít v Ježíši Kristu?

Znamená to zemřít v Boží milosti, bez smrtelného hříchu. Křesťan může podle Kristova příkladu proměnit svou smrt v úkon poslušnosti a lásky k Otci. „Tohle je jisté: Když jsme s ním umřeli, budeme s ním také žít.“ (2 Tim 2,11)

Co je to věčný život?

Věčný život je život, který začíná hned po smrti. (Pozn. red.: Dokonce v určitém smyslu můžeme říci, že ho máme již nyní – viz takzvaná „prezentní“ čili „přítomná eschatologie“ v Janově evangeliu, srov. str. 33.) Je bez konce. Věčný život každého člověka následuje po soukromém soudu, který vykonává Kristus, soudce živých i mrtvých, a bude potvrzen posledním soudem.

V čem spočívá peklo?

Peklo spočívá ve věčném zavržení těch, kteří umírají ve smrtelném hříchu v důsledku svého svobodného rozhodnutí. Hlavním trestem pekla je věčné odloučení od Boha, neboť pouze v Bohu může mít člověk život a štěstí, pro které byl stvořen a po nichž touží. Kristus tuto skutečnost vyjadřuje slovy: „Pryč ode mne, vy zlořečení, do věčného ohně.“ (Mt 25,41)

Co je to soukromý soud?

Je to soud o bezprostřední odplatě, kterou každý člověk dostává od Boha ve své nesmrtelné duši hned po své smrti, podle své víry a svých skutků. Touto odplatou je buď vstup do nebeské blaženosti – a to bezprostředně, či po náležitém očišťování –, anebo věčné zavržení v pekle.

Jak se slučuje existence pekla s nekonečnou Boží dobrotou?

Bůh „chce, aby se všichni dali na pokání“ (2 Petr 3,9), avšak respektuje rozhodnutí člověka, kterého stvořil ke svobodě a zodpovědnosti. Je to tedy sám člověk, který se zcela nezávisle, z vlastní vůle vylučuje ze společenství s Bohem až do okamžiku své smrti, když tvrději lpí na smrtelném hříchu a odmítá milosrdnou Boží lásku. ▷

Co se rozumí výrazem „nebe“?

Výrazem „nebe“ se rozumí stav nejvyššího a nepomíjivého štěstí. Ti, kdo umírají v Boží milosti a nepotřebují další očišťování, jsou shromážděni kolem Ježíše, Marie, andělů a svatých. Vytvářejí nebeskou církev, kde vidí Boha „tváří v tvář“ (1 Kor 13,12), žijí ve společenství lásky s Nejsvětější Trojicí a přimlouvají se za nás.

Co je to očistec?

Očistec je stav těch, kteří umírají v Božím přátelství, ale i když jsou si jisti svou věčnou spásou, před vstupem do nebeské blaženosti musí ještě projít očišťováním.

Jak můžeme pomáhat očišťování duší v očistci?

Na základě společenství svatých mohou věřící ještě putující na zemi pomáhat duším v očistci obětováním modliteb za zemřelé, zvláště eucharistické oběti, ale také almužen, odpustků a kajících skutků.

*„Vždyť věříme v Boha, stvořitele těla;
věříme ve Slovo, jež se stalo tělem,
aby vykoupilo tělo; věříme ve vzkříšení těla,
dovršení stvoření a vykoupení těla.“
z „Kompendia katechismu katolické církve“*

Jak se uskuteční návrat Pána Ježíše ve slávě?

Ježíš Kristus přijde ve slávě po závěrečném kosmickém otřesu tohoto pomíjejícího světa a dovrší konečné vítězství Boha svým příchodem a posledním soudem. Boží království tak dosáhne plnosti.

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Souhrn křesťanské eschatologie (o posledních věcech člověka a světa)

I. Eschatologie jednotlivců

Smrt

Smrt je v přítomném řádu spásy trestem za dědičný hřích.^[De fide]

Všichni lidé, stížení dědičným hříchem, jsou podrobeni zákonu smrti.^[De fide]

Smrtí přestává možnost zásluh a obrácení.^[Sent. cert.] (Nevylučuje se zde však, že tato možnost existuje ještě v okamžiku smrti – pozn. redakce.)

Zvláštní soud

Bezprostředně po smrti se koná zvláštní soud, při němž se rozhoduje o osudu zemřelých.^[Sent. fidei prox.]

Nebe

Duše spravedlivých, které jsou v okamžiku smrti prosty všech hříchů a trestů za hříchy, vcházejí do nebe.^[De fide]

K podstatné nebeské blaženosti, která vzniká

z bezprostředního patření na Boha, přistupuje akcidentální blaženost, která vychází z přirozeného poznávání a milování stvořených věcí.^[Sent. comm.]

Nebeská blaženost trvá věčně.^[De fide]

Stupeň nebeské blaženosti je u jednotlivých oslavených rozdílný podle stupně jejich zásluh.^[De fide]

Peklo

Duše těch, kteří umírají ve stavu těžkého osobního hříchu, přicházejí do pekla.^[De fide]

Pekelný trest trvá věčně.^[De fide]

Míra trestu jednotlivých zavržených je rozdílná podle stupně jejich viny.^[Sent. comm.]

Očistec

Duše spravedlivých, které v okamžiku smrti jsou zatíženy lehkými hříchy nebo časnými tresty za hříchy, jdou do očistce.^[De fide]

Očistec netrvá přes všeobecný soud.^[Sent. comm.]

II. Eschatologie veškerého lidstva

Příchod Kristův

Na konci světa přijde Ježíš Kristus ve slávě k soudu.^[De fide]

Doba příchodu Ježíše Krista je lidem neznáma.^[De fide]

Vzkříšení mrtvých

Všichni mrtví vstanou v soudný den se svými těly.^[De fide]

Mrtví vstanou s tímtež tělem, které měli na zemi.^[De fide] (Tím je řečeno: bude to „jejich tělo“, a ne „nějaké cizí“, „nové“, které by s jejich původním tělem nemělo nic společného – pozn. redakce.)

Těla spravedlivých budou proměněna a oslavena podle vzoru Kristova vzkříšeného těla.^[Sent. cert.]

Těla zavržených vstanou v nepomíjivosti a nesmrtelnosti, ale nebudou oslavena.^[Sent. cert.]

Všeobecný soud

Kristus bude po svém příchodu soudit všechny lidi.^[De fide]

Konec světa

Přítomný svět v soudný den zanikne.^[Sent. cert.]

Přítomný svět bude v soudný den nově uspořádán.^[Sent. cert.]

Srov. Dogmatika. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecně rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry.

V čem bude spočívat poslední soud?

Poslední (všeobecný) soud bude spočívat v rozsudku blaženého života nebo věčného zavržení, který Pán Ježíš, soudce živých i mrtvých, vynese nad „spravedlivými i nespravedlivými“ (Sk 24,15), až před ním při jeho návratu budou všichni shromážděni. Po tomto posledním soudu se vzkříšené tělo bude podílet na odplatě, kterou duše dostala při soudu soukromém.

Kdy nastane poslední soud?

Tento soud nastane na konci světa, jeho den a hodinu zná pouze Bůh.

Co je to naděje v nové nebe a novou zemi?

Po posledním soudu se sám vesmír, osvobozený od otroctví porušení, bude podílet na Kristově slávě, proměněn v „nová nebesa a novou zemi“ (2 Petr 3,13). Tak bude dosaženo plnosti Božího království, definitivně se uskuteční spásonosný Boží plán „sjednotit v Kristu vše, co je na nebi i na zemi“ (Ef 1,10). Pak bude Bůh „všechno ve všem“ (1 Kor 15,28), ve věčném životě.

Podle „Kompendia katechismu katolické církve“ připravil P. Pavel Zahradníček (Kompendium můžete objednat na www.ikarmel.cz, cena 220 Kč. Doporučujeme!) ■

O posledních věcech člověka

V Písmu svatém čteme: „Jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt.“ (1 Kor 15,26)
Smrt je plodem hříchu. Tím, že ji Syn člověka (Ježíš Kristus) vzal na sebe, proměnil ji z definitivního konce v přechod.

Celý křesťanský život je velký exodus (tj. „vyjítí“ – Exodus se také jmenuje druhá kniha Bible, která popisuje, jak Bůh vyvedl Izraelity z egyptského otroctví do zaslíbené země, Izraele – pozn. redakce). Křesťanský život je cesta do zaslíbené země. Nezmizely z ní sice skály a rokle, stále tu číhá ten, který nám ukládá o život. Ale je tu vyvýšený Kristus. Ti, kdo mu důvěřují a nechají se vést jeho světlem, se nemusejí „bát noční hrůzy, šípů létajícího ve dne“ (Žalm 91). Ale chtít musíme sami, stále znovu.

Cesty, na kterých to nesmíme přehnat se zavazadly

Budeme-li se však zatvrzele držet map, které jsme si podle svých představ ▸

Každým svým činem, svým rozhodnutím se k cíli buď blížíme, nebo se od něj vzdalujeme.

Misijní kongregace Služebnic Ducha Svatého (SSpS) (Congregatio Missionalis Servarum Spiritus Sancti)

Jsme mezinárodní misijní kongregací. Více než 3000 misijních sester pracuje ve 47 zemích všech světadílů. Misionářská služba je základem a cílem naší kongregace. Jako misionářky sloužíme ohlašованиеm evangelia všude tam, kde ještě nebylo, nebo je nedostatečně hlášáno. V síle Ducha Svatého všem lidem ohlašujeme lásku Boží, aby jej lidé znali, milovali a oslavovali.

Adresa v ČR:

Misijní sestry Služebnice Ducha Sv., Pod Kateřinkou 245, 756 43 Kelč
tel.: 571 161 745, mobil: 732 709 953, e-mail: sspskelc@seznam.cz
www.sspskelc.cz, www.svd.cz, www.kelc.farnost.cz/msestry

Foto: Flickr, Brainsonic (CC BY-NC 2.0)

„Já jsem... pravda,“ (Jan 14,6) praví Pán Ježíš. A celý život nám to říkal.

nakreslili při světle čadících lamp nad egyptskými hrnci (jako Izraelité, které Bůh vyvedl z egyptského otroctví a oni pak na poušti vzpomínali, jak v Egyptě měli dostatek jídla pro otroky: cibule, česneku... – pozn. redakce), nevidíme stezky, které nám světlo ukazuje. Cesty, kam nás světlo zve, jsou často úzké, na první pohled i nahánějí strach, těžko se na ně vejdem se všemi zavazadly, která bychom si chtěli vzít s sebou.

Nejde o procházku, jde o vše

Byli jsme pozváni dojit k cíli. Nelze se jen tak nezávazně procházet anebo pros-

tě zmizet. Každým svým činem, svým rozhodnutím se k cíli buď blížíme, nebo se od něj vzdalujeme. Zabloudíme-li, sejdem-li ze správné cesty, pastýř si nás najde (Pán Ježíš říká: „Já jsem dobrý pastýř“ – pozn. redakce). Jen když jej zavoláme a budeme ochotni vrátit se tam, kde jsme správnou cestu opustili.

Zvykej si na Boží světlo

Na samém konci bude velké světlo. Ale nebude nám neznámé. Bude jen intenzivnější. Uhýbali-li jsme celou cestu před ohnivým sloupem (když Izraelité putovali z egyptského otroctví, Bůh šel před

nimi v podobě ohnivého sloupu – pozn. redakce), který byl před námi, uhneme i teď. Naše oči prostě nebudou na světlo zvyklé. Příliš dlouho hleděly do země, do tmy, do umělého třpytu svých svídel. Odvrátíme se od světla, budeme se ho bát. S rukama plnými zbytečného haraburdí, nebudeme se moci nikoho chytout. A ve strachu, že přijdeme o to, co vlastně nemáme, budeme balancovat na prostoru přesně tak úzkém, jak úzké bylo naše srdce.

Na konci: setkání s Pravdou

Jestliže jsme však celou cestu za světlem aspoň klopytali, mžourali do něj, náhle se nám rozjasní. Uvidíme celý svůj život, jakoby naráz. Ale v jaké změněné perspektivě! To, co jsme pokládali za skvělé a důležité, uvidíme třeba jako něco úplně nepatrného. To, co pro nás byly jen maličkosti, bude ohromné, možná rozhodující o naší věčnosti. To, čemu jsme říkali zajímavý osobní názor, uvidíme jako lež; co jsme shovívavě nazývali přirozenou seberealizací člověka, se ukáže tak, jak to vždy bylo – jako zvrácenost, jako pýcha. Všechna naše „možná“ teď jasně uvidíme jako jednoznačná „ano“ či „ne“. Nebude nás to ale už trápit. Pochopíme, že v srdci jsme šli opravdu sem, že sem patříme. I když si možná ještě budeme muset nechat léčit oči, aby mohly snést všechn ten jas. Bude to sice pálit, ale budeme vědět, že léčba bude úspěšná. Nebude tu už o čem diskutovat, a ani se nám nebude chtít. Všechno tu bude totiž pravda.

„Já jsem... pravda,“ (Jan 14,6) praví Pán. A celý život nám to říkal.

Petr Beneš („Amen“ 11/97, titulky redakce) ■

objednávkový kupon

Jméno:	adresa:	PSČ:
Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk		kusů
Fadelle: Cena, kterou zaplatíš (napínavý příběh iráckého konvertity; A5, bar. ob., 160 s., 30 Kč)		
Doubrava, Dunda: Mozaika duchovní moudrosti (dárek pro každého; A5, bar. ob., 96 stran, 20 Kč)		
Ze života pro život (nejzajímavější svědectví z časopisů <i>Milujte se!</i> ; A5, bar. obálka, 96 str., 20 Kč)		
sestra Cecilie: Útěk sestry Cecilie (napínavé i humorné; formát A5, bar. obálka, 96 stran, 20 Kč)		
sv. Alfons: Návod na dobrý život (stručný, ale jasný; formát A5, bar. obálka, 96 stran, 20 Kč)		
Polc: Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti (A5, bar. obál., 128 s., 30 Kč)		
Kabeláč: Základy křesťanské víry (evangelizační pomůcka; A6, 44 stran, 5 Kč)		
Řekli svatí a to platí I. a II. (2 x 777 citátů svatých a blahoslavených; A5, 80 + 84 stran, 2 x 20 Kč)		I. díl II. díl
Křesťané ve společnosti (sada 3 DVD o sociální nauce církve; 60 Kč)		
Kázání sv. Jana Zlatoústého (15 kázání velkého kazatele na Jan 1,1–18, A5, 84 stran, 20 Kč)		

Nezapomeňte, prosím, uvést své jméno, adresu a PSČ.

Objednávkový kupon odstříhnete a pošlete na adresu

A.M.I.M.S.

Římskokatolický farní úřad

671 03 Vranov nad Dyjí 20

(je možné objednávat i na internetu

www.amims.net nebo e-mailem

na apostolat@fatym.com

či telefonicky 515 296 384).

Knihy přijdou na vaši adresu

s příloženou složenkou na uhrazení

příspěvku na tisk a poštovné.

Asi 70 dalších publikací

najdete na www.amims.net!

NOVINKA

Co to prospěje pro věčnost?

Foto: Freemages.com, Scott Snyder

Byl jsem devatenáctiletý kluk a nastoupil jsem do kněžského semináře. Jediné místo, kde tehdy mohli budoucí kněží pro celé Čechy a Moravu studovat, byly Litoměřice. V roce 1985 se nás v prvním ročníku litoměřického semináře sešlo šedesát. Někteří měli už dost přes třicet – často museli mnoho let čekat, než byli přijati, protože při „přijímačkách“ do semináře a na teologickou fakultu mělo konečné slovo tehdejší ministerstvo kultury a Státní bezpečnost. Oproti nim jsem byl „mladoch“ – byl jsem přijat hned napodruhé. (Tušil jsem, že by to ten rok mohlo vyjít. Jeden tajně vysvěcený kněz mi tehdy řekl: „Že se už vážně zabývají tvou přihláškou, poznáš, až si tě pozve Státní bezpečnost na výslech.“ A na jaře 1985 si mě skutečně předvolali...).

Nás nejmladší ubytovali v litoměřickém semináři na jednom z největších pokojů: ve dvanáctilůžkové „konírně“, jak jsme někdy žertem říkali. Přece jen pro ty starší by to bylo asi ještě náročnější než pro nás, bydlet na pokoji, kam se vešlo jen šest patrových postelí a asi osm skříní – o ty jsme se museli nějak podělit. Svou židli a stůl jsme měli v jiné části budovy, ve společné studovně...

Z hlediska věčnosti je spousta věcí naprosto směšných a malicherných.

Hned první dny jsem se zajímal, zda si mohu do Litoměřic přivést kolo. „Bohužel, to nejde – není místo. Bohoslovců je dvě sta, kam by se ta kola dala...“ zněla odpověď. Později jsem od starších spolužáků zaslechl, že představení semináře nechtějí kola ještě z jiného důvodu: z obavy, aby Státní bezpečnost nezinscenovala občas nějakou smrtelnou nehodu, kdyby se bohoslovci projížděli po opuštěných serpentínách Českého středohoří.

A bylo mnoho dalších věcí, bez kterých se člověk v litoměřickém semináři musel obejít. Něco mi nevadilo, jiné trochu chybělo. Už nevím, kdo s tím tehdy začal, ale postupně se z toho stalo takové okřídlené rčení: „Ále, co to prospěje pro věčnost...?“ Když zase někdo začal řešit kolo nebo rádio na pokoji (to samozřejmě také nešlo) nebo to, že mu nevyhovuje pevně daná večerka (protože kdyby někdo sví-

til nebo vrzal dveřmi, tak se ti další nevyšplí) nebo že nemůže v „botárce“ najít boty, které někdo o dva metry posunul a ony zmizely mezi stovkami jiných párů obuvi, nebo ještě něco jiného, hned se ozvalo: „Co to prospěje pro věčnost?“ A pak jsme se tomu společně zasmáli. Opravdu, z hlediska věčnosti je spousta věcí naprosto směšných a malicherných. Někdy opravdu nešlo o víc než o legraci – například když jsem ve chvíli, kdy už byl nejvyšší čas běžet na fakultu, nemohl najít kufřík se svými sešity a skripty a Tomáš, dnešní plzeňský biskup, se zaculil od ucha k uchu s obvyklým: „Co to prospěje pro věčnost...?“ Ale někdy se mi díky tomuto okřídlenému rčení v důležité chvíli připomnělo, co je opravdu podstatné. Zvláště když jsem si to pak dal dohromady s radou, kterou jsem si přečetl ve spisech svatého Ignáce z Loyoly, zakladatele jezuitů: „Když se rozhoduješ o důležité věci, představ si, jak se jednou v okamžiku své smrti, až budeš stát na prahu věčnosti, budeš dívat zpátky na svůj život. Uvažuj, jak v té chvíli budeš hodnotit, co bylo ve skutečnosti přínosem a co ztrátou. A podle toho jednej už dnes!“

P. Pavel Zahradníček ■

Háček s návnadou

Jedna ryba vysvětluje druhé: „Vidíš tu pěknou žízalu? Tak pozor na ni! Ta žízala je na háčku, háček je na vlasci, vlasec na udici a tu drží v ruce rybář. Když se do té žízaly zakousneš, háček se ti zasekne do úst, rybář tě na udici vytáhne z vody a skončíš na pánvi...“

„Ha, ha,“ směje se druhá ryba. „Tak tuhleto pohádku pro malé hloupé rybky o rybáři a pánvi mi vyprávěla už moje babička.“

„No, jen aby ses nedivila,“ povídá první ryba.

„Nesmysl, báchorky...“ směje se ta druhá. „Neznám žádnou rybu, která by se vrátila z pánve a mohla to dosvědčit. Když tu žízalu nechceš ty, já si ji slupnu...“

A s chutí se zakousla do žízaly. Rybář ji zasekl na háčku, vytáhl z vody a ryba skončila na pánvi. A také se nevrátila, aby o tom mohla někomu vyprávět.

***

Věčnému životu, nebi, peklu se někteří smějí: „Ještě se odtud nikdo nevrátil...“ Naše víra se opírá o svědectví toho, který za nás na kříži zemřel, a pak se třetí den vrátil. A svým žákům řekl: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získajte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“ (Mt 28,18–20)

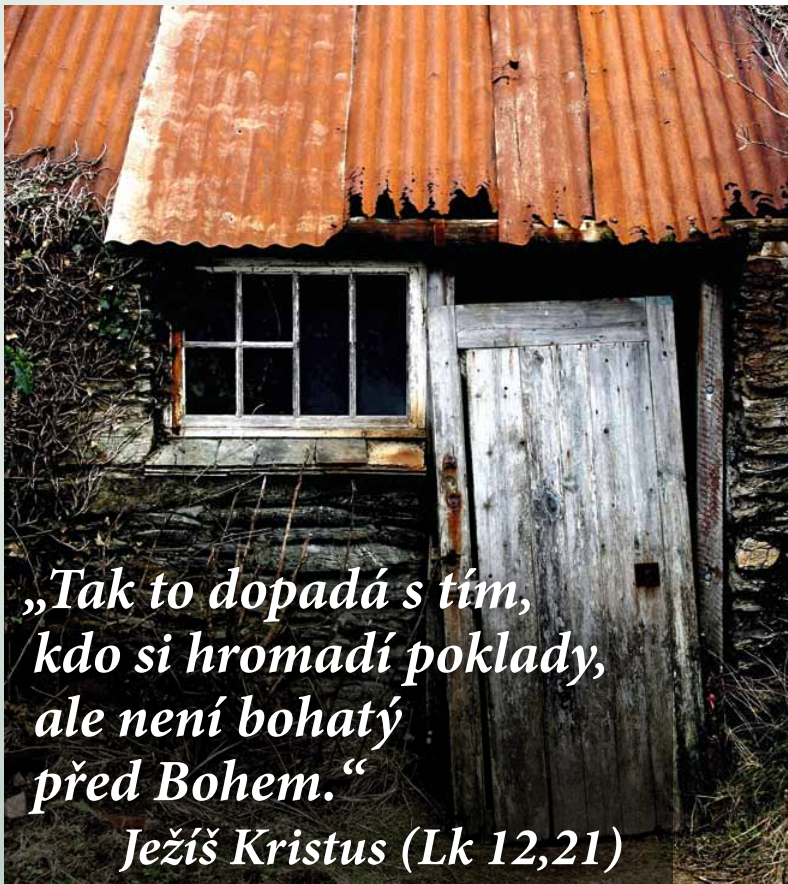
„Vypravování odhaluje smysl všeho, aniž by se dopustilo špatné definice.“

Hannah Arendtová

To, že se něčemu směji, ještě neznamená, že je to vtip.

Dům pro rodiče, a bouda pro tebe

„Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem.“

Ježíš Kristus (Lk 12,21)

Známý kazatel Elias Vella vypráví během svých seminářů duchovního života (on-line na www.tv-mis.cz/vypis.php?klic=170 a na <http://temabox.tv-mis.cz>) tento příběh:

Jakýsi bohatý byznysmen se dostal do nebe. Svatý Petr ho jde doprovodit do jeho nového nebeského příbytku. Byznysmen už zdálky vidí jakousi velkou vilu s bazénem a raduje se: „Á, tak tohle je pro mne?“

„Ne, ne,“ odpovídá svatý Petr, „tady to je pro tvou uklízečku.“

„No, pěkné to má...“ myslí si byznysmen. „A co teprve bude čekat na mne!“

Pak dojdou k vile ještě o něco větší. „A hele, tak tohle je pro mne?“ ptá se byznysmen.

„Ne, to je připraveno pro tvého šoféra,“ odvětí svatý Petr.

„Pěkné, opravdu pěkné...“ povídá byznysmen a ještě víc se těší, co teprve bude pro něj.

A pak dojdou k jakési rozpadající se boudě pobité dřevým vlnitým plechem. „A tohle je jako co?“

„To je pro tebe,“ odpoví svatý Petr.

Byznysmen se na to dívá, dívá a má strach vejít dovnitř, aby to celé na něj nespadlo. Pak se nechápavě zeptá svatého Petra: „Jak to, že moje uklízečka a můj šofér mají takové krásné velké vily a já tohle...?“

„Z toho mála, co jsi nám sem během svého pozemského života dodal, jsme opravdu nic lepšího vybudovat nedokázali,“ smutně pokrčí rameny svatý Petr.

Foto: Flickr, Mournier (CC BY-NC 2.0)

„Vypravování je nejlepší způsob, jak vypustit myšlenky do současného světa.“

Robert McKee

Bůh mu řekl: „Blázne!“

A tento příběh, také pro zamyšlení, vyprávěl svým posluchačům Pán Ježíš. Zapsal nám ho evangelista svatý Lukáš (Lk 12,16–21), společně s mnoha dalšími Ježíšovými „příběhy pro zamyšlení“ neboli podobenstvími:

Jednomu bohatému člověku se na poli hojně urodilo. Uvažoval tedy sám pro sebe: „Co mám udělat? Vždyť už nemám, kam svou úrodu uložit! Tohle udělám,“ řekl si, „strhnu své stodoly, vystavím větší a tam složím všechno své obilí i své zásoby. Pak si mohu říci: Máš velké zásoby na mnoho let. Klidně si žij, jez, pij, vesele hoduj!“ Bůh mu řekl: „Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši a čím bude to, co jsi nashromáždil?“ Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem.

Příběhy posbíral P. Pavel Zahradníček ■

„Příběhy nám říkají, co jsme věděli, ale zapomněli; a připomínají nám, co jsme si ještě nepředstavili.“

Anne Watsonová

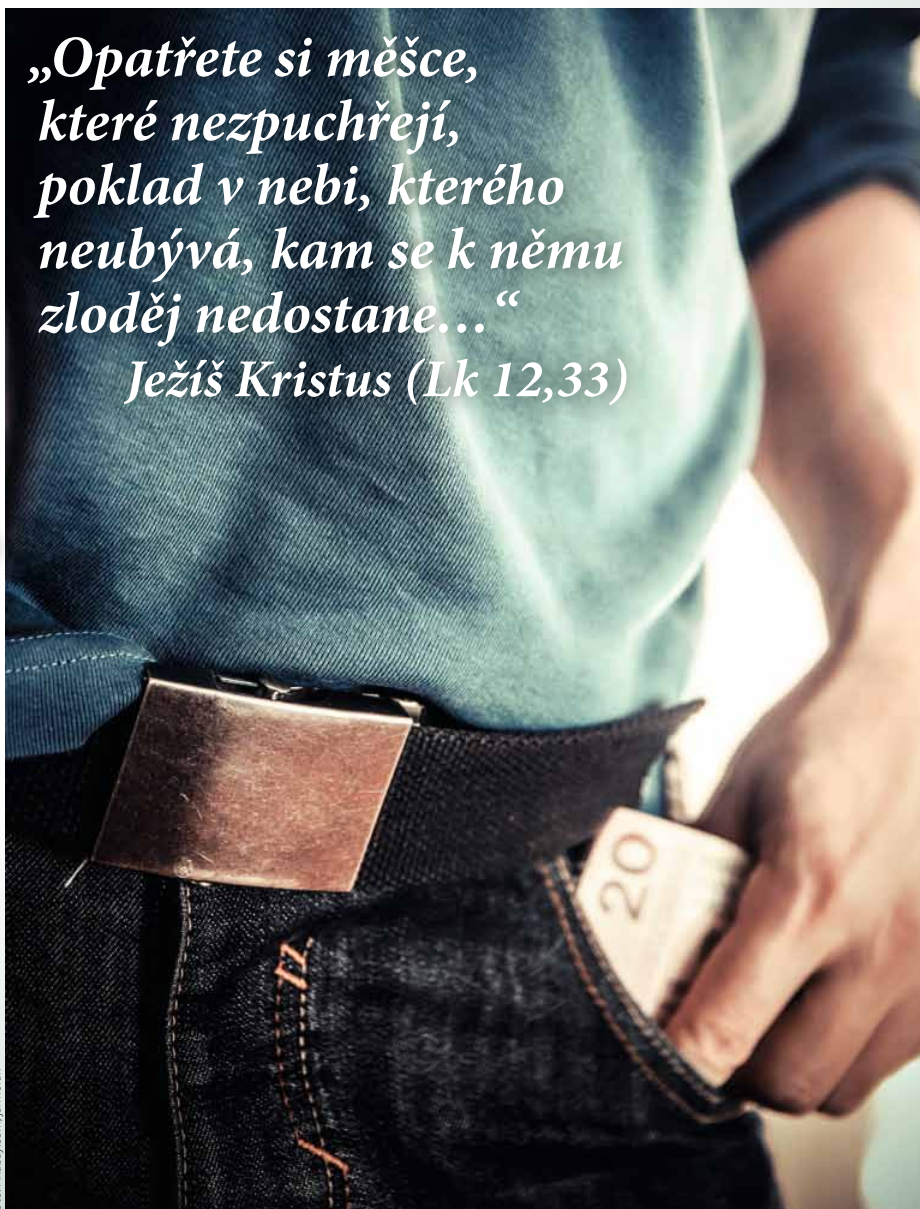
A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Ospravedlněný si zasluhuje svými dobrými skutky rozmnožení posvěcující milosti, věčný život a rozmnožení nebeské slávy.^[De fide]

Srov. Dogmatika. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994.

Foto: Pixabay.com, jarmoluk

„Opatřete si měšce, které nezpuchřejí, poklad v nebi, kterého zloděj nedostane...“

Ježíš Kristus (Lk 12,33)

Víra – to je pevný základ

Arcibiskup New Yorku kardinál Timothy M. Dolan vypráví na začátku své knihy „Kněží pro třetí tisíciletí“ následující příběh. Tak jako celá jeho kniha, i tato příhoda může být povzbuzením nejen pro kněze, ale pro každého věřícího člověka.

Doba velkých nadějí i zmatků

Většina z vás tehdy ještě nebyla na světě, ale ta doba bezprostředně po II. vatikánském koncilu přinesla řadu přelomových změn: mnoho dobrého, kreativního, živého, slibného pohybu v Církvi, to vše poháněné upřímnou touhou odpovědět na volání koncilu po reformě; ale nane-

štěstí také množství nejistot, pochybení, zranění, zmatení a naprostých hloupostí. Na vrcholu toho všeho se musel vedení arcidiecéze St. Louis ujmout biskup Gottwald (George J. Gottwald, apoštolský administrátor arcidiecéze St. Louis v letech 1967–1968 – pozn. red.) – velmi pracovitý, ale současně velmi jednoduchý venkovský farář, který úřad pomocného biskupa přijal pouze z poslušnosti.

Jedním z největších problémů, s nimiž se potýkal, byl kněžský seminář. Čtvrtina profesorů opustila kněžskou službu; studenti byli těmito odchody zdecimováni a teologie, jež se tam vyučovala, byla vším možným, jen ne naukou Církve. Kněží, kteří zůstali v profesorském sboru, oznámili, že se chtějí stát součástí ekumenické teologické fakulty, protože – podle jejich interpretace koncilu – bylo zbytečné

Vystěkl na něj: „Co se nezměnilo nebo se nezmění? Jen mi to zkuste říct!“

nadále vyučovat katolickou teologii, která pravděpodobně přestala existovat.

Na jaře roku 1968 se dožadovali přítomnosti apoštolského administrátora na něčem, co připomínalo „studentskou

*Co odpověděl?
„Věřím v Boha, Otce všemohoucího...“*

Víra umožňuje vytrvale se držet určitých jistot: Bůh existuje! Vášnivě nás miluje! Zjevil nám své pravdy! Poslal svého Syna jako „cestu, pravdu a život“!

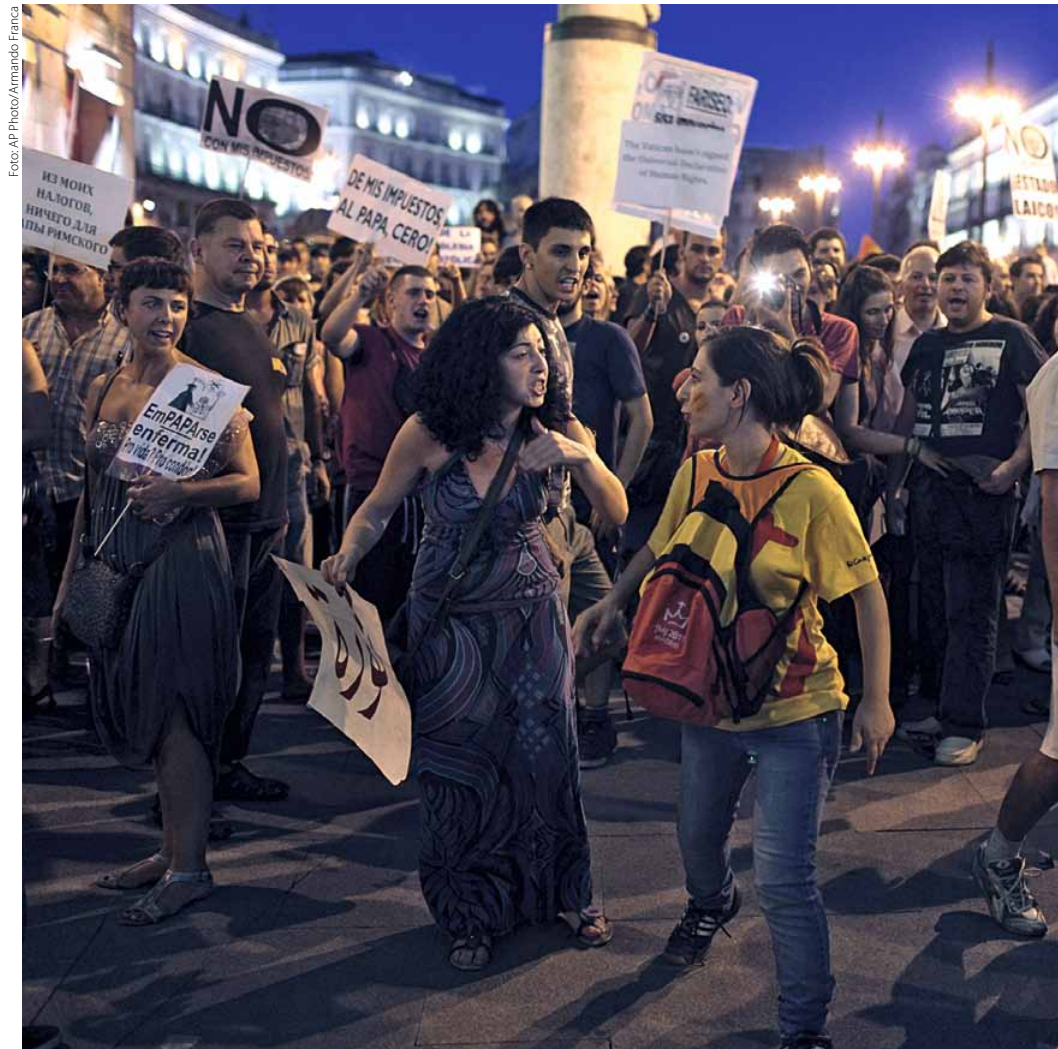
Foto: P. Krzysztof Dedeck

demonstraci“, aby jej za přítomnosti obli-
gátních televizních kamer seznámili se
svými požadavky.

Co se nezměnilo a nezmění?

Biskup George Gottwald vkráčel do této jámy lvové plachý, nervózní a v duchu si přál, aby mohl zůstat neznámým farářem v Ozarských vrších na jihu Missouri. Zástupce fakulty a studentů informoval biskupa, že Kenrickův seminář může klidně zavřít, vzhledem k tomu, že celý podnik kněžské formace a katolické teologie je „pasé“. Biskup mu na to odvětil, že ačkoli koncil kladl legitimní otázky a hledal na ně odpovědi, stále zůstávají jasné a pevné pravdy, kterým je zapotřebí učít všechny budoucí kněze.

„Ha!“ ušklíbl se mluvčí fakulty. „Vyzývám vás, abyste mi sdělil, co bychom dnes ještě mohli studenty učít, co se nezměnilo nebo se nezmění a co může být řečeno aspoň s nějakou dávkou přesvědčení! Jen mi to zkuste říct!“

Účastnice Světových dnů mládeže 2011 v Madridu (ve žlutém tričku) čelí na náměstí Puerta del Sol davu demonstrantů protestujícím proti papežově návštěvě Španělska

Odpověď prostá – a jistá

Biskup vzpomíná, jak měl najednou sucho v ústech. Všechny oči na něm notnou chvíli visely, mikrofony šuměly a kamery bzučely v očekávání, zda zareaguje na tuto výzvu! A co jim odpověděl?

„Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země. I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha Svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Ponciem Pilátem, ukřižován umřel i pohřben jest; sestou- ▶

Toto, přátelé, byl muž víry: uprostřed nejistot, posměchu a zmatku si troufl tvrdit, že existují jisté pravdy, o které se lze vždycky opřít, protože pocházejí od Boha a nikoliv od lidí!

Druhý vatikánský sněm, bazilika sv. Petra

Foto: Flickr, manhhai (CC BY 2.0)

Foto: P. Krzysztof Dedek

Předmětem víry však nejsou tvrzení a nauky, ale osoba, Ježíš Kristus. Věříme v něho a odtud pramení i naše víra v to, co on a jeho Církev učí.

pil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího; odtud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha Svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný. Amen.“

Apoštolské vyznání víry! Základní formulace víry, vyjádřená Církví téměř na začátku. Toto, přátelé, byl muž *víry*: uprostřed nejistot, posměchu a zmatku si troufl tvrdit, že existují jisté pravdy, o které se lze vždycky opřít, protože pocházejí od Boha a nikoliv od lidí!

Jsme správcové pokladu

Víra. Dobrý správce si je vědom, jaké dary a jaké poklady má k dispozici. Uvědomuje si, že z nich musí neustále čerpat. My jsme správcové, a je snad vzácnější dar v zásobách našeho nitra než *víra*? Možná bychom měli udělat inventuru.

„Víra,“ říká nám List Židům, „je zárukou toho, v co doufáme, a potvrzením toho, co nyní nevidíme.“ Ano, i přes bezcílnot, nesmyslnost a skepticismus kolem nás, nám víra umožňuje vytrvale se držet určitých jistot: Bůh existuje! Vášnivě nás miluje! Zjevil nám své pravdy! Poslal svého Syna jako „cestu, pravdu a život!“ (Jan 14,6) Jeho Syn nás svou smrtí a zmrtvýchvstáním zachránil a je stále živ, s mocí, mezi námi! Naše srdce jsou v této víře pevná.

Naše víra nás ujišťuje, že tato tvrzení jsou pravdivá. Založená ne na chladném, klinickém důkazu, ale na jednoduché, dětské, pokorné důvěře v Otce, který nás nikdy neuvede v omyl!

Předmětem víry však nejsou tvrzení a nauky, ale *osoba*, Ježíš Kristus. Věříme v něho a odtud pramení i naše víra v to, co on a jeho Církev učí.

Jako dítě, které prostě ví

Pokud jste jako já, velice rádi se díváte na své malé synovce a neteře a vidíte víru, jakou mají v mámu. Není racionální, ale spontánní, přirozená; je součástí jejich bytí... Malé dítě ví, že...

- když pláču, máma přijde;
- když se bojím, bude mě držet;
- když mám hlad, dá mi najíst;
- když mi je smutno, mohu k ní přijít.

Víra... A stejná je naše víra v Pána. Blahoslavený Charles de Foucauld si to uvědomoval, když napsal: „Od okamžiku, kdy jsem si uvědomil, že Bůh existuje, nemohl jsem než žít jen pro Něj... Víra strhává z tváře světa masku a ukazuje Boha

ve všem. Ve víře nic není nemožné a slova jako úzkost, strach a nebezpečí ztrácejí význam, takže věřící člověk kráčí životem v klidu a pokojně, s hlubokou radostí – jako dítě ruku v ruce se svou matkou.“

Jaká by to byla tragédie, kdybychom tento nesporně jednoduchý aspekt našich životů – víru – pokládali za samozřejmost.

Kardinál Timothy M. Dolan („Kněží pro třetí tisíciletí“, Kartuziánské nakladatelství, Brno, 2016 – viz upoutávka níže, titulky redakce) ■

Ve víře nic není nemožné a slova jako úzkost, strach a nebezpečí ztrácejí význam, takže věřící člověk kráčí životem v klidu a pokojně...

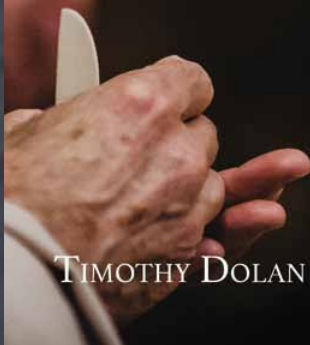
... jako dítě ruku v ruce se svou matkou.

Foto: Flickr, nosh (CC BY-SA 2.0)

Foto: Flickr, Tom Hannigan (CC BY 2.0)

Kněží pro třetí tisíciletí

TIMOTHY DOLAN

Timothy M. Dolan Kněží pro třetí tisíciletí

Kartuziánské nakladatelství

Tato kniha je sérií promluv, které Mons. Dolan pronesl ke svým seminaristům v Římě v letech 1994–1999. Ústředním tématem knihy je praktické prožívání ctností – což je povolání každého křesťana. Kniha je tedy určena nejen kněžím a bohoslovcům, ale všem, kteří své křesťanské povolání berou vážně.

Kardinál Timothy M. Dolan (* 1950) byl na kněze vysvěcen v roce 1976 v St. Louis, působil v několika farnostech, získal doktorát z církevních dějin a v letech 1994–2001 byl rektorem Papežské Severoamerické koleje v Římě. V roce 2001 byl jmenován pomocným biskupem v St. Louis, rok poté se stal arcibiskupem v Milwaukee a od roku 2009 je arcibiskupem New Yorku. V letech 2010–2013 byl prezidentem americké biskupské konference. Kardinálem ho jmenoval papež Benedikt XVI. v únoru 2012.

Počet stran 340, cena 315 Kč; objednávky na www.kartuzianbrno.cz

Řekl jsem si: „Kázat budu krátce!“

Pamatuji si jasně, kdy mě poprvé napadlo, že bych já mohl být knězem. Bylo to při hodině náboženství. Pan farář nám dával do sešitu obrázková razítka, která jsem měl velice rád. Říkal jsem si, že kdybych já byl knězem, dával bych těch razítek co nejvíc.

Pak mám ještě jednu zápornou vzpomínku. Lidé si při kázání sedli, ale my, ministranti, jsme museli stát, protože nebylo na co si sednout. Sedadla zavedl až později druhý vatikánský koncil. Zatímco z náboženství si pamatuji velmi mnoho, z těch kázání nic. Myslel jsem jen na to, aby už byl konec. A tehdy mě napadlo, že kdybych já byl knězem, dělal bych kázání co nejkratší. Ty dvě věci mě poznamenaly na celý život. Po třiceti letech kněž-

ství mám zkušenost, že obrázková razítka jsou stále nepřekonanou katechetickou pomůckou a že čím kratší kázání, tím lepší.

Podobných vzpomínek by se dalo vyprávět mnoho, ale to by bylo jako s tím dlouhým kázáním. Má-li z toho čtenář něco mít, tedy ne poučení o mně, ale pro sebe. A jestli je téma o povolání, tedy řeknu o tom, co by mi bývalo velice pomohlo, ale dověděl jsem se to až mnohem později. Třeba se to aspoň někdo doví včas. Jaké je mé povolání? Bůh to ví.

*Jaké je mé povolání?
Bůh to ví.*

A jak se to mám dovědět já? Prosit o světlo Ducha Svatého. Odehnat zlého ducha tím, že se modlím před Eucharistií anebo se chráním svátostí, třeba zapálením posvěcené svíčky nebo pokropením se svěcenou vodou. Pak si musím ujasnit, o co mi jde. Jasná odpověď je možná jen na jasnou otázku. Například: Mám být knězem, nebo ne? Pak poprosím o světlo Ducha Svatého, tedy o odpověď. Když to člověk myslí poctivě, vážně, odpověď dostane. Ne hned. Je třeba čekat. Většinou několik dní. Když přijde odpověď, je třeba ji rozlišit. Že je od Ducha Svatého, se pozná podle dvou známek. První: není to plod mých myšlenek. Tedy ne, že já o tom přemýšlím a vyplyne mi, že je to takto. Ale myslím na něco jiného nebo nemyslím

*A jak se to mám
dovědět já?
Prosit o světlo
Ducha Svatého.*

Foto: Pixabay, Josealfotos

a přijde to jako blesk: jasná, jednoznačná věc. Druhá známka: je to pokojné. Pokud z toho člověk znervózní, není to od Boha. Pokud je to od Boha, je to pokojné, i když je to šok.

Předám, jak jsem přijal, i s příběhem dívky, která se takto modlila. Chtěla se vdát a prosila o rozlišení mezi dvěma chlapci, který je ten pravý. Šla po ulici a dostala světlo: Půjdeš do kláštera. Byl to šok. Ale bylo to pokojné, a tak je z ní reholnice.

A ještě poslední věc: Nelze se takto modlit lehkovážně. Pokud si vyprosíš světlo, jsi povinen za ním jít. Jestliže nejsi připraven (jako ta dívka) přijmout od Boha cokoliv, do této modlitby se nepouštěj.

P. Rudolf Zahálka ■

Zdroj obou textů:

Půst v Roce povolání. Svědectví kněží hradecké diecéze o cestě za Kristem. Hradec Králové; Biskupství královéhradecké, 2014. (V textu jsou použity citace z knihy Tomáše Špidlíka *O povolání, Několik užitečných úvah.* Vydalo nakladatelství Refugium Velehrad-Roma s.r.o., Olomouc, 2011.)

***Jestliže nejsi
připraven
přijmout
od Boha
cokoliv,
do této
modlitby se
nepouštěj.***

Foto: Flickr, andrewiemie (CC BY-SA 2.0)

Není nebezpečné přijmout ihned jakýkoli podnět (k povolání)?

Inspirace přichází znenadání (*exaifnes*, říkal Platón). Jestliže je to skvělý podnět, je třeba jej ihned přijmout, radí umělci a také někteří zbožní lidé.

Ale jak poznáme, že je inspirace skutečně tak vynikající, jak se prezentuje? Není radno ihned věřit tomu, co nás nutí k rychlému rozhodování ohledně důležitých věcí. A jedná-li se o otázku povolání, pak o to více musíme již v prvním okamžiku zpochybnit to, co nás nabádá k podstatné změně.

Teofanu Zatvornikovi napsala jedna žena, že jí přišlo na mysl stát se mniškou. Teofan jí krátce odpověděl: „Chvilí posekejte,

***Ďábel má omezený čas,
proto chce, aby vše proběhlo
co nejrychleji.***

***Naproti tomu Bůh jedná
pokojně. Nespěchá,
protože má k dispozici
celou věčnost.***

kláštery neutečou!“ Dobrá kuchařka nevytáhne bábovku z trouby dříve, než nabude jistoty, že je dostatečně propečená. Podobně i povolání se nemění dříve, než dozraje v mysli rozhodnutí pro nový životní stav. Uspěchaná rozhodnutí bývají nejčastěji pokušeními. Ďábel, píše též autor, má omezený čas, proto chce, aby vše proběhlo co nejrychleji. Naproti tomu Bůh jedná pokojně. Nespěchá, protože má k dispozici celou věčnost.

Tomáš Špidlík („O povolání“) ■

Ať se ti život povede!

„Svou morální sílu čerpáte mnohem víc z ticha a z modlitby než ze špenátu, ženskenu, jogurtů nebo z nevímjakých supervitaminů,“ říká otec Guy Gilbert, francouzský kněz, který se většinu svého života věnuje mladým lidem na okraji společnosti.

Vaší silou ať je mlčení. Hledejte ticho každý den.

Pokud se vám ze života někde vytratilo ticho, snažte se ho znovu najít, je to neocenitelný poklad, bez něhož byste nemohli žít.

Naučte se rozlišovat; máte v sobě moudrost, která vám vždycky umožní volit a vědět, co je třeba udělat.

Dostali jste dvanáct darů Ducha Svatého: lásku, radost, pokoj, trpělivost, shovívavost, vlídnost, dobrotu, mírnost, věrnost, tichost, zdrženlivost a čistotu. Využijte je.

Aby se dobrodružství vašeho života vydařilo, musíte si uchovat radost.

Vnímejte každé trápení, každé utrpení a snažte se utěšovat a usmířovat.

Buďte lidmi milosrdenství: odpouštějte a žádejte o odpuštění.

Každé drobné gesto je důležité, dělejte jich hodně.

Bojujte proti zoufalství.

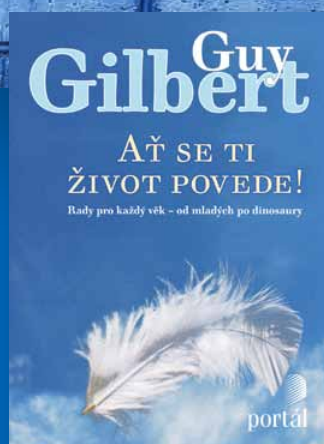
Plňte svůj úkol srdcem, objevíte skrytý poklad.

Modlete se. Bůh vám dá naději, poproste ho o nové srdce.

Nemějte strach ze smrti. Dovede vás na nejkrásnější ze všech setkání.

Vydařený život bude takový život, v němž vašimi hlavními trumfy budou modlitba a ticho.

Guy Gilbert (z knihy „Ať se ti život povede!“, Portál, 2012; vybral P. Antonín Hráček s kolektivem spolupracovníků z AG Kroměříž a Pastoračního domu Velehrad v Itálii; knihu můžete objednat na <http://obchod.portal.cz>, 88 stran, 143 Kč) ■

Neměli bychom mluvit, pokud naše slova nemají větší sílu než ticho.

Nebojme se plout bez motoru

... když se zastavíme a najdeme si čas na tichou modlitbu, na tiché rozjímání, umožní nám to napnout plachty a chytit vítr. A to se pak všechno mění.

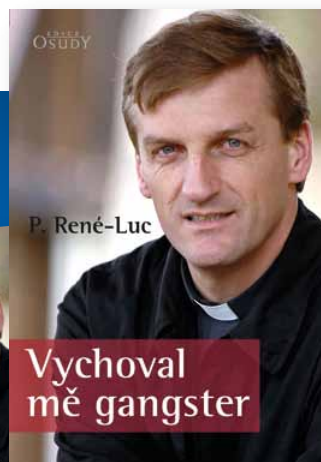
Jednou jsme s jedním přítelem vypluli na jeho plachetnici na moře. Nejdřív měl motor jen slabě puštěný, abychom mohli vyjet z přístavu. A když jsme ho opusťli, vypnul motor a roztáhl plachty. Vítr téměř nevál, přesto přítel natáhl plachty ve správném směru a my jsme začali plout. Vítr byl tak slabý, že jsme viděli jiné plachetnice, které vůbec plachty nenasadily a jely pořád na motor.

V duchovním životě je to podobně. Je možné pokračovat ve svém životě tak, že jedeme stále dál, aniž bychom se zastavovali. Pak jsme jako ty plachetnice, které jedou na motor. Ale když se zastavíme a najdeme si čas na tichou modlitbu, na tiché rozjímání, umožní nám to napnout plachty a chytit vítr. A to se pak všechno mění. Už nechceme stůj co stůj pokračovat svými vlastními silami, ale snažíme se zachytit sílu Ducha Svatého, který nám pomáhá jednat.

Spousta křesťanů se snaží jet jenom na motor, i když mají báječnou pla-

chetnici a velké plachty, které by mohli roztáhnout. Jaká škoda jet na motor, když dech Ducha Svatého je tak silný.

P. René Luc (podle webu Biskupství brněnského www.biskupstvi.cz; P. René Luc je autorem knihy „Vychoval mě gangster“, strhujícího autobiografického příběhu víry a naděje, který potvrzuje, že Boží milost umí psát rovně i po křivolakých řádcích. Knihu je možné objednat na www.ikarmel.cz.) ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Co je to sedm darů Ducha Svatého?

Dary Ducha Svatého jsou trvalé dispozice, které uzpůsobují člověka, aby ochotně následoval Boží vnuknutí. Je jich sedm: moudrost, rozum, rada, síla, poznání, zbožnost a bázeň Boží. Takovým „nadáním“ vybavuje Duch Svätý křesťany a dává jim tak šanci stát se zvláštními Božími nástroji na tomto světě.

Co jsou to plody Ducha Svatého?

Plody Ducha Svatého jsou „lásky, radost, pokoj, trpělivost, shovívavost, vlídnost, dobrota, mírnost, věrnost, tichost, zdrženlivost, čistota“ (Gal 5,22–23 – tradice jich vypočítává dvanáct, tak jak jsou obsaženy v textu latinského překladu Bible, tzv. Vulgáty). Podle plodů Ducha Svatého může svět pozorovat, co se stane s člověkem, který se bezvýhradně odevzdává Bohu, dá se jím vést a formovat. Plody Ducha Svatého ukazují, že Bůh hraje v životě křesťana opravdu důležitou roli.

Srov. „Youcat – Katechismus katolické církve pro mladé“ a „Komentář katechismu katolické církve“, Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011 a 2006.

Foto: Flickr, HealthEast (CC BY-NC-ND 2.0)

Říkali, že si nemůžu vybírat, co budu vydávat...

Je krásné, když se někdo sám snaží jednat správně a podle svého svědomí. Ale jednotlivci mohou brzy dojít síly... Je proto důležité, aby se lidé dokázali pro dobré věci spojovat. Spojují se ti, kterým jde o vlastní prospěch a o zlo. O to důležitější je spojit se i pro dobro. Usilovat o dobro nejen jako jednotlivci, ale i společně. O rozhovor jsme požádali lékárnici Mgr. Petru Zahradníčkovou, místopředsdkyní spolku Lékárníci pro život.

Jaký byl hlavní důvod pro vznik spolku Lékárníci pro život?

Sdružení vzniklo v květnu 2013 v průběhu 5. brněnských bioetických dnů, které se shodou okolností věnovaly ochraně počatého života. Hlavním impulsem byla

snaha o lepší právní ochranu a vymahatelnost tzv. výhrady svědomí – v tomto případě jde o právo lékárníka odmítnout vydat pacientce takový přípravek, který může mít za následek vyvolání raného potratu. Jedná se především o prostředky postkoitální antikoncepce. Je to taková hormonální antikoncepce, která se podává až po proběhlém pohlavním styku, a jedním z jejích účinků je znemožnění nidace, tj. uhníždění embrya. Může tedy mít tzv. raně potratový účinek, protože lidské embryo tím, že mu zabráníme uhnížit se v děloze, zabijeme. Raný potrat dále mohou vyvolávat i nitroděložní tělíška. A také hormonální antikoncepce za určitých podmínek může působit raně potratovým účinkem. Podání takovýchto prostředků, které mohou zabít již počaté dítě, je samozřejmě v rozporu s naší vírou i svědomím.

Co čeká lékárníka, který odmítne vydávat prostředky s potratovými účinky?

V naší většinově ateistické společnosti není vždy lehké prosazovat křesťanské

presvědčení a hodnoty. Několik kolegů čelilo „zhoršeným pracovním vztahům“ poté, co odmítli vydat takové přípravky. Mně osobně se zas přihodila trochu úsměvná příhoda – když jsem po mateřské dovolené změnila pracovní místo, první informace, kterou o mně všichni věděli – a to ještě předtím, než jsem se stihla vůbec představit –, bylo, že jsem ta magistra, která odmítá vydávat Postinor (pozn.: asi nejznámější a nejstarší přípravek postkoitální antikoncepce).

Jak reagoval majitel lékárny, když jste odmítla vydávat takové přípravky?

Tak v tomto ohledu jsem měla vždy asi trochu štěstí na vstřícné a tolerantní zaměstnavatele. Nejhorší situace pro mne byla, když jsem pracovala v jedné řetězcové lékárně, která byla otevřena úplně každý den, od pondělí až do nedělního večera, a tady se Postinor vydával opravdu hodně. Když jsem nastoupila, tak jsem svým kolegyním oznámila, že Postinor vydávat nemůžu. Většina z nich to respektovala, pouze s jednou z nich jsem měla kvůli tomu dost zhoršené vztahy.

Raději bych přišla o místo, když by na to přišlo, než abych v tak vážné věci přestoupila své svědomí.

Ale pravdou je, že jsem se toho nikdy ani moc nebála, pro mne to bylo vždy natolik zásadní, že bych raději přišla o místo, když by na to přišlo, než abych v tak vážné věci přestoupila své svědomí.

Naštěstí pro nás lékárníky (a také lékaře) opravdu existuje zákon, který říká, že žádný zdravotnický pracovník nemůže být nucen vykonávat takové výkony, které jsou v rozporu s jeho vírou a svědomím. Pokud cítí konflikt se svým svědomím nebo vírou, může úkon odmítnout (Zákon o zdravotních službách č. 372/2011 Sb., § 50, odst. 2 a 3 – viz rámeček). Když mi v té lékárně řekli, že si přece nemůžu vybrat, co budu a co nebudu vydávat, tak jsem je na toto odkázala, a pak už jsem měla klid. A nakonec i s nimi jsem se rozešla v dobrém.

Jaké další cíle – kromě vzájemné podpory a povzbuzení – má spolek Lékárnici pro život?

Snažíme předávat ve svém okolí pravdivé informace o hormonální antikoncepci, například pravidelně pořádáme přednášky na toto téma pro studenty středních škol a také pro své kolegy.

Za velmi důležité považuji i to, že moji přátelé ze spolku Lékárnici pro život připravili a vytiskli informační leták o hormonální antikoncepci (viz str. 55 s informacemi o možnosti objednání těchto letáků) a v neposlední řadě také vytvoření internetových stránek se zajímavými texty k tématu – podívejte se na adresu www.lekarniciprozivot.cz.

Je nás jen hrstka. Přesto nás všechny moc povzbuzuje vědomí, že na to nejsme sami.

Zdravotnický pracovník může odmítnout poskytnutí zdravotních služeb pacientovi v případě, že by jejich poskytnutí odporovalo jeho svědomí nebo náboženskému vyznání. O této skutečnosti je povinen ihned informovat poskytovatele, který zajistí pacientovi jiného zdravotnického pracovníka. Nemůže-li poskytovatel zajistit jiného zdravotnického pracovníka, zajistí pacientovi jiného poskytovatele, který mu zdravotní služby poskytne, pokud pacient zajištění jiného poskytovatele neodmítne. Záznam o odmítnutí zajištění jiného zdravotnického pracovníka nebo poskytovatele je součástí zdravotnické dokumentace; záznam podepíše pacient a zdravotnický pracovník. Zdravotnický pracovník nemůže odmítnout poskytnutí zdravotních služeb pacientovi z důvodu uvedeného ve větě první, pokud by odmítnutím došlo k ohrožení života pacienta nebo k vážnému ohrožení jeho zdraví a poskytovatel není schopen zajistit poskytnutí zdravotních služeb jiným zdravotnickým pracovníkem. Podle věty první až čtvrté se obdobně postupuje, odmítne-li poskytnutí zdravotních služeb poskytovatel. Ustanovení (...) se použijí obdobně i pro jiné odborné pracovníky vykonávající činnosti v přímé souvislosti s poskytováním zdravotních služeb.

Zákon o zdravotních službách č. 372/2011 Sb., § 50, odst. 2 a 3

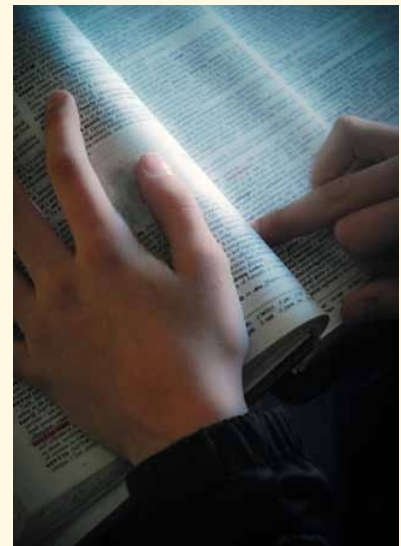

Foto: Flickr, gice (CC BY-NC-ND 2.0)

Kolik má spolek členů?

K dnešnímu dni 22 členů (18 lékárníků, 3 farmaceutické asistentky a 1 lékař). Je nás jen hrstka. Přesto nás všechny moc povzbuzuje vědomí, že na to nejsme sami.

Může se členem stát i nelékárník?

Určitě ano! Velmi rádi mezi námi přivítáme kohokoliv, kdo bude sdílet naše myšlenky a bude chtít se k nám připo-

jit. Moc prosíme i vás všechny o modlitby za náš spolek, členy a hlavně za naši práci, ať se nám s Boží pomocí daří. Všechny informace týkající se členství, naší činnosti, i kontakty jsou k dispozici na www.lekarniciprozivot.cz.

Rozhovor s Mgr. Petrou Zahradníčkovou, lékárníci a místopředsedkyní spolku Lékárnici pro život, připravil P. Pavel Zahradníček ■

Foto: Flickr, safoccat (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: Flickr, Army Medicine (CC BY 2.0)

Když nezabrání početí, může zabít

Mgr. Petra Zahradníčková je místopředsedkyní spolku Lékárnici pro život. Požádali jsme ji o vysvětlení, proč jsou prostředky hormonální antikoncepce „životu nebezpečné“. Způsobů, kterým ohrožují život, je totiž hned několik: ohrožují životy žen, počatých dětí, ale i budoucích generací.

V čem je problém hormonální antikoncepce z hlediska lékárnice?

Užívání hormonální antikoncepce je problematické hned ve třech směrech: má

zdravotní rizika pro ženy, které ji užívají, dále to jsou etické problémy – především to, že pokud nezabrání početí dítěte, tak jej může usmrtit. A v neposlední řadě má

i nepříznivý dopad na životní prostředí – a velmi pravděpodobně i na lidskou plodnost.

Zdravotní rizika – o těch už lidé alespoň něco tuší...

Co se týká zdravotních rizik, tak ta jsou v povědomí veřejnosti asi nejvíc. Nejzávažnější, a bohužel i relativně časté, je riziko možných tromboembolických komplikací. Pro vysvětlení, jedna ze složek kombino-

Foto: Flickr, Thomas Hawk (CC BY-NC 2.0)

Hormonální antikoncepce ohrožuje zdraví ženy.

Foto: Pixabay, tookapic

vané hormonální antikoncepce má mimo jiné schopnost zahušťovat krev. Pokud se dlouhodobě podává, může v některých patologických situacích dojít až ke vzniku trombu (krevní sraženiny). Až k život ohrožujícímu stavu dochází, pokud se trombus následně „utrhne“ a ucpe nějaké místo krevního řečiště. Pokud ucpe cévy v srdci, dochází k rozvoji infarktu myokardu, pokud v plicích, nastává plicní embolie, a pokud v mozku, tak cévní mozková příhoda. Situaci ještě více komplikuje zjištění z posledních let, že v naší populaci se vyskytuje cca 8 % nositelů tzv. Leidenské mutace. Tito jedinci mají vrozenou poruchu krevní srážlivosti a většinou o ní ani nevědí, protože za běžných okolností se nijak neprojevuje. Problém nastává, až když žena začíná užívat hormonální antikoncepci. Pak se u ní prudce zvyšuje pravděpodobnost některé z výše

uvedených komplikací, a to i v mladém věku.

Další závažným nežádoucím účinkem je riziko rozvoje karcinomu prsu a děložního čípku. Mezinárodní organizace pro výzkum rakoviny (IARC) na základě výsledků již proběhlých studií zařadila hormonální antikoncepci dokonce do skupiny 1, tedy mezi látky s prokazatelným kancerogenním působením. Samozřejmě ne všechny ženy užívající hormonální antikoncepci onemocní rakovinou, ale je to určitě jeden z velmi rizikových faktorů, zvláště v kombinaci s kouřením a odkládáním těhotenství do pozdního věku. Pak je zde celá řada méně závažných, ale zato často se vyskytujících nežádoucích účinků.

A co vliv na životní prostředí?

Abych situaci co nejméně přiblížila, řeknu vám o jednom pokusu, který uskuteč-

nil tým vědců na jednom z kanadských jezer. V rámci pokusu přidávali do tohoto jezera po dobu dvou let běžnou estrogení složku hormonální antikoncepce, konkrétně ethinylestradiol, a to v takových koncentracích, které odpovídají běžnému stupni znečištění povrchových vod. Nebyly to tedy žádné vysoké dávky hormonu. Sledovali přitom, jak to bude působit na populaci střevlí.

Po dvou letech od zahájení pokusu zjistili, že výsledky jsou naprosto alarmující! Populace střevlí prakticky zkolabovala, u samců došlo vlivem hormonu k přeměně samčích pohlavních orgánů na samičí, nebyli přítomni zdraví dospělí jedinci, kteří by byli schopni se dále reprodukovat.

Je tedy otázka, pokud syntetické hormony a jejich metabolity takto působí na populaci střevlí, jak asi budou ovlivňovat reprodukční zdraví člověka, který je hormonálně znečištěnému prostředí neustále vystaven – hormonální látky se vyměšováním dostávají do odpadních vod, z vody pak do potravního řetězce... Čím dál častěji se mezi odbornou veřejností spekuluje o tom, že za současný strmý nárůst poruch plodnosti u mužů může právě hormonální znečištění prostředí. Musím se přiznat, že mě občas ▷

napadne velmi znepokojivá myšlenka, že generace našich vnuků nebo pravnuků už možná nebude otázkou antikoncepce vůbec řešit, protože bude mít velký problém vůbec přirozeně počít děti.

Jaký je nejzávažnější morální problém spojený s hormonální antikoncepcí?

Ponechme nyní stranou další morální a etické aspekty antikoncepce jako takové (ty bezprostředně nesouvisí s farmakologií a dočtete se o nich např. v sérii článků *Jsou lidé schopni se ovládat?* a *Sexualita opravdu lidsky v Milujte se!* č. 12, str. 46–49, on-line v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se – pozn. redakce). Zaměřím se jen na ty nejzávažnější.

Je sice pravda, že primárním účinkem hormonální antikoncepce je zablokování ovulace. Pokud nedojde k ovulaci, tj. k uvolnění zralého vajíčka z vaječníku do vejcovodu, nemůže dojít ani k případnému oplodnění. Hormonální antikoncepce však v těle ženy působí i dalšími mechanismy, které souhrnně označujeme jako tzv. postfertilizační účinky. Působí po fertilizaci (to znamená po oplodnění), jedná se tedy o *potratové účinky*, protože působí na již počaté lidské embryo v rané fázi jeho vývoje. Postfertilizační účinky nastupují po selhání primárního účinku hormonální antikoncepce a jsou to tyto: Hormonální antikoncepce působí takové změny v děložní sliznici, že v případě početí nemůže dojít k normální nidaci (uhníždění) embrya do děložní sliznice.

Také zpomaluje transport oplodněného vajíčka (embrya) vejcovodem, což mimo jiné i vysvětluje výrazně zvýšené riziko mimoděložního těhotenství u uživatelů hormonální antikoncepce v případě otěhotnění.

Vlivem těchto účinků hormonální antikoncepce pak dochází k potracení zhruba několik dní starého embrya. S určitostí můžeme říct, že ani při pravidelném užívání hormonální antikoncepce není blokování ovulace stoprocentní.

Proč užívání hormonální antikoncepce nepůsobí spolehlivé zablokování ovulace? Zjednodušeně řečeno je to způsobeno těmito faktory:

- Negativní ovlivnění střevní mikroflóry (v důsledku infekčního průjemového onemocnění nebo užíváním širokospektrých antibiotik, které se běžně předepisují, např. často podávaná skupina tzv. aminopenicilinů jako amoxicilin, ampicilin apod.). Důsledkem

toho je, že se značná část účinné látky antikoncepčního přípravku v trávicím traktu nevstřebá.

- Tzv. *Non-compliance* pacientky (*compliance* = užívání léku dle rady lékaře nebo lékárníka). To znamená, že např.

pacientka si zapomene vzít jednu tabletu hormonální antikoncepce nebo si ji vezme s velkým časovým zpožděním. Toto se týká především nejnovějších přípravků s velmi nízkými dávkami hormonů a také tzv.

Hormonální antikoncepce působí i po fertilizaci, tedy po oplodnění, jedná se tedy o potratové účinky v rané fázi těhotenství.

Členové spolku Lékárnici pro život připravili leták upozorňující na rizika užívání hormonální antikoncepce a nabízející alternativní možnost předcházení početí. Letáky 21 x 10 cm je možno objednat jen za úhradu poštovního na dudajaroslav@seznam.cz nebo na: Lékárnici pro život, z. s., Březina 214, 679 05.

Náklady na 1 leták činí 2,50 Kč. Proto budeme velmi rádi za jakýkoli váš poskytnutý dar na účet spolku č. 259709561/0300, který bude použit na jeho další činnost. Potvrzení o daru si můžete vyžádat na adresách výše.

HORMONÁLNÍ ANTIKONCEPCE je v současnosti široce užívaná antikoncepční metoda. Přestože je předepisována nejčastěji za účelem zabránění těhotenství, kvůli vysoké spolehlivosti, případně k řešení určitých zdravotních problémů, je její používání spojeno:

- s možnými zdravotními nežádoucími účinky, ať už méně závažnými nebo i těmi velmi závažnými či dokonce život ohrožujícími,
- s možným zabráněním dalšího vývoje již oplodněného vajíčka, pokud k oplození došlo během užívání hormonální antikoncepce, toto vede k ukončení života lidské bytosti v nejranějším stadiu jejího vývoje,
- s negativním vlivem na chování lidí v oblasti sexuality, na kvalitu prožívání partnerských vztahů a na stabilitu manželství,
- se znečišťováním životního prostředí syntetickými hormony,
- s možným negativním vlivem na budoucí plodnost ženy.

Pokud chcete předejít nechtěnému těhotenství, existuje zajisté i pro Vás lepší řešení než hormonální antikoncepce. Metody založené na pozorování příznaků plodnosti jsou prosy výše uvedených rizik a tzv. symptotermální metoda patří po hormonální antikoncepci mezi vůbec nejspolehlivější způsoby předcházení početí. Ačkoli se tyto metody zdají méně pohodlné, nenechte se odradit, aniž byste se o nich dověděli více.

Podrobnější informace o jednotlivých rizicích hormonální antikoncepce a informace o alternativních metodách najdete na: www.lekarniciprozivot.cz

Spolek Lékárnici pro život, z. s., je samosprávným a dobrovolným svazkem občanů České republiky, jehož účelem je podporovat farmaceuty v jejich snaze podílet se na ochraně lidského života od početí po přirozenou smrt. Lékárnici pro život, z. s., 2015

Tisk: Jiří Brauner, Kartuziánské nakl. Brno, www.kartuzian.cz

Hormonální antikoncepce známá i neznámá

Repro: 2x Lékárnici pro život, z. s.

Je to situace, jako když člověk zavře oči, vezme do ruky zbraň a naslepo střílí. Možná, že nikoho nezasáhne a nezabije. A možná, že ano...!

jednosložkové hormonální antikoncepce – obsahuje pouze gestagen, bez obsahu estrogenní složky.

- Současné užívání jiných léků nebo potravních doplňků, tedy interakce s ostatními léčivy.

Existují pro tvrzení o abortivních účincích hormonální antikoncepce konkrétní důkazy?

Ano. A není to žádná novinka. Velmi přínosná je práce dvou amerických lékařů W. L. Larimora a J. B. Stanforda. Tito lékaři

se danou problematikou zabývali několik let a shromáždili řadu důkazů. Jejich konkrétní přiblížení a vysvětlení by bylo na celý další rozhovor, pro zájemce zanechávám odkaz pod článkem (studie je k dispozici i ve slovenském překladu).

Jediné, co nejsme schopni s určitostí říct, je to, jak často se zmíněné abortivní účinky při běžném užívání vyskytují. O tom, že k raně potratovým účinkům hormonální antikoncepce dochází, nemůže být ale ve světle současných poznatků žádných pochyb! Můj manžel, který není lékárník, to jednou trefně ▷

okomentoval takto: „Je to situace, jako když člověk zavře oči, vezme do ruky zbraň a naslepo střílí. Možná, že nikoho nezasáhne a nezabije. A možná, že ano...!“

A co nitroděložní tělíška?

U nitroděložních tělíšek (i s obsahem gestagenu – např. Mirena) není mechanismus účinku tak jednoznačně popsán, jako u hormonální antikoncepce, ale je rovněž jisté, že se zde také uplatňují post-

fertilizační, tj. abortivní potratové účinky. Jejich použití provází rovněž řada zdravotních rizik.

Jaký je křesťanský pohled na hormonální antikoncepci?

Vyplývá z výše uvedených odborných poznatků. Pro křesťana (ale mělo by to platit pro každého člověka) je jakákoliv antikoncepce s abortivními účinky naprosto nepřijatelná (5. přikázání „Nezabiješ“). Při užívání hormonální antikoncepce může nastat situace, kterou nemůžeme nikdy vyloučit, jejímž následkem je zabití lidské bytosti – a nic na tom nemění skutečnost, že má stáří jen několik dnů.

Mgr. Petra Zahradníčková, lékárnice ■

Literatura:

Larimore, W., L., Stanford, J., B., *Postfertilization effects of oral contraceptives and their relationship to informed consent*; on-line <http://goo.gl/Uz2K77>. Slovenský překlad: <http://lekarniciprozivot.cz/?p=382>. www.lekarniciprozivot.cz

Foto: Flickr, UC Irvine (CC BY-NC-ND 2.0)

Co říká katechismus

Občasná zdrženlivost, metody odpovědného plánování rodičovství na základě sebezpozorování a volby neplodných období jsou ve shodě s objektivními měřítky mravnosti. Takové metody mají v úctě tělo manželů, povzbuzují jejich vzájemnou něhu a podporují výchovu k ryzí svobodě. Vnitřně špatné je naopak každé jednání, které před manželským stykem nebo při něm nebo při rozvíjení jeho přirozených účinků má za cíl nebo za prostředek zabránit početí.

Regulace početí představuje jeden z rysů odpovědného otcovství a mateřství. Dobré úmysly manželů neospravedlňují používání prostředků mravně nepřijatelných (např. přímá sterilizace nebo antikoncepce).

Srov. *Katechismus katolické církve*. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2001.

Předepisoval jsem hormonální antikoncepci do roku 1978. Také s manželkou jsme ji celá léta používali. Vůbec jsme se neznepokojovali nějakými otázkami, týkajícími se její morální přípustnosti. V roce 1995 mi můj přítel a kolega John Hartman ukázal informační brožurku pro pacienty, která tvrdila, že hormonální antikoncepce má postfertilizační účinek způsobující „netušené ztráty nenarozených dětí“. John se mě ptal, zda jsem někdy o těchto účincích slyšel. Neslyšel. Přečetl jsem brožurku a její tvrzení mi připadala nezvyklá, přehnaná a nepřesná. Rozhodl jsem se, že prozkoumám odbornou literaturu, abych mohl tato tvrzení svému kolegovi vyvrátit. Chtěl jsem si v tom udělat jasno i kvůli svým pacientkám, které by se mě na to mohly ptát.

Čím víc jsem téma studoval, tím víc vzrůstal můj zájem. Spojil jsem se

Změnilo to mou duši a mé jednání

s výzkumnými pracovníky v celé zemi a diskutoval jsem s nimi. Během této práce jsem potkal Joa Stanforda, MD. Joe souhlasil, že mi bude pomáhat ve výzkumu, který nakonec vyústil do napsání systematické studie (šlo o studii shrnující výsledky dosavadních výzkumů, odkaz na text této studie v angličtině a ve slovenském překladu viz prameny na str. 56 – pozn. redakce).

To, co jsme zjistili, nás velmi zaujalo. Stejně tak fakt, že mnoho našich kolegů a pacientek podobně jako my o těchto věcech dosud nic nevěděli nebo tyto skutečnosti týkající se orálně podávané hormonální antikoncepce ignorovali.

To nejtěžší na celém výzkumu bylo ale rozhodnutí, jakým způsobem aplikuji získané poznatky ve své praxi. Hovořil jsem o tom se svými kolegy lékaři, s pacientkami, s odborníky na etiku, ale také s duchovními. Nakonec po mnoha měsících rozhovorů a modliteb jsem se

v roce 1998 rozhodl: hormonální antikoncepci už předepisovat nebudu. Mé povolání rodinného lékaře bylo spjato s péčí o rodinu od početí do smrti. A protože dostupná fakta jasně hovoří o tom, že hormonální antikoncepce může mít postfertilizační účinky (účinky po oplození a tedy potratové účinky: pokud početí dítěte nezabrání, tak plod v rané fázi těhotenství usmrtí – pozn. redakce), cítil jsem, že ji nemohu dále s čistým svědomím předepisovat. Moji kolegové, zaměstnanci i pacientky mě nečekaně podpořili a povzbudili. Zdá se mi, že pacientky ocenily informace, které jsem jim poskytl. Když se o těchto účincích dozvěděly, mnohé byly překvapené, nebo dokonce šokované – tak jako já předtím. Mnohé pacientky se rozhodly pokračovat v užívání hormonální antikoncepce. Jsou lékaři, kteří jim je budou nadále předepisovat. Ale i ty mi říkají, že jsou nyní daleko opatrnější při jejím užívání. Další se rozhodly pro jiné způsoby

Nakonec jsem se rozhodl: hormonální antikoncepci už předepisovat nebudu.

kontroly početí – většinou pro některou z moderních metod přirozeného plánování rodičovství.

Byl to výzkum, který změnil mou duši a mé jednání.

Walter L. Larimore, MD (spoluautor studie „Postfertilizační účinky orálních kontraceptiv...“; viz prameny na str. 56; zkráceno podle doslovu této studie) ■

Když Pán bere, dvakrát dává...

Na tzv. velký ultrazvuk ve 20. týdnu těhotenství se nastávající maminky obvykle moc těší. S poměrně velkou pravděpodobností se dozví pohlaví dítěte, ujistí se o jeho zdravotním stavu a s trochou štěstí zahlédnou i tvářičku. Protože obě moje předcházející těhotenství probíhala bez komplikací, ani já jsem nebyla výjimkou a nepřipouštěla jsem si, že by něco mohlo být jinak.

Místo radosti šok

Bohužel hned první okamžiky vyšetření mě tvrdě vyvedly z omylu. „Vypadá to na omfalokélu,“ sdělil mi lékař po několika minutách soustředěného ticha a přisunul monitor blíž ke mně. „Vidíte ten vak na bříšku? Je to vrozená vývojová vada, při které se nedostatečně uzavře břišní stěna v oblasti pupku a některé vnitřní orgány se tak dostanou ven, chráněny jen tenkou blanou.“ Zbytek vyšetření už jsem ani nevnímala, důležitý byl pro mě pak už jen fakt, že je to operabilní.

Ani nevím, jak jsem se vypořádala z ordinace ven. Že jsem se nesložila hned v čekárně, bylo jen proto, že tam na mě čekal náš starší syn. Doma už se ale emoce rozjely na plné obrátky. Lékařovu už tak dost hroznou zprávu ještě několikánásobně zhoršil „Dr. Google“ se svými odbornými texty a děsivými obrázky. Přes veškeré manželovo utěšování pro mě nastal hlavně čas plakat.

Proč zrovna já?

V dalších měsících následovalo několik vyšetření ve Fakultní nemocnici v Ostravě – na prenatální kardiologii, 3D ultrazvuku a genetice. Srdíčko se zdálo být v pořádku, venku byla jen střeva a část jater. Já se začala trochu uklidňovat. Přesto mé rozhovory s Pánem vypadaly nejčastěji takto: „Proč? Proč zrovna moje dítě? Já vím, že nakládáš jen tolik, kolik s Tvou pomocí uneseme, ale proč zrovna mně?“ Neodpovídal...

Rozhodla jsem se родit v Praze. S touto vadou tam mají přece jen více zkušeností a z dob studií jsem tam měla i několik známých, u kterých bych mohla po dobu

*Mé rozhovory s Pánem byly hlavně:
„Proč? Proč zrovna moje dítě?“*

synkovy hospitalizace přebývat. To jsem ještě netušila, že za týden od kontrolního pražského vyšetření už bude po všem.

Nejhorší přišlo až po porodu

„Máte málo plodové vody a miminko neprospívá. Budeme muset provést císařský řez už zítra.“ Po těchto slovech se mi znovu zhroutil svět, bohužel ne naposledy. Celou noc jsem střídavě brečela a modlila se. Operace sice proběhla v pořádku, zato Natankův stav byl horší, než se původně čekalo. Až po porodu u něj zjistili tzv. Patauův syndrom. (Pozn. redakce: podobně jako u Downova syndromu jde o genetické onemocnění. Je vyvolané přítomností třetího chromozomu 13 v tělních buňkách. Projevuje se mikrocefalií [malá hlava], holoprozencefalií [vývojová vada, kdy nedochází k rozdělení mozku na dvě párové hemisféry], mikroftalmií [malé oči], popřípadě anoftalmií [chybění očí], kyklopií [přítomnost jediného, centrálně uloženého oka] a dalšími. Průměrná doba přežití je asi 2 měsíce, 50 procent dětí umírá během prvního měsíce života.)

Až na to ovázané břicho a hadičky k přístrojům vypadal Natánek na první pohled jako normální miminko.

Nemohla a nechtěla jsem uvěřit tomu, že by měl zemřít. Já to prostě nedovolím! Pořád jsme se modlili... V noci po mém příjezdu domů nám však volali z nemocnice, že se náš syn už raduje u Božího trůnu.

Od zoufalství k vděčnosti

Byla jsem zoufalá. Celé tělo mě bolelo, prsa byla nalitá mlékem, které neměl kdo pít. Místo vánočních dáreků budeme shánět pohřební službu. To jsou ty nejhorší Vánoce v životě. Přesto jsem byla Bohu vděčná. Za svého skvělého manžela. Za dvě zdravé děti. Za podporu rodiny, přátel a ve sboru (Darja, která svůj příběh vypráví, je členkou Církve bratrské – pozn. redakce). Dokonce i za to, že jsem tehdy odmítla odběr plodové vody a syndrom zjistili až po narození. V opačném případě lékaři tlačí na ukončení těhotenství nebo nechají dítě po porodu dodýchat, aniž ho matka v narkóze vůbec vidí. (Pozn. redakce: I v případě císařského řezu lze domluvit přítomnost manžela na operačním sále a místo anestezie celkové požádat o anestezii epidurální. Kontakt matky s dítětem, popř. křest dítěte v tom případě mohou proběhnout bezprostředně po porodu.)

První měsíce byly opravdu těžké. Chodila jsem jako tělo bez duše. Ale Pán nás neopustil.

První měsíce byly opravdu těžké. Chodila jsem jako tělo bez duše. Ale Pán nás neopustil. Opět se potvrdilo, že když bere, pak dvakrát dává a že po čase plakat přijde opět čas smát se. Po půl roce jsem znovu otěhotněla a 23. února 2015 přišly na svět dvě krásné zdravé holčičky Emilie a Valerie.

Velký úkol: setkat se v nebi

Co říci závěrem? Úkolem všech rodičů je dovést své děti zdárně do nebe. My už tam jednoho syna máme, a tak se teď musíme snažit, abychom se tam s ním jednou všichni šťastně setkali.

Darja (zkráceno, titulky redakce) ■

Foto: Flickr, Qabluna (CC BY-NC-ND 2.0)

Ježíšův životní styl

Foto: Pexels, unsplash.com (CC 0)

Naše kultura je přímo posedlá životním stylem. Nejrůznější časopisy se zabývají oblečením, zdravím, hubnutím a dalšími aspekty životního stylu. Zabývají se tedy především stylem, nikoli obsahem. Ježíše ale zajímá mnohem víc to, co je pod povrchem.

Jsmo povoláni i k tomu, abychom vnášeli pokoj mezi lidi. To ovšem neznamená, že jsme ochotni udělat cokoli, abychom mohli vést pokojný život.

Začít žít podle Ježíšova učení je zhora nemožné bez jeho Ducha.

Ve chvíli, kdy pocítujeme duchovní zoufalství, kdy máme pocit, že jsme naprosto selhali, můžeme nabýt odvahy.

Žít v Ježíšově duchu nejde bez jeho Ducha.

Kdo je dole, nemusí se bát žádného pádu.

Ježíš nám říká, že v životě nezáleží na tom, co máme nebo co děláme, ale na tom, kdo jsme.

Přijmeme-li odpuštění, dostáváme sílu, abychom i my sami odpustili a usilovali o smíření. Chápeme-li, jak moc Bůh odpustil nám, nemůžeme neprojevit milosrdenství druhým.

Ježíš na mnoha místech zdůrazňuje, že ti, kdo milosrdenství prokazují, se s ním sami setkají. Pokud odpouštíme, je to doklad, že i nám odpustil Bůh.

Nestačí žít křesťanský život, když se nám chce, a jindy si dělat, co se nám zamane. Spravedlivý život je spravedlivý 24 hodin denně.

Dávání uvolňuje náš charakter ze sevření materialismem, který ničí spoustu lidských životů.

Chceme-li mít poklady v nebi, musíme je tam zaslat předem.

Křesťané by měli být známi svou pravdivostí, spolehlivostí a důvěryhodností

v rodině, v osobních vztazích i na pracovišti. Smyslem Ježíšových slov je, že máme být lidmi, jejichž slovo platí.

Mají-li křesťané ovlivnit společnost, je nesmírně důležité, aby se nestáhli do ghetta křesťanské subkultury, ale aby se ve své společnosti angažovali (potřebujeme však být i pevně zakotveni ve společenství dalších křesťanů – pozn. redakce).

Pokud plním své povinnosti, jak se sluší na křesťana, pokud mohu světu přinášet zvěst o spáse, pokud mohu šířit poselství svého Pána, pak jsem nežil nadarmo.

Nicky Gumbel (z knihy „Ježíšův životní styl“, Karmelitánské nakladatelství, 2014; vybral P. Antonín Hráček s kolektivem spolupracovníků z AG Kroměříž a Pastoračního domu Velehrad v Itálii; knihu můžete objednat na www.ikarmel.cz, 200 stran, 219 Kč) ■

Kdo je dole, nemusí se bát žádného pádu.

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

Když v roce 2005 vznikla iniciativa Čistá láska, později přejmenovaná na Společenství čistých srdcí (SČS), ještě jsme neměli představu, jak se vše bude vyvíjet. Netušili jsme, že SČS prokáže tak velkou životaschopnost, že i po prvním desetiletí se budou objevovat další a další, kteří budou mít zájem o přijetí.

Když je ve společenství pár lidí, většinou se mezi sebou znají a všechno může jít tak nějak samospádem bez příliš velkého organizování. Když už však do SČS patří víc než 1500 členů, kteří jsou rozseti po celé České republice, a dokonce

i na Slovensku, je třeba hledat cesty, jak to udělat, aby tato skupina mohla být i nadále životaschopná. Navíc, když už v názvu je výraz společenství, je logické, že společenství jakožto živý organismus by mělo žít jakýmsi společným životem, ve vzájemné spolupráci, a to i včetně toho, že se mnozí navzájem znají.

Českou republiku jsme proto rozdělili na oblasti. Každá má zhruba do stovky těch, kteří vstoupili do SČS, a jednoho až dva koordinátory. Ti mají udržovat kontakt se členy SČS ve své oblasti, aby nikdo nezůstal osamocený. Ne vždy je to úplně

snadné. Některá telefonní čísla a emailové adresy neplatí. Jiní se přestěhovali a nejedno děvče má už nové příjmení, protože se vdalo.

Koordinátoři jsou však vynalézaví a hledají cesty, jak být v kontaktu. Mnozí jsou pak mile překvapeni – něco takového už dávno čekali.

Vzájemná informovanost přispívá k tomu, že se členové SČS ve své oblasti více navzájem znají, mohou se povzbuzovat a účastnit dalších aktivit. Pro nejednoho je to nový impulz bojovat víc o ideál čistého srdce.

Jsem vděčný za to, že se našli ochotní a schopní koordinátoři. A jistě to bude prospěšné jak pro ně, tak i pro ty, se kterými jsou ve spojení.

P. Marek Dunda ■

*Jde o to, aby nikdo
nezůstal sám.*

O co se snažíme ve Společenství čistých srdcí

- ▶ jít za ideálem čistého srdce (ideál čistého srdce je zde pojímán velmi široce, nezahrnuje pouze sexualitu);
- ▶ chápat sexualitu jako Boží dar člověku, ne jako konzumní záležitost, a snažit se žít v souladu s 6. a 9. přikázáním Desatera;
- ▶ znát učení Církve o těchto otázkách, pochopit jeho význam a přijmout jej;
- ▶ rozvíjet ve všech směrech ctnost čistoty a vydávat radostné svědectví o její hodnotě;
- ▶ nezapomínat žít podle ostatních přikázání Desatera a rozvíjet ostatní prvky autentického křesťanského života (modlitba, četba Písma svatého, život ze svátostí...).

Foto: Anetka Haviříková

Čistá láska?

Do Společenství čistých srdcí jsem vstoupila 16. dubna. Když se mě otec Marek Dunda zeptal na důvod a slyšel můj příběh, požádal mě, abych o tom napsala svědectví. A tak se chci se svým příběhem podělit s vámi všemi.

Se Zdeňkem jsem se seznámila na tanečním večeru. Nejdřív mi připadal jako namyšlený frajírek. Když mě po nějaké době pozval do kina, přijala jsem, protože si myslím, že každý má nárok na první poznávací schůzku. Věděla

jsem, že s takovým člověkem vztah nechci. Začala jsem ho ale poznávat a přišla na to, že je úplně jiný. Když mě potom vzal bruslit, došlo mi, že jsem zamilovaná.

Vztah byl ze začátku krásný a já jsem byla opravdu šťastná. Ale moji rodiče radost neměli a pořád mi tento vztah vymlouvali. Mamka našla spoustu důvodů: To, že je nevěřící a bývalý kuřák, jeho práce, jeho povaha... Později jsem si začínala všimnout drobností. Zatímco já jsem se kvůli němu měnila, on zůstával stejný. Stačilo málo a Zdeňk se na mě zlobil. Často jsem brečela. Ale protože to byl první člověk, se kterým jsem si dokázala představit rodinu, a protože jsem

ho opravdu milovala, myslela jsem, že to překonáme. Některé chvíle byly opravdu nádherné. Třeba když mě seznámil s rodinou nebo když začal plánovat, jak spolu budeme bydlet.

Náš vztah začal přecházet i do fyzické lásky. Věděl, že jsem věřící a že chci se sexem počkat, proto jsme nikdy nezašli moc daleko. Ale i tak jsem občas přemýšlela, jestli je to správné. O letních prázdninách mě pozval, abych s ním jela na dovolenou. Přijala jsem. Hned druhý den se ale všechno pokazilo. Řekl, že čekal už půl roku a že mu to přijde dost dlouho. Pokud prý chci čekat, budu čekat sama. Rozbrečela jsem se. I když jsem znala odpověď a věděla, jak to dopadne, potřebovala jsem sebrat odvahu. A tak jsem s pláčem volala své biřmovací kmo-tře. Když jsem se jí svěřila, co se děje, řekla, že s takovým člověkem se nemám zahazovat. Dlouho jsem jí brečela do telefonu a sbírala odvahu. Také jsem se modlila.

Řekl, že čekal už půl roku a že mu to přijde dost dlouho. Pokud prý chci čekat, budu čekat sama.

Foto: Flickr, Thomas Hawk (CC BY-NC 2.0)

Foto: Freemages.com, sanja gjenero

S pláčem jsem volala své biřmovací kmotře.

Nakonec jsem mu řekla (i když to bylo velmi těžké), ať mě odveze domů. Snažila jsem se mu vysvětlit, že jsou věci, které bych nemohla obětovat, a jak je pro mě víra důležitá, ale nepochopil to. Nerozešli

jsme se v dobrém. Občas se ještě potkáme, a když jdu po městě, pořád se bojím, že ho někde zahlédnu.

Může se to zdát zvláštní, ale nic mu nevyčítám. Díky němu jsem víc poznala svůj vztah k Bohu i svoje hranice. A také jsem poznala báječné lidi v SČS. Opět se mi potvrdilo, že těm, kteří věří, všechno napomáhá k dobrému.

Tereza ■

Opět se mi potvrdilo, že těm, kteří věří, všechno napomáhá k dobrému.

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.

Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu číst, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem. Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přistupování ke svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvalu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám. Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

Panno Maria, Matko moje, veď mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu. Amen

ABC civilizace lásky

Když jsi to přečetl, promyslel a promodlil, běž, žij a šir to dál!

1. Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.
2. O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.
3. O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovr zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.
4. S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapřičiňuj pláč. Uklidňuj a projevuj dobrotu.
5. Odpouštěj všem a všem. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.
6. Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.
7. Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útechou, radou, pomocí, srdcem.
8. Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.
9. Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděť se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.
10. Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Z nabídky serverů FATYMu a A.M.I.M.S.

- www.milujte.se – archiv vyšlých čísel časopisu *Milujte se!* s fulltextovým vyhledáváním
  - www.fatym.com – portál s tisíci článků ze života Církve jak místní, tak světové
  - abcd.fatym.com – vyhledávač křesťanských on-line knih
  - www.amims.net – tiskový apoštolát A.M.I.M.S. nabízí knihy k přečtení on-line i k objednání za příspěvek na tisk
  - www.tv-mis.cz – internetová televize TV-MIS.cz
  - jukebox.tv-mis.cz – písničkový křesťanský JukeBox
  - temabox.tv-mis.cz – nahrávky přednášek, duchovních seminářů, exercícií, kázání
  - svata-zeme.tv-mis.cz – virtuální pouť do Svaté země
  - www.poute.eu – web věnovaný pěšimu putování
  - www.spolcs.cz – web Společenství čistých srdcí
  - www.jenikov.net – myšlenky pro povzbuzení a potěšení
  - www.jenikov.net/farnost – z farnosti, kterou si na severu Čech adoptovaly farnosti FATYMu
- ... a mnoho dalšího, třeba www.poute.eu/lobendava – web nejseverněji položené české farnosti a poutního místa...

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se